

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Κέντρο Επιμόρφωσης & Διά Βίου Μάθησης

Άλυπιας Τέχνης
Εκπαίδευση στη Συνθετική
Ψυχοθεραπεία

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βόλος, 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΙΔΡΥΣΗ & ΕΓΚΡΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	2
1.1. Επιστημονική Ευθύνη Προγράμματος	2
1.2. Συμβούλιο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.	2
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	4
2.1. Αντικείμενο προγράμματος	4
2.2. Σκοπός Προγράμματος	8
2.3. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος	9
2.4. Διδάσκοντες – Εκπαιδευτές	10
2.5. Μέθοδος Εκπαίδευσης – Τόπος & Ημέρες Μαθημάτων	10
2.6. Τύπος Πιστοποιητικού – Πιστοποίηση ISO – ΜΟ.ΔΙ.Π. – ΕΘ.Α.Α.Ε.	11
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ	14
3.1. Διαδικασία Εισαγωγής	14
3.2. Επιλογή Εισακτέων	16
4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	18
4.1. Μαθήματα – Σεμινάρια	23
4.2. Κλινική Άσκηση – Εποπτεία	24
4.3. Προσωπική Ανάπτυξη	27
4.4. Διπλωματική (Φάκελος Διπλωματικής)	27
5. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ	30
6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ	58
7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	59
8. ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	61
9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΠΑΡΟΧΕΣ	62
10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ	64
11. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	65
12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	66

1. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΙΔΡΥΣΗ & ΕΓΚΡΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ.) οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 το 4ετές Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα με τίτλο «*Άλυπιας Τέχνης - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία*», σύμφωνα με: **α)** τις διατάξεις του νόμου 4485/2017 (ΦΕΚ 114/τ.Α΄/ άρθρο 48/04-08-2017), **β)** του ΦΕΚ Ίδρυσης του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. (ΦΕΚ 1775/18.05.2018/ Τεύχος Β΄), **γ)** τις διατάξεις του άρθρου 3 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. (ΦΕΚ 1409/ τ.Β΄ / 15-04-2020, που επικαιροποιήθηκε με το ΦΕΚ 1779/19-03-2024/Τεύχος Β΄), **δ)** τις αποφάσεις 11/03-04-2020 του Συμβουλίου του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και **ε)** τις αποφάσεις 78/06-04-2020 και 148/25-05-2021 του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

1.1. Επιστημονική Ευθύνη Προγράμματος

- **Κλεφτάρας Γεώργιος**, Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος, Καθηγητής «Κλινικής Ψυχολογίας – Ψυχοπαθολογίας», Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (e-mail: gkleftaras@uth.gr, [Βιογραφικό](#)).
- **Βλάχου Αναστασία**, Αναπληρώτρια Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος, Καθηγήτρια «Ειδικής Αγωγής – Εκπαιδευτικής Ένταξης», Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (e-mail: anavl@eds.uoa.gr, [Βιογραφικό](#)).

1.2. Συμβούλιο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.

Η λειτουργία του Προγράμματος εποπτεύεται από το Συμβούλιο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ., το οποίο εισηγείται προς το Πρυτανικό Συμβούλιο και διατυπώνει γνώμη προς τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, για διάφορα θέματα που αφορούν το Κέντρο και τα προγράμματά του ειδικότερα. Μέλη του Συμβουλίου του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. είναι:

1. Ιωάννης Στεφανίδης, Καθηγητής, Αντιπρύτανης Έρευνας και Διά Βίου Εκπαίδευσης, ως Πρόεδρος.
2. Ελένη Κορτιάνου, Αν. Καθηγήτρια, Εκπρόσωπος της Σχολής Επιστημών Υγείας.

3. Αριστείδης Τσαγκρασούλης, Καθηγητής πρώτης βαθμίδας, Εκπρόσωπος της Πολυτεχνικής Σχολής.
4. Κωνσταντίνος Μάγος, Καθηγητής, Εκπρόσωπος της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών.
5. Ουρανία Παυλή, Αν. Καθηγήτρια, Εκπρόσωπος της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών.
6. Γεώργιος Μέτσιος, Καθηγητής πρώτης βαθμίδας, Εκπρόσωπος της Σχολής Επιστημών Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού και Διαιτολογίας.
7. Λουκάς Ζαχείλας, Αν. Καθηγητής, Εκπρόσωπος της Σχολής Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών.
8. Πέτρος Λάμπας, Καθηγητής πρώτης βαθμίδας, Εκπρόσωπος της Σχολής Τεχνολογίας.
9. Αθανάσιος Κακαρούντας, Αν. Καθηγητής, Εκπρόσωπος της Σχολής Θετικών Επιστημών.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το παρόν **Τετραετές Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα στην Συνθετική Ψυχοθεραπεία** αρθρώνεται σε **τέσσερις αυτόνομους ετήσιους κύκλους (I, II, III, IV)**. Η διάρκεια του κάθε κύκλου είναι 12 μήνες (ένα ακαδημαϊκό έτος). Οι εκπαιδευόμενοι, τελειώνοντας τον κάθε κύκλο, έχουν τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να προχωρήσουν στον επόμενο κύκλο, με στόχο να ειδικευτούν στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, ολοκληρώνοντας και τους τέσσερις κύκλους. **Η επιτυχής ολοκλήρωση του κάθε κύκλου οδηγεί στη λήψη Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Η εκπαίδευση εναρμονίζεται και υπερκαλύπτει τα κριτήρια/στάνταρντ των Ελληνικών και Διεθνών Εταιρειών Ψυχοθεραπείας και με την ολοκλήρωση των τριών πρώτων κύκλων (I, II και III), **οι απόφοιτοι αποκτούν επάρκεια για άσκηση Συνθετικής Συμβουλευτικής** στο χώρο της ψυχικής υγείας, ενώ με την ολοκλήρωση και του IV κύκλου αποκτούν **επάρκεια για άσκηση Συνθετικής Ψυχοθεραπείας**. Με την ολοκλήρωση της τετραετούς ή της τριετούς εκπαίδευσής τους οι απόφοιτοι μπορούν να εγγραφούν σε Ελληνικές, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εταιρείες Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής και ειδικότερα Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, το παρόν Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, **μετά από εξέταση του προγράμματος σπουδών του**, έχει, μέχρι στιγμής, συμπεριληφθεί μεταξύ των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία της **"Society for the Exploration of Psychotherapy Intergration"** (SEPI), ενώ έχει πιστοποιηθεί από την **"Ελληνική Εταιρεία Συμβουλευτικής"** και μέσω αυτής από την **"European Association for Counselling"**.

2.1. Αντικείμενο Προγράμματος

Η εκπαίδευση στις διάφορες προσεγγίσεις της Ψυχοθεραπείας και ειδικότερα στην Συνθετική Προσέγγιση προσελκύει ένα μεγάλο αριθμό επαγγελματιών στο χώρο της ψυχικής υγείας, αποφοίτων Τμημάτων Ανθρωπιστικών Επιστημών. Η εκπαίδευση αυτή είναι απολύτως ουσιαστική και απαραίτητη για κάθε επαγγελματία που εργάζεται ψυχοθεραπευτικά με άτομα τα οποία αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα ψυχικής υγείας.

Αντικείμενο του Εκπαιδευτικού Προγράμματος «*Άλυπιας Τέχνης - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία*» είναι η εκπαίδευση και εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων στη «*Συνθετική Ψυχοθεραπεία*». Το Πρόγραμμα απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε ψυχολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνικούς λειτουργούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας και υπό προϋποθέσεις και σε αποφοίτους άλλων Ανθρωπιστικών Επιστημών (εκπαιδευτικοί, κοινωνιολόγοι κ.λπ.). Πρόκειται για τετραετές πρόγραμμα τεσσάρων αυτόνομων ετήσιων (12 μήνες) κύκλων (I, II, III, IV), που στοχεύει στην ολοκληρωμένη εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία (θεωρητικά, εργαστηριακά, βιωματικά και πρακτικά).

Η Συνθετική Προσέγγιση είναι η τελευταία εξέλιξη, αυτή τη στιγμή, στο χώρο της ψυχοθεραπείας, συνδυάζει περισσότερες της μίας προσεγγίσεις και αναδύθηκε από ερευνητικά δεδομένα που δείχνουν το συγκριτικό της πλεονέκτημα σε σχέση με τις μεμονωμένες προσεγγίσεις, όπως ψυχαναλυτική, γνωστική, συμπεριφορική, ανθρωπιστική, οικογενειακή, μορφολογική κ.λπ. Προκειμένου να επιτευχθούν ο σκοπός και οι μαθησιακοί στόχοι του Προγράμματος η εκπαίδευση γίνεται σε πέντε επίπεδα:

- **Θεωρητικό:** Θεωρητικά μαθήματα «*Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων*»,
- **Εργαστηριακό:** Εργαστηριακά μαθήματα «*Ψυχοθεραπευτικών Τεχνικών*» και σεμινάρια στην «*Ψυχοθεραπεία*»,
- **Βιωματικό:** Προσωπική ανάπτυξη μέσω «*Ατομικής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας*»,
- **Πρακτικό:** Εξάσκηση στην εφαρμογή των ψυχοθεραπευτικών τεχνικών μέσω «*Πρακτικής Άσκησης*» με «*Ατομική και Ομαδική Εποπτεία*»,
- **Ερευνητικό:** «*Διπλωματική Εργασία*» και «*Σεμινάρια Μεθοδολογίας Έρευνας*».

Στο παρόν Πρόγραμμα, παράλληλα με την ολοκληρωμένη εκπαίδευση στη **Συνθετική Ψυχοθεραπεία**, δίνεται έμφαση στη σε βάθος κατανόηση τριών σημαντικών Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων:

α) της **Συστημικής**, β) της **Υπαρξιακής** και γ) της **Πολιτισμικής-Πολυπολιτισμικής**, καθώς και στη σύνθεσή τους στην κλινική πράξη. Δευτερευόντως δίνεται έμφαση στις **Ψυχοδυναμικές** και **Γνωστικο-Συμπεριφορικές** Προσεγγίσεις με στόχο την καλλιέργεια της ψυχολογικής σκέψης και της, όσο το δυνατόν, πιο ολοκληρωμένης και σφαιρικής κατανόησης του ανθρώπινου ψυχισμού, ώστε να οδηγηθεί σταδιακά ο εκπαιδευόμενος σε μια ουσιαστικά Συνθετική Προσέγγιση στην αντιμετώπιση των ψυχολογικών προβλημάτων.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια σύντομη παρουσίαση της **Συνθετικής** Ψυχοθεραπείας καθώς και των τριών θεραπευτικών προσεγγίσεων, της **Συστημικής**, της **Υπαρξιακής**

και της **Πολιτισμικής–Πολυπολιτισμικής**, στις οποίες δίνεται έμφαση στο παρόν πρόγραμμα.

2.1.1. Συνθετική Ψυχοθεραπεία

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία είναι μια πολυδιάστατη προσέγγιση που ενσωματώνει, θεωρίες, γνώσεις, δεξιότητες και τεχνικές από διαφορετικές ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, επιτρέποντας στην ψυχοθεραπεία να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές ανάγκες πελατών, τύπο προσωπικότητας, ενδιαφέροντα και θεραπευτικές προτιμήσεις. Ως εκ τούτου, πρόκειται για ένα συνθετικό προσανατολισμό στην ψυχοθεραπεία που αναπτύσσεται προς έναν εννοιολογικά συνεκτικό, επί τη βάση αρχών, θεωρητικό συνδυασμό δύο ή περισσότερων συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή που από μόνος του αποτελεί ένα συνθετικό μοντέλο.

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία ξεπερνά τους περιορισμούς ενός μόνο μοντέλου και διευρύνει τη θεωρητική βάση των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στο συναισθηματικό, πνευματικό, συμπεριφορικό και σωματικό επίπεδο του ατόμου. Κεντρική θέση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας είναι ότι καμία μεμονωμένη μορφή θεραπείας δεν είναι καλύτερη ή ακόμη και επαρκής σε όλες τις καταστάσεις, ενώ οι διάφορες προσεγγίσεις λαμβάνονται υπόψη σε μια δυναμική προοπτική συστημάτων. Καθένα παρέχει μια μερική εξήγηση της συμπεριφοράς και καθένα ενισχύεται όταν γίνεται επιλεκτική σύνθεσή του με άλλες πτυχές της προσέγγισης του θεραπευτή.

Αναλυτική παρουσίαση της «*Συνθετικής Ψυχοθεραπείας*» γίνεται στο Παράρτημα Ι.

2.1.2. Συστημική Προσέγγιση

Η Συστημική Θεραπεία είναι η εφαρμογή της Συστημικής θεωρίας στον χώρο της ψυχικής υγείας, όπου ως σύστημα ορίζεται ένα σύνολο αλληλοεπηρεαζόμενων και αλληλεξαρτώμενων στοιχείων. Το σύστημα δεν είναι απλά το άθροισμα των μερών του, αλλά μια οργανική ενότητα που διαφέρει ποιοτικά από τα επιμέρους κομμάτια που την απαρτίζουν, ενώ κάθε αλλαγή σε κάποιο στοιχείο του συστήματος επιφέρει αλλαγές σε ολόκληρο το σύστημα.

Σύμφωνα με την Συστημική Προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία γεννιόμαστε και εξελισσόμαστε μέσα σε συστήματα, δηλαδή, σε ομάδες ισχυρής επιρροής, με κυρίαρχη την οικογένεια. Σε κάθε σύστημα κάθε μέλος συνδέεται με όλα τα άλλα μέλη με ένα πλέγμα σχέσεων, που υπερβαίνει τα μέλη και καθορίζει την πορεία και την εξέλιξη όλων, ώστε να γίνεται ανέφικτη η εξέταση και η κατανόηση της συμπεριφοράς του ενός, ανεξάρτητα από την συμπεριφορά του άλλου. Η ψυχική διαταραχή δεν γίνεται

αντιληπτή αποκλειστικά και μόνο ως μια ατομική ενδοψυχική διεργασία, αλλά ως μια διαπροσωπική βιωματική εμπειρία μέσα στην οικογένεια, που μεταφέρει ένα νόημα, ένα μήνυμα, ένα αίτημα για την οικογένεια.

Αναλυτική παρουσίαση της «*Συστημικής Προσέγγισης*» γίνεται στο Παράρτημα II.

2.1.3. Υπαρξιακή Προσέγγιση

Σύμφωνα με την υπαρξιακή φιλοσοφία, αυτό που κάνει τον άνθρωπο, άνθρωπο, είναι ακριβώς η δυνατότητά του να επιλέγει και η ελευθερία να καθορίζει τη στάση του απέναντι στις δυνατότητες και τους περιορισμούς της ζωής. Η συνειδητοποίηση της ελευθερίας επιλογής, αν και θετική, ενέχει ταυτόχρονα και το βάρος της ευθύνης για την έκβαση της όποιας επιλογής, καθώς και για την απώλεια όσων δεν επελέγησαν.

Πολύ μεγάλη σημασία δίνεται στη συνειδητοποίηση και στη διαχείριση της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη ζωή, καθώς και των τεσσάρων βασικών επώδυνων γεγονότων της ανθρώπινης ύπαρξης: του θανάτου, του εύθραυστου της ανθρώπινης λογικής, της αποξένωσης και της υπαρξιακής μοναξιάς, της έλλειψης νοήματος και τέλος της ελευθερίας επιλογής με την ευθύνη που τη συνοδεύει. Συχνά αυτά τα γεγονότα βρίσκονται στη βάση εσωτερικών συγκρούσεων και υπαρξιακού άγχους, παίρνοντας ποικίλες μορφές δυσλειτουργικών συμπεριφορών και ψυχολογικών προβλημάτων.

Η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία αποσκοπεί στο να βοηθήσει το άτομο να αντιληφθεί το ουσιαστικό και το περιττό στη ζωή του και να συνειδητοποιήσει αυτό που αυθεντικά και πραγματικά θέλει και καλείται να εκπληρώσει, ώστε να οδηγηθεί στην αυτοπραγμάτωση και σε μια εσωτερική αίσθηση ηρεμίας και πληρότητας.

Αναλυτική παρουσίαση της «*Υπαρξιακής Προσέγγισης*» γίνεται στο Παράρτημα III.

2.1.4. Πολιτισμική–Πολυπολιτισμική Προσέγγιση

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Προσέγγιση τοποθετεί την έννοια της κουλτούρας στο επίκεντρο της «εικόνας του προσώπου». Έχει ως αφετηρία της τη θέση ότι η συμμετοχή του ανθρώπου σε μία ή/και σε περισσότερες κουλτούρες (π.χ. φύλο, φυλή, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, θρησκεία, σεξουαλικό προσανατολισμό) αποτελεί μία από τις βασικές επιρροές για την ανάπτυξη της προσωπικής του ταυτότητας, καθοριστική για το πως αντιλαμβάνεται και δομεί τις έννοιες του εαυτού, του ατόμου ή της οικογένειας. Επιπλέον, προσπαθεί να ανταποκριθεί στις πολιτικές, κοινωνικές και προσωπικές πιέσεις που πηγάζουν από το κίνημα υπέρ των ίσων ευκαιριών, αλλά και από τις διαμάχες για το ρατσισμό και την ισονομία.

Κεντρικό σημείο της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας είναι η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενημερότητας του ατόμου, που αναφέρεται σε μία διαδικασία μάθησης και εύρεσης κάποιας ισορροπίας μεταξύ προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης. Βασική παραδοχή είναι ότι το «προσωπικό» είναι και «πολιτικό». Η πολιτισμική και πολυπολιτισμική θεραπεία, ενώ λαμβάνει υπόψη το άτομο και την οικογένεια, απευθύνεται επίσης και στην κοινότητα και το περιβάλλον (κοινωνικό και πολιτικό). Υπό αυτό το πρίσμα κάθε ατομικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται ταυτοχρόνως και ως ένα πολύπλοκο κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα.

Αναλυτική παρουσίαση της «Πολιτισμικής – Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης» γίνεται στο Παράρτημα IV.

2.2. Σκοπός Προγράμματος

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Αυπίας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία*» στοχεύει μέσα από ένα οργανωμένο περιβάλλον μάθησης και εκπαίδευσης να οδηγήσει τους εκπαιδευόμενους στην βαθμιαία απόκτηση νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, ώστε να αναπτύξουν σταδιακά τη ψυχολογική τους σκέψη και την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται ολοκληρωμένα τον ανθρώπινο ψυχισμό και να κατανοούν τη φιλοσοφία της Συνθετικής Ψυχοθεραπευτικής Προσέγγισης στην αντιμετώπιση των ψυχολογικών δυσκολιών και προβλημάτων. Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στην κατανόηση της σημασίας της ψυχοθεραπευτικής διαδικασίας και στην εμπάθυνση και εξοικείωση με τη φιλοσοφία της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας,
- Πρωτίστως, στην απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη θεωρία και τις τεχνικές της Συνθετικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία, δίνοντας έμφαση σε τρεις σημαντικές Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις, την Υπαρξιακή, τη Συστημική και την Πολιτισμική/Πολυπολιτισμική, καθώς και στη σύνθεσή τους στην κλινική πράξη,
- Δευτερευόντως, στην κατανόηση της θεωρίας και του τρόπου σκέψης των Ψυχοδυναμικών και Γνωστικο-συμπεριφορικών Προσεγγίσεων με στόχο την καλλιέργεια της ψυχολογικής σκέψης και της όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένης και σφαιρικής κατανόησης του ανθρώπινου ψυχισμού,
- Στην κατανόηση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την εφαρμογή των ψυχοθεραπευτικών μεθόδων και τεχνικών της Συνθετικής Προσέγγισης,
- Στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων,

- Στην ευαισθητοποίηση σε θέματα δεοντολογίας σε σχέση με την ψυχοθεραπευτική πράξη,
- Στην ανάπτυξη της ικανότητας, των δεξιοτήτων και των τεχνικών που απαιτούνται για παροχή ψυχοθεραπευτικής βοήθειας σε άτομα που παρουσιάζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα.

2.3. Μαθησιακοί Στόχοι Προγράμματος

Οι μαθησιακοί στόχοι του εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι, με την ολοκλήρωσή του, οι εκπαιδευόμενοι:

- Να αναπτύξουν τη ψυχολογική τους σκέψη,
- Να αναπτύξουν τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής που θα πρέπει να διέπει τον επαγγελματία που ασκεί τη Συνθετική Προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία,
- Να γνωρίζουν τη σημαντικότητα και τα χαρακτηριστικά της θεραπευτικής σχέσης, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή μέσα από την Συνθετική Προσέγγιση και να αναπτύξουν την ικανότητα για δημιουργία αποτελεσματικής θεραπευτικής σχέσης,
- Να καλλιεργήσουν ένα συνθετικό τρόπο σκέψης και προσέγγισης πολύπλοκων φαινομένων και διατύπωσης θεραπευτικών υποθέσεων,
- Να αναπτύξουν σταδιακά μια σταθερή βάση στη θεωρία και την πράξη της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας με ειδική αναφορά στην Υπαρξιακή, τη Συστημική και την Πολιτισμική/Πολυπολιτισμική Προσέγγιση,
- Να κατακτήσουν τη θεωρία και τις έννοιες τη Συστημικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία,
- Να γνωρίζουν επαρκώς τη θεωρία και τη φιλοσοφία της Υπαρξιακής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία,
- Να κατανοούν πλήρως τη θεωρία και τις έννοιες της Πολιτισμικής-Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία,
- Να μπορούν να κάνουν τη σύνθεση των τριών παραπάνω Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων (Υπαρξιακής, Συστημικής, Πολιτισμικής),
- Να εξοικειωθούν με τη θεωρία και τον τρόπο σκέψης των Ψυχοδυναμικών και Γνωστικο-συμπεριφορικών Προσεγγίσεων, ώστε να οδηγηθούν σταδιακά σε μια ουσιαστικά συνθετική προσέγγιση στην αντιμετώπιση των ψυχολογικών προβλημάτων,

- Να επιδεικνύουν σεβασμό και έμπρακτη αποδοχή στην κλινική πράξη της διαφορετικότητας των ατόμων, όπως για παράδειγμα φυλή, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, φύλο, αναπηρία κ.λπ.,
- Να αναπτύξουν κατανόηση και κριτική σκέψη για σύγκριση διαφορετικών Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων,
- Να προχωρήσουν την προσωπική τους ανάπτυξη, βελτιώνοντας την αυτογνωσία τους, διαχειριζόμενοι ψυχοθεραπευτικά δικά τους προσωπικά θέματα και δυσκολίες,
- Να κατακτήσουν θεωρητικά και πρακτικά το πλήρες φάσμα των ψυχοθεραπευτικών τεχνικών,
- Να μπορούν να παρακολουθήσουν ψυχοθεραπευτικά με επάρκεια, γνώση και εμπειρία ένα άτομο,
- Να έχουν τις ψυχοθεραπευτικές δεξιότητες για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού/ανισότητας, καθώς και για την ένταξη των ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς και/ή πολιτισμικά μειονοτικές ομάδες στην Ελληνική κοινωνία,
- Να είναι σε θέση να προωθήσουν και να συνδέσουν τη θεωρία, την έρευνα και την πρακτική εφαρμογή στην Ψυχοθεραπεία, με έμφαση στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση κατάλληλων ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε διάφορα πλαίσια και πληθυσμούς,
- Να αναπτύξουν μια σε βάθος κατανόηση και σεβασμό για τις αρχές δεοντολογίας που διέπουν το επάγγελμα του ψυχοθεραπευτή.

2.4. Διδάσκοντες – Εκπαιδευτές

Εκτός των δύο μελών ΔΕΠ που έχουν και την επιστημονική ευθύνη του Προγράμματος, οι διδάσκοντες/εκπαιδευτές είναι μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και άλλων Πανεπιστημίων, ερευνητές και επιστήμονες με εξειδίκευση στα θέματα που αναπτύσσονται στο πρόγραμμα, ψυχοθεραπευτές αναγνωρισμένου κύρους, κάτοχοι μεταπτυχιακών ή/και διδακτορικών διπλωμάτων, με πλήρη εκπαίδευση στη Συνθετική, τη Συστημική, την Υπαρξιακή ή την Πολιτισμική-Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία και Συμβουλευτική.

2.5. Μέθοδος Εκπαίδευσης – Τόπος & Ημέρες Μαθημάτων

Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στο Πρόγραμμα είναι τελευταίας τεχνολογίας, ενώ υιοθετούνται σύγχρονες και καινοτόμες μέθοδοι εκπαίδευσης. Συνολικά, σε κάθε

ετήσιο κύκλο γίνονται **12 τριήμερες** συναντήσεις: **9 δια ζώσης** και **3 διαδικτυακά**. Η εκπαίδευση στηρίζεται στις αρχές και στις διαδικασίες της **μεικτής μεθόδου**, καθώς περιλαμβάνει:

- **Δια ζώσης εκπαίδευση**, όπου τα μαθήματα, προς διευκόλυνση των εκπαιδευόμενων που εργάζονται, γίνονται Παρασκευή απόγευμα, Σάββατο πρωί και απόγευμα και Κυριακή πρωί.
- **Εξ' αποστάσεως σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση**, κατά την οποία οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν με ευέλικτο τρόπο, προσαρμοσμένο στις προσωπικές τους ανάγκες και προτεραιότητες, το υλικό του Προγράμματος, που περιλαμβάνει μαθήματα μέσω βίντεο, καθώς και σειρά πολυάριθμων βιντεοσκοπημένων συνεδριών ψυχοθεραπείας.

Οι χώροι που χρησιμοποιούνται για τις διοικητικές, τις γραμματειακές και τις εκπαιδευτικές ανάγκες του προγράμματος είναι:

- **Αθήνα:** Τα γραφεία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Ακαδημίας 35, 10672 Αθήνα - Κολωνάκι), καθώς και οι χώροι του «*Μουσείου Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών*» (Θόλου 5, 10556 Αθήνα – Πλάκα), όπου και γίνονται τα δια ζώσης μαθήματα.
- **Βόλος:** Τα γραφεία του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και οι χώροι του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου γίνονται οι δια ζώσης εκπαιδευτικές συναντήσεις.

Όλα τα μαθήματα βιντεοσκοπούνται και αναρτώνται στην εκπαιδευτική πλατφόρμα «*Moodle*» του προγράμματος, ώστε να είναι στην διάθεση των εκπαιδευόμενων για περαιτέρω μελέτη. Στην περίπτωση, που οι εκπαιδευόμενοι δεν μπορούν, κάποιες φορές, να μετακινηθούν για τη συμμετοχή τους στα δια ζώσης μαθήματα, υπάρχει ειδική μέριμνα για τη σύγχρονη εξ' αποστάσεως παρακολούθησή τους. Πρόκειται μόνο για περιπτώσεις ανωτέρας βίας, καθώς ο βιωματικός χαρακτήρας μεγάλου μέρους του προγράμματος δεν επιτρέπει την αποκλειστικά εξ' αποστάσεως παρακολούθηση.

2.6. Πιστοποιητικό & Πιστοποίηση ISO – ΜΟ.ΔΙ.Π. – ΕΘ.Α.Α.Ε.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος οδηγεί στη λήψη **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δία Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ.).

Το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. διαθέτει **πιστοποίηση ISO 9001:2015** και **αξιολογείται** από την «**Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας**» (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 48 του ν. 4485/2017, όπως αυτός ισχύει και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα.

Η εξωτερική **αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας** του παρόντος Προγράμματος, αλλά και των άλλων εκπαιδευτικών/επιμορφωτικών προγραμμάτων του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ., όπως και των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών

προγραμμάτων, πραγματοποιείται από την «**Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης**» (**ΕΘ.Α.Α.Ε.**), σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερίπτωσης ββ, της περίπτωσης β, της περίπτωσης δ, της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4653/2020.

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Στο εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Αυπίας Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία*» γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΚΟΛΛΕΓΙΑ)**, με σπουδές που έχουν συνάφεια με το αντικείμενο του προγράμματος. Το πρόγραμμα απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε ψυχολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνικούς λειτουργούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας και υπό προϋποθέσεις και σε αποφοίτους άλλων Ανθρωπιστικών Επιστημών (π.χ. εκπαιδευτικούς, κοινωνιολόγους) που εργάζονται με άτομα ή ομάδες και ο επαγγελματικός τους ρόλος ενέχει μια συμβουλευτική ή/και ψυχοθεραπευτική διάσταση.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- Ηλικία εισαγωγής είναι το 23 έτος κατ' ελάχιστο,
- Ύπαρξη πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, Κολλέγια) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,
- Γνώση της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 τουλάχιστον.

Προαπαιτούμενα

- Γνώσεις ψυχολογίας στις βασικές σπουδές,
- Βασικές γνώσεις Η/Υ και χρήσης του διαδικτύου.
- Πρόσβαση στο διαδίκτυο
- Κατοχή προσωπικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail)

3.1. Διαδικασία Εισαγωγής

A. Οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν εμπρόθεσμα την αίτησή τους, που βρίσκεται στην ειδικά διαμορφωμένη φόρμα στην ιστοσελίδα του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και αναρτούν τα παρακάτω απαραίτητα δικαιολογητικά σε μορφή «pdf» στα σχετικά πεδία της αίτησης:

- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα,
- Φωτογραφία μικρού μεγέθους σε ηλεκτρονική μορφή,

- Αντίγραφο πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ, Κολλέγια). Για τελειόφοιτους, υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 παρ. 4, Ν. 1599/1986) προσκόμισης του πτυχίου πριν την ολοκλήρωση του Προγράμματος,
- Πιστοποιητικό Σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των ετών,
- Δύο συστατικές επιστολές, εκ των οποίων η μία, αν είναι εφικτό, από καθηγητή του υποψηφίου/ας στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών σπουδών του/της,
- Σύντομη δακτυλογραφημένη επιστολή (ως μία σελίδα), με τους λόγους/κίνητρα που δικαιολογούν την επιθυμία εκπαίδευσης στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία,
- Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας (και των δύο όψεων).

Επίσης, εφόσον υπάρχουν, κατατίθενται:

- Άλλα πτυχία Τμημάτων ΑΕΙ, ΤΕΙ ή Κολλέγια,
- Μεταπτυχιακοί τίτλοι,
- Πιστοποιητικό εκπαίδευσης σε μια Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση,
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια σχετικά με την Ψυχοθεραπεία¹,
- Βεβαιώσεις επαγγελματικής εμπειρίας¹,
- Βεβαιώσεις εμπειρίας στην Ψυχοθεραπεία ή τη Συμβουλευτική, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση¹,
- Πιστοποιητικό γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου B2 τουλάχιστον) ή πτυχίο ΑΕΙ στα αγγλικά. Αν δεν υπάρχουν, οι υποψήφιοι συμμετέχουν σε εξέταση κατανόησης επιστημονικού κειμένου ψυχολογίας στα αγγλικά.

Β. Οι υποψήφιοι συμμετέχουν σε **προφορική συνέντευξη** ενώπιον επιτροπής με στόχο τη διερεύνηση:

- Της συγκρότησης της προσωπικότητάς τους,
- Της ύπαρξης χαρακτηριστικών επιθυμητών στην ψυχοθεραπεία,
- Των κινήτρων που τους ωθούν στη συγκεκριμένη ειδίκευση,
- Των ειδικών προσόντων/χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων τους,
- Άλλων στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν την ομαλή ένταξή τους στο Πρόγραμμα.

¹ Να αναγράφονται ο **ακριβής χρόνος**, η **διάρκεια** και το **είδος** του σεμιναρίου ή της σχέσης εργασίας.

3.2. Επιλογή Εισακτέων

Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με σύστημα μοριοδότησης σε συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν: α) τα ειδικά προσόντα του υποψηφίου και β) την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη. Με την ανακοίνωση των επιτυχόντων, ορίζονται προθεσμίες προεγγραφής και εγγραφής. Αν ορισμένοι υποψήφιοι δεν προχωρήσουν στη προεγγραφή ή εγγραφή, η γραμματεία του Προγράμματος καλεί τους επιλαχόντες με τη σειρά επιτυχίας τους.

Η εκπαίδευση στην ψυχοθεραπεία απαιτεί εξατομικευμένη προσέγγιση και προσωπική δουλειά με κάθε άτομο ξεχωριστά, γεγονός που δεν επιτρέπει μεγάλο αριθμό εκπαιδευόμενων. Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με τη μελέτη του βιογραφικού/φακέλου τους, καθώς και με προφορική συνέντευξη.

Σε περίπτωση **ισοβαθμίας τηρείται σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης υποψηφιότητας**, ενώ στην περίπτωση που ο βέλτιστος αριθμός αιτήσεων συμπληρωθεί πριν τη λήξη της περιόδου υποβολής υποψηφιοτήτων, η διαχείριση του Προγράμματος **διατηρεί το δικαίωμα να σταματήσει νωρίτερα να δέχεται υποψηφιότητες**.

Το μέγιστο των μορίων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας/μία υποψήφιος/α είναι εκατό (100) και υπολογίζονται ως ακολούθως:

A. Ειδικά Προσόντα με μέγιστο αριθμό μορίων εξήντα (60):

1. Βαθμός πτυχίου, με μέγιστο αριθμό μορίων **δέκα (10)**: α) για 4ετείς σπουδές: **βαθμός πτυχίου** και β) για 3ετείς σπουδές: **βαθμός πτυχίου X $\frac{3}{4}$** . Για τελειόφοιτους, ως βαθμός πτυχίου θεωρείται ο μέσος όρος βαθμολογίας των ολοκληρωμένων μαθημάτων.
2. Μαθήματα σχετικά με την ψυχολογία στις προηγούμενες σπουδές, με μέγιστο αριθμό μορίων **δέκα (5)**. Αξιολογούνται μέχρι 10 μαθήματα² και μοριοδοτούνται σύμφωνα με τον τύπο: **(αριθμός μαθημάτων x μέσος όρος βαθμολογίας) : 20**.
3. Τίτλος Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) από ΑΕΙ, ΤΕΙ ή Κολλέγιο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με μέγιστο αριθμό μορίων **πέντε (5)**: 5 μόρια για άνω των 2 ετών ή εντατικό ΠΜΣ (150+ ECTS), 4 μόρια για 2ετή ΠΜΣ (120 ECTS), 2 μόρια για ετήσια ΠΜΣ (60 ECTS).

² Επισημαίνονται τα μαθήματα αυτά πάνω στην αναλυτική βαθμολογία, που αναρτάται στο αντίστοιχο πεδίο της αίτησης υποψηφιότητας.

4. Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ, ΤΕΙ ή Κολλέγιο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με αριθμό μορίων **τρία (3)**.
5. Δίπλωμα δεύτερης ξένης γλώσσας (επιπέδου Β2 τουλάχιστον), με αριθμό μορίων **δύο (2)**.
6. Εκπαίδευση σε μια Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση με μέγιστο αριθμό μορίων **οκτώ (8)**: 2 μόρια για κάθε έτος εκπαίδευσης.
7. Παρακολούθηση σεμιναρίων³ σχετικών με την ψυχοθεραπεία, με μέγιστο αριθμό μορίων **οκτώ (8)**, σύμφωνα με τη διάρκειά τους.
8. Αποδεδειγμένη εμπειρία³ σχετικά με την ψυχοθεραπεία, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση, με μέγιστο αριθμό μορίων **δεκατέσσερα (14)**: 14 μόρια για 4 και άνω έτη, 11 μόρια για 3 έτη, 9 μόρια για 2 έτη, 6 μόρια για 1 έτος και 3 μόρια για ½ έτος.
9. Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία³ που εμπίπτει στην επιστημονική περιοχή των σπουδών του/της υποψηφίου/ας, με μέγιστο αριθμό μορίων **πέντε (5)**: 5 μόρια για 4 και άνω έτη, 3 μόρια για 3 έτη, 2 μόρια για 2 έτη, 1 μόριο για 1 έτος.

Β. Προφορική Συνέντευξη με μέγιστο αριθμό μορίων σαράντα (**40**) (μέσος όρος μορίων των μελών της επιτροπής συνεντεύξεων). Υποψήφιος/α με 12 ή λιγότερα μόρια στη συνέντευξη αποκλείεται από τη διαδικασία εισαγωγής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής, **οι επιτυχόντες/ούσες** με προηγούμενη σχετική εκπαίδευση/σπουδές στο χώρο της Ψυχοθεραπείας ή της Συμβουλευτικής, μπορούν να **αιτηθούν την αναγνώριση των διδακτικών ενοτήτων**, που έχουν ήδη ολοκληρώσει σύμφωνα με το αναλυτικό περιεχόμενο της εκπαίδευσής τους.

³ Αναγράφονται ο **ακριβής χρόνος**, η **διάρκεια** και το **είδος** του σεμιναρίου ή της σχέσης εργασίας

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το 4ετές εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «*Αυτιάς Τέχνη - Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία*» είναι ένα απαιτητικό πρόγραμμα που στοχεύει στην σταδιακή εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία. Το κάθε έτος είναι διάρκειας 12 μηνών (ένα ακαδημαϊκό έτος) και σε γενικές γραμμές περιλαμβάνει περί τις 10-12 διδακτικές ενότητες, συνολικού φόρτου εργασίας **1800** περίπου **ωρών**, που αντιστοιχούν σε **60** πιστωτικές μονάδες **ECTS** και για τα 4 έτη **240 ECTS**. Η εκπαίδευση είναι εντατική, γίνεται με τη μεικτή μέθοδο και περιλαμβάνει εξ' αποστάσεως και διαζώσης μαθήματα και σεμινάρια. Με την ολοκλήρωση των τεσσάρων ετών (I, II, III και IV) του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι συμπληρώνουν περί τις 2230 ώρες εκπαίδευσης:

Μαθήματα & Σεμινάρια	Κλινική Άσκηση	Εποπτεία Κλινικής Άσκησης	Προσωπική Ανάπτυξη	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΩΡΩΝ
1077 ώρες	700 ώρες	200 ώρες	250 ώρες	2227

Προκειμένου να επιτευχθεί η σταδιακή εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, η εκπαίδευση γίνεται ταυτόχρονα σε θεωρητικό, εργαστηριακό, πρακτικό και βιωματικό επίπεδο.

Αναλυτικά το Πρόγραμμα Σπουδών και η κατανομή των διδακτικών ενοτήτων στα τέσσερα ετήσις (I, II, III και IV) έχει ως εξής:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ⁴ 1^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ
1. Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις & Θεωρίες Προσωπικότητας	36
2. Εργαστήριο I: Στάση & Φιλοσοφία Ζωής του Ψυχοθεραπευτή Συνθετικής Προσέγγισης	24
3. Συνθετική Ψυχοθεραπεία I	18
4. Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία I	42
5. Συστημική Ψυχοθεραπεία I	48
6. Πολιτισμική/ Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία I	22
7. Εργαστήριο II: Ψυχοθεραπευτικές Τεχνικές Συνθετικής Προσέγγισης	18
8. Κλινική Άσκηση I: Προπαρασκευαστική	12
9. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης I	
○ Ατομική Εποπτεία	3
○ Ομαδική Εποπτεία	18
10. Προσωπική Ανάπτυξη I – Ατομική Ψυχοθεραπεία	40
11. Σεμινάρια I ⁵	
○ Ψυχοπαθολογία	36
○ Αρχές Ψυχοδυναμικής Συμβουλευτικής & Ψυχοθεραπείας – Εφαρμογή στην Ομάδα, το Ζεύγος, την Οικογένεια	25
○ Ανάλυση Συμπεριφοράς με Έμφαση στον Αυτισμό	6
○ Ασυνόδετοι Ανήλικοι Πρόσφυγες	12
○ Ομαδικές Προκλήσεις: Εργαζόμενοι σε ΜΚΟ με Ασυνόδευτα Παιδιά και Εφήβους, Πρόσφυγες/ Μετανάστες	9,5

⁴ Οι διδακτικές ενότητες, αν και σταθερές, μπορεί να υποστούν μικρές τροποποιήσεις.

⁵ Τα σεμινάρια όλων των ετών, παραμένουν τα ίδια για τον κάθε 4ετή κύκλο, αν και μπορεί να διαφοροποιούνται.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 2^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ
1. Εργαστήριο III: Στάση & Φιλοσοφία Ζωής του Ψυχοθεραπευτή Συνθετικής Προσέγγισης	24
2. Συνθετική Ψυχοθεραπεία II	18
3. Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία II	42
4. Συστημικής Ψυχοθεραπεία II	48
5. Πολιτισμική/ Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία II	42
6. Εργαστήριο IV: Ψυχοθεραπευτικές Τεχνικές Συνθετικής Προσέγγισης	18
7. Κλινική Άσκηση II: Προπαρασκευαστική	38
8. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης II	
○ Ατομική Εποπτεία	10
○ Ομαδική Εποπτεία	18
9. Προσωπική Ανάπτυξη II – Ομαδική Ψυχοθεραπεία	70
10. Σεμινάρια II ⁴	
○ Κοινωνική Ψυχολογία	30
○ Αναπτυξιακή Ψυχολογία	30
○ Πένθος	21,5
○ Δεοντολογία και Ψυχοθεραπεία	12
○ Η Κλινική Οπτική στη Γνωστική – Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία & Συμβουλευτική	26,5

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 3^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ
1. Ομαδική Ψυχοθεραπεία	36
2. Συνθετική Ψυχοθεραπεία III	24
3. Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία III	42
4. Συστημική Ψυχοθεραπεία III	48
5. Πολιτισμική – Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία III	36
6. Εργαστήριο V: Ψυχοθεραπευτικές Τεχνικές Συνθετικής Προσέγγισης	42
7. Κλινική Άσκηση III: Προπαρασκευαστική	50
8. Κλινική Άσκηση IV: Στο Πεδίο	200
9. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης III	
○ Ατομική Εποπτεία	13
10. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης IV	
○ Ατομική Εποπτεία	10
○ Ομαδική Εποπτεία	54
11. Προσωπική Ανάπτυξη III – Ομαδική Ψυχοθεραπεία	70
12. Σεμινάρια III ⁴	
○ Μεθοδολογία Έρευνας I	6
○ Ψυχοθεραπεία & Συμβουλευτική μέσω Διαδικτύου	6
○ Αυτοσχεδιασμός στη Θεραπεία	12
○ Θετική Ψυχολογία	6
○ Διαπροσωπική Ψυχοθεραπεία	6

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 4^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ
1. Πολιτισμική/Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία IV	12
2. Εργαστήριο VI: Συνθετική Προσέγγιση των Ψυχικών Διαταραχών	50
3. Εργαστήριο VII: Τεχνικές Συστημικής Θεραπείας	21
4. Εργαστήριο VIII: Συνθετική Προσέγγιση στην Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία	41
5. Εργαστήριο IX: Διαγνωστική Κλινική Συνέντευξη για Ψυχικές Διαταραχές	24
6. Εργαστήριο X: Συνθετική Προσέγγιση της Θεραπείας Σχημάτων	18
7. Κλινική Άσκηση V: Στο Πεδίο	400
8. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης V	
ο Ατομική Εποπτεία	20
ο Ομαδική Εποπτεία	54
9. Προσωπική Ανάπτυξη IV – Ομαδική Ψυχοθεραπεία	70
10. Διπλωματική	
11. Σεμινάρια IV ⁴	
ο Μεθοδολογία Έρευνας II	6
ο Αφηγηματική Ψυχοθεραπεία	6
ο Η Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση του Ανοιχτού Διαλόγου	12
ο Ψυχοθεραπεία και Πνευματικότητα	12
ο Η Ψυχαναλυτική Κλινική	6

4.1. Μαθήματα - Σεμινάρια

Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των σεμιναρίων είναι **υποχρεωτική**. Το ανώτερο όριο των επιτρεπόμενων απουσιών ορίζεται στο **15%** των ωρών διδασκαλίας του κάθε μαθήματος/σεμιναρίου. Υπέρβαση του ορίου αυτού γίνεται σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από τεκμηριωμένη αιτιολόγηση (ιατρικές γνωματεύσεις, βεβαιώσεις, δικαιολογητικά, κ.λπ.). Περισσότερες απουσίες έχουν ως συνέπεια οι εκπαιδευόμενοι/ες να μη γίνονται δεκτοί στις εξετάσεις του μαθήματος/σεμιναρίου, οπότε θα πρέπει να το παρακολουθήσουν εξ αρχής. Ειδικές περιπτώσεις υπέρβασης ορίου απουσιών εξετάζονται από την επιτροπή των διδασκόντων/εκπαιδευτών του προγράμματος.

Απαραίτητη **προϋπόθεση συνέχισης** της εκπαίδευσης στο **3^ο έτος**, είναι η **επιτυχής ολοκλήρωση** των απαιτούμενων εξετάσεων/ αξιολογήσεων/ εργασιών **όλων των διδακτικών ενοτήτων των δύο πρώτων ετών** (μαθήματα, σεμινάρια, κλινική άσκηση, προσωπική ανάπτυξη). Επίσης, για τη **συνέχιση στο 4^ο έτος** πρέπει να έχουν **ολοκληρωθεί** επιτυχώς οι εξετάσεις/εργασίες όλων των **διδακτικών ενοτήτων του 3^{ου} έτους**. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις καθυστέρησης, μπορεί να δοθεί μικρή παράταση, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι απαραίτητες εκπαιδευτικές υποχρεώσεις.

Για **σοβαρό λόγο** (π.χ. ασθένεια, εγκυμοσύνη, στρατιωτική θητεία κ.λπ.) οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να ζητήσουν **αναστολή φοίτησης** για ένα χρόνο, ο οποίος δεν προσμετράται στα συνολικά έτη φοίτησης στο πρόγραμμα. **Εντός 2 ετών** από το **τέλος** των μαθημάτων του **4ου έτους**, οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να έχουν **ολοκληρώσει όλες τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις**. Σε σοβαρά αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορεί να δοθεί παράταση.

Ο τρόπος αξιολόγησης και η βαθμολόγηση των μαθημάτων-σεμιναρίων είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των υπευθύνων εκπαιδευτών. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός είναι το **5 σε 10-βάθμια κλίμακα**. Σε περίπτωση αποτυχίας σε ένα μάθημα, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να επανεξετασθούν στο μάθημα αυτό, στο επόμενο έτος ή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος διοργανώνονται εντατικά εξειδικευμένα σεμινάρια στο χώρο της ψυχολογίας και της ψυχοθεραπείας, καθώς και σε ειδικά θέματα και συγκεκριμένους πληθυσμούς, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από ψυχοθεραπευτική άποψη. Τα σεμινάρια είναι **υποχρεωτικής παρακολούθησης**, αποτελούν ουσιαστικό και αναπόσπαστο μέρος της όλης εκπαίδευσης, έχουν κατά κύριο λόγο εφαρμοσμένο, εργαστηριακό και βιωματικό χαρακτήρα και οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούνται, συνήθως κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου.

Η παρακολούθηση των σεμιναρίων είναι απαραίτητη για να επιτευχθούν οι εκπαιδευτικοί στόχοι, γεγονός που δεν μπορεί να γίνει με άλλο τρόπο. Στην

περίπτωση **απουσίας, οι εκπαιδευτικοί στόχοι του σεμιναρίου δεν επιτυγχάνονται** και για να το κατοχυρώσουν, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα χρειαστεί να κάνουν μια μικρής έκτασης ατομική εργασία, σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα, η οποία βαθμολογείται με τον βαθμό του 5 ή 6 (ανεξάρτητα του πόσο καλή είναι).

Σημειώνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί πως κάποιος έχει παρακολουθήσει επαρκώς ένα σεμινάριο, ώστε να πάρει μέρος στις τελικές εξετάσεις του (εφόσον αυτές υλοποιούνται τις τελευταίες διδακτικές του ώρες), αν έχει απουσιάσει συνολικά σε 30% (ή περισσότερο) των ωρών διδασκαλίας του συγκεκριμένου σεμιναρίου. Τα σεμινάρια, που προσφέρονται σε κάθε 4ετή κύκλο λειτουργίας του προγράμματος, με μικρές αλλαγές, παραμένουν τα ίδια, αν και μπορεί να διαφοροποιούνται.

4.2. Κλινική Άσκηση - Εποπτεία

Η κλινική άσκηση είναι υποχρεωτική, έχει διάρκεια επτακόσιες (700) ώρες και γίνεται με «*Ατομική και Ομαδική Εποπτεία*» διακοσίων (200) ωρών. Στόχος της είναι η εμπέδωση, κατάκτηση, πρακτική εφαρμογή και σύνθεση των θεωρητικών γνώσεων και των ψυχοθεραπευτικών δεξιοτήτων και τεχνικών που αποκτήθηκαν. Η κλινική άσκηση περιλαμβάνει δύο μέρη: α) την προπαρασκευαστική κλινική άσκηση και β) την κλινική άσκηση στο πεδίο:

4.2.1. Κλινική Άσκηση: Προπαρασκευαστική - Εποπτεία

Η προπαρασκευαστική κλινική άσκηση (συνεδρίες προσομοίωσης) είναι διάρκειας εκατό (100) συνολικά ωρών, υλοποιείται κατά το 1^ο, 2^ο και 3^ο έτος της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των «*Εργαστηρίων II, IV, V*» και γίνεται με ατομική και ομαδική εποπτεία.

Στόχος της προπαρασκευαστικής κλινικής άσκησης είναι η προετοιμασία των εκπαιδευόμενων για την υλοποίηση της κλινικής άσκησης στο πεδίο και περιλαμβάνει παρακολούθηση, μελέτη και κυρίως προσομοιώσεις συνεδριών ψυχοθεραπείας/συμβουλευτικής από τους ίδιους τους φοιτητές. Πρόκειται για εξάσκηση σε ψυχοθεραπευτικές τεχνικές και δεξιότητες μέσα από τη δοκιμαστική εφαρμογή τους είτε σε άτομα του οικείου περιβάλλοντος των εκπαιδευόμενων είτε μεταξύ των ίδιων των εκπαιδευόμενων.

Οι ασκήσεις προσομοίωσης αποτελούν την πρώτη γέφυρα μεταξύ της θεωρητικής κατάρτισης και της εφαρμογής της κατακτηθείσας γνώσης στην πράξη. Εκτελούνται σταδιακά με εποπτεία, παράλληλα με τη θεωρητική διδασκαλία, δίνοντας τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους/ες να ασκηθούν κατά τρόπο ασφαλή, δεδομένου ότι η άστοχη εφαρμογή τους δεν αποβαίνει σε βάρος κάποιου θεραπευόμενου. Με

αυτόν τον τρόπο οι εκπαιδευόμενοι προετοιμάζονται κατάλληλα και αποκτούν την απαραίτητη εμπειρία που θα τους επιτρέψει να ανταποκριθούν, σε μετέπειτα στάδιο, στην εφαρμογή συμβουλευτικών/ ψυχοθεραπευτικών διαδικασιών σε πραγματικές καταστάσεις.

Εποπτεία: Η εποπτεία γίνεται από έμπειρους θεραπευτές με δύο τρόπους: α) ατομικά, διάρκειας 26 ωρών και β) ομαδικά, διάρκειας 36 ωρών.

A. Ατομικά: Πρόκειται για ατομική γραπτή ανατροφοδότηση από έμπειρους ψυχοθεραπευτές, ξεχωριστά για την κάθε βιντεοσκοπημένη συνεδρία των εκπαιδευόμενων. Οι συνεδρίες προσομοίωσης που γίνονται στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής κλινικής άσκησης βιντεοσκοποούνται και στη συνέχεια απομαγνητοφωνούνται και μαζί με σχετικό σχολιασμό παραδίδονται στους επόπτες για αξιολόγηση και γραπτή ανατροφοδότηση. Η ανατροφοδότηση γίνεται ως προς: α) την αρτιότητα της εφαρμογής της διδαχθείσας ψυχοθεραπευτικής τεχνικής, β) το πόσο καλά έχουν αντιληφθεί, στην πράξη, το τι είναι η θεραπευτική διαδικασία, και γ) το πως στέκονται ως θεραπευτές στην όλη συνεδρία,

B. Ομαδικά: Η ομαδική εποπτεία γίνεται στο Πανεπιστήμιο: α) επί των περιστατικών που φέρνουν οι εκπαιδευόμενοι, όπου μπορούν όλοι να επωφεληθούν από την εποπτική συζήτηση και την ανατροφοδότηση που γίνεται όχι μόνο στα δικά τους περιστατικά, αλλά και σε αυτά των υπολοίπων συνεκπαιδευόμενων τους και β) επί των περιστατικών που φέρνουν οι επόπτες από την ψυχοθεραπευτική τους εμπειρία.

4.2.2. Κλινική Άσκηση: Στο Πεδίο - Εποπτεία

Η Κλινική Άσκηση στο Πεδίο είναι διάρκειας εξακοσίων (600) ωρών, γίνεται κατά το 3^ο και 4^ο έτος και μπορεί να ξεκινήσει τον Μάιο, στο τέλος των μαθημάτων του 3^{ου} έτους, με την προϋπόθεση ότι έχουν ολοκληρωθεί/κατατεθεί όλες τις εργασίες των προσομοιώσεων (Εργαστήρια II, IV, V). Από τις 600 ώρες στο πεδίο, οι 300 ώρες τουλάχιστον, γίνονται υποχρεωτικά σε πλαίσιο. Οι υπόλοιπες 300 ώρες μπορούν να γίνουν με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών: α) σε πλαίσιο, β) με συμμετοχή σε συνεδρίες ως παρατηρητής που γίνονται από πιστοποιημένο/η ψυχοθεραπευτή (τρίτη καρέκλα) και γ) με ατομικούς πελάτες/ασθενείς ή με οικογένειες ή με ομάδες, με εποπτεία.

Να σημειωθεί ότι ανεξαρτήτως του τρόπου που θα επιλεγεί, με την ολοκλήρωση της κλινικής άσκησης, κάθε εκπαιδευόμενος/η θα πρέπει να έχει συμπληρώσει, κατ' ελάχιστο, 200 ώρες συνεδριών με πελάτες.

Το κλινική άσκηση στο πεδίο γίνεται σε χώρους του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, όπου ασκείται η ψυχοθεραπεία και η συμβουλευτική, όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων

των βαθμίδων, νοσοκομεία, κλινικές ή άλλου τύπου θεραπευτικά πλαίσια και κέντρα αποκατάστασης, συμβουλευτικές υπηρεσίες για ευάλωτους και ειδικούς ή μη πληθυσμούς. Επιπλέον, μπορεί να υλοποιηθεί και σε σχολικές μονάδες γενικής και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Για την επιλογή του πλαισίου, όπου θα γίνει η πρακτική άσκηση, λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία των εκπαιδευόμενων και η επαγγελματική και επιστημονική τους ταυτότητα και μπορεί να γίνει και με δική τους υπόδειξη, αν βέβαια αυτό είναι εφικτό και πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Εποπτεία: Η ατομική και ομαδική εποπτεία στην ανάληψη περιστατικών είναι υποχρεωτική και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κλινικής άσκησης στο πεδίο. Μέσω της ατομικής και ομαδικής εποπτείας στην ανάληψη περιστατικών, και συνεπώς της καθοδήγησης, της ενθάρρυνσης και της ανατροφοδότησης, ο/η εκπαιδευόμενος/η μπορεί με ασφάλεια, τόσο για τον ίδιο όσο και για τον πελάτη, να βιώσει στην πράξη και να προχωρήσει στην εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησε και να αναπτύξει τις βασικές δεξιότητες του επαγγελματία ψυχοθεραπευτή/συμβούλου.

Η ατομική και ομαδική εποπτεία της κλινικής άσκησης στο πεδίο γίνεται ως εξής:

A. Ατομική εποπτεία (ατομικός επόπτης): Συνολικά προβλέπονται 30 ώρες ατομικής εποπτείας, με προσωπικές συναντήσεις, για τις συνεδρίες που πραγματοποιεί ο/η εκπαιδευόμενος/η. Οι ώρες αυτές **δεν** προσμετρώνται στις 600 ώρες. Την εποπτεία αυτή αναλαμβάνει ψυχοθεραπευτής/ επαγγελματίας ψυχικής υγείας συνεργαζόμενος ή εγκεκριμένος από το Πρόγραμμα και διεξάγεται εκτός των ωρών Κλινικής Άσκησης που υλοποιούν οι εκπαιδευόμενοι στο πλαίσιο.

B. Ομαδική εποπτεία (2 επόπτες/εποπτική ομάδα): Η ομαδική εποπτεία, διάρκειας 108 ωρών, γίνεται στο Πανεπιστήμιο, κατά το 3ο και 4ο έτος, από **δύο ταυτόχρονα θεραπευτές διαφορετικής προσέγγισης** (συστημικής, υπαρξιακής), ώστε οι εκπαιδευόμενοι να βλέπουν στην πράξη την διαφορετική ματιά του κάθε θεραπευτή, σύμφωνα με την προσέγγισή του και σταδιακά να οδηγηθούν στη δική τους προσωπική σύνθεση.

Επιπλέον σημειώνεται, πως στον φορέα της Κλινικής Άσκησης συνήθως προβλέπεται εποπτεία (από επαγγελματία ψυχοθεραπευτή που ήδη εργάζεται στον φορέα), ανάλογα με τις διαδικασίες που ακολουθεί ο φορέας με τους ασκούμενούς του. Σε αυτή, συμμετέχουν υποχρεωτικά οι εκπαιδευόμενοι/ες στο πλαίσιο και η εποπτεία αυτή προσμετράται στον υπολογισμό των ωρών κλινικής άσκησης.

Αναλυτικές πληροφορίες βρίσκονται στον [Οδηγό Κλινικής Άσκησης στο Πεδίο](#)

4.3. Προσωπική Ανάπτυξη

Η Προσωπική Ανάπτυξη, έχει ως στόχο να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους/ες να αναπτύξουν την αυτογνωσία τους, να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν δικά τους θέματα και προσωπικά προβλήματα και δυσκολίες. Τους δίνεται η ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν τόσο τα δυνατά και θετικά στοιχεία της προσωπικότητάς τους όσο κυρίως τις αδυναμίες και τα ευαίσθητα και ευάλωτα σημεία τους. Αυτή η συνειδητοποίηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για βελτίωση και προσωπική ανάπτυξη και κάνει τον ψυχοθεραπευτή πιο ουσιαστικό και πιο αποτελεσματικό στην προσέγγιση των άλλων.

Η προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευόμενων γίνεται από έμπειρους/ες πιστοποιημένους/ες ψυχοθεραπευτές/ριες, μέσω: α) ατομικής θεραπείας και β) ομαδικής θεραπείας. Έχει συνολική διάρκεια 250 ωρών και γίνεται σε μία από τις προσεγγίσεις του προγράμματος (Συνθετική, Συστημική, Υπαρξιακή, Πολιτισμική-Πολυπολιτισμική).

Η ατομική θεραπεία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 40 ωρών το ελάχιστο και 80 ωρών το ανώτερο. Προηγείται της ομαδικής θεραπείας και γίνεται, σύμφωνα με τη διάρκεια της, κατά τα 2 πρώτα έτη της εκπαίδευσης. Η ομαδική θεραπεία ακολουθεί την ατομική με τις υπόλοιπες ώρες, μέχρι τη συμπλήρωση των 250 ωρών. Επίσης, η προσωπική ανάπτυξη ενισχύεται μέσω βιβλιοθεραπείας, με επιλεγμένα βιβλία που προτείνονται στους εκπαιδευόμενους.

4.4. Διπλωματική (Φάκελος Διπλωματικής)

Ο Φάκελος Διπλωματικής αποτελεί την τελική εργασία ολοκλήρωσης των σπουδών στο πρόγραμμα εξειδίκευσης «Αλυπίας Τέχνη – Εκπαίδευση στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία» (7,5 ECTS) και υλοποιείται, ουσιαστικά, είτε κατά το 4^ο έτος είτε κατά το 3^ο έτος, σύμφωνα με το αν οι εκπαιδευόμενοι/ες επιλέγουν τη Συνθετική Ψυχοθεραπεία ή τη Συνθετική Συμβουλευτική Ψυχικής Υγείας αντίστοιχα. Είναι υποχρεωτικός και απαραίτητος για την προώθηση του μοντέλου του «επιστήμονα – επαγγελματία ψυχοθεραπευτή», που υιοθετεί το πρόγραμμά μας. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, οι ψυχοθεραπευτές πρέπει να έχουν κατάλληλα εκπαιδευτεί, ώστε να χρησιμοποιούν τις αρχές των ψυχολογικών θεωριών και των ευρημάτων των σχετικών ερευνών, κατά την άσκηση του ψυχοθεραπευτικού τους έργου. Με αυτόν το στόχο, ο Φάκελος Διπλωματικής, που ετοιμάζει ο/η κάθε εκπαιδευόμενος/η, περιλαμβάνει δύο εργασίες:

1. Μία «Εργασία Προσωπικού Αναστοχασμού» (2000-3000 λέξεις), με τίτλο: «Η εξέλιξή μου σε Συνθετικό/ή Ψυχοθεραπευτή/ρια ή Συνθετικό Σύμβουλο Ψυχικής Υγείας».

2. Μία «*Ερευνητική Εργασία*» πάνω σε ένα ψυχοθεραπευτικό θέμα ή σε ένα θέμα ψυχικής υγείας του ενδιαφέροντός του/της. Η μεθοδολογία για την υλοποίησή της μπορεί να είναι μία από τις παρακάτω εναλλακτικές ή συνδυασμός τους:

- **Βιβλιογραφική**, όπου γίνεται μια συστηματική ανασκόπηση και κριτική παρουσίαση των ερευνητικών δεδομένων στο θέμα επιλογής (8500-10000 λέξεις, χωρίς βιβλιογραφία και παραρτήματα),
- **Ποιοτική**, όπου μελετάται ένα θέμα με ποιοτική μεθοδολογία (π.χ., θεματική ανάλυση, ερμηνευτική φαινομενολογική ανάλυση κ.λπ.), στην οποία εμπεριέχεται και η βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος (12500-15000 λέξεις, χωρίς βιβλιογραφία και παραρτήματα),
- **Ποσοτική**, όπου ερευνάται ένα θέμα με ποσοτική μεθοδολογία (σε μεγάλο σχετικά δείγμα με στατιστική ανάλυση των δεδομένων, μέσω του στατιστικού πακέτου SPSS), στην οποία εμπεριέχεται και η βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος (10500-13000 λέξεις, χωρίς βιβλιογραφία και παραρτήματα).
- **Κλινική μελέτη περίπτωσης**, όπου μελετάται με συστηματικό τρόπο η περίπτωση ενός ή περισσότερων ατόμων (συνήθως μέχρι 10) με το ίδιο θέμα/πρόβλημα, που παρακολούθησε ψυχοθεραπευτικά ο εκπαιδευόμενος/η, για μεγάλο χρονικό διάστημα (12 τουλάχιστον συνεδρίες), στο πλαίσιο της Κλινικής Άσκησης. Η μεθοδολογία που ακολουθείται μπορεί να είναι ποσοτική (Single Subject Design) ή ποιοτική (Case Study) ή μεικτή (συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής). Η έκτασή της μαζί με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος είναι 10500-15000 λέξεις (χωρίς βιβλιογραφία και παραρτήματα)

Οι δύο εργασίες που εμπεριέχονται στο φάκελο διπλωματικής υλοποιούνται υπό την επίβλεψη τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, στην οποία συμμετέχουν ο/η επιβλέπων/ουσα και δύο ακόμη μέλη από τους διδάσκοντες του προγράμματος, ενώ ο σχεδιασμός των εργασιών γίνεται με ευθύνη και πρωτοβουλία του επιβλέποντα.

Οι εκπαιδευόμενοι/ες που επιλέγουν την Ζετή εκπαίδευση στη Συνθετική Συμβουλευτική Ψυχικής Υγείας, υλοποιούν **βιβλιογραφική μόνο** ερευνητική εργασία, έκτασης 7000-8500 λέξεων (χωρίς βιβλιογραφία και παραρτήματα).

Η έναρξη γίνεται κατά το 4^ο έτος, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επιτυχής παρακολούθηση 15 τουλάχιστον μαθημάτων. Είναι σκόπιμο, ακολουθώντας την προβλεπόμενη διαδικασία, η εύρεση επιβλέποντα/ουσας να έχει ολοκληρωθεί, κατά τη διάρκεια του 3^{ου} έτους, ώστε να υπάρχει ο κατάλληλος χρόνος προετοιμασίας.

Όταν το θέμα και η μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας είναι απαιτητικά, τότε με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα/ουσας, αυτή μπορεί να γίνει σε συνεργασία περισσότερων εκπαιδευόμενων. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να είναι σαφής και

διακριτή η συνεισφορά του κάθε εκπαιδευόμενου/ης σε κάθε ένα από τα στάδια ολοκλήρωσης της εργασίας και ο όγκος της μπορεί να είναι μεγαλύτερος. Μέγιστος χρόνος εκπόνησης της εργασίας είναι ένα έτος από την επίσημη ανάληψη του θέματος. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, η διάρκεια μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρονικό διάστημα.

Με την ολοκλήρωση του Φακέλου Διπλωματικής και με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα, ο υποψήφιος παραδίδει αντίτυπα και στα δύο άλλα μέλη της συμβουλευτικής Επιτροπής, για τυχόν σχόλια επισημάνσεις και διορθώσεις. Όταν η Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει ότι οι εργασίες είναι έτοιμες, το κάθε μέλος ξεχωριστά τις βαθμολογεί συνολικά, σε μία κλίμακα από 0-10 με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5, και καταθέτει τη βαθμολογία του στη Γραμματεία του προγράμματος. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών μελών αποτελεί τον τελικό βαθμό της διπλωματικής. Σε περίπτωση απόρριψης, ο/η εκπαιδευόμενος/η κάνει τις απαιτούμενες διορθώσεις, σύμφωνα με τα σχόλια της Συμβουλευτικής Επιτροπής και τον καταθέτει και πάλι στην επιτροπή. Σε δεύτερη απόρριψη, οι εργασίες επαναλαμβάνονται από την αρχή με την ίδια ή άλλη Συμβουλευτική Επιτροπή.

Αναλυτικές πληροφορίες βρίσκονται στον [Οδηγό Φακέλου Διπλωματικής](#)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Εκπαιδευόμενοι/ες, με **προηγούμενη σχετική εκπαίδευση**/σπουδές στο χώρο της **Ψυχοθεραπείας** ή της Συμβουλευτικής, μπορούν να **αιτηθούν την αναγνώριση των διδακτικών ενοτήτων**, που έχουν ήδη ολοκληρώσει, σύμφωνα με το αναλυτικό περιεχόμενο της εκπαίδευσής τους.

5. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

5.1. Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις & Θεωρίες Προσωπικότητας (36 ώρες - 1ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Κατανόηση, εξοικείωση και σε βάθος κατανόηση των βασικών θεωρητικών πλαισίων που αφορούν την ανάπτυξη και τη δομή της προσωπικότητας, καθώς και των ψυχοθεραπευτικών μεθόδων και προσεγγίσεων που προκύπτουν από αυτές.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές αρχές και τη φιλοσοφία που διέπει την κάθε Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση ως προς το πως αντιλαμβάνεται τη δομή και τη λειτουργία της προσωπικότητας τα ψυχολογικά προβλήματα και τις ψυχικές διαταραχές, καθώς και το πως προσεγγίζει την ψυχοθεραπευτική τους αντιμετώπιση. Επιπρόσθετα οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να έχουν μια κριτική κατανόηση των διαφορετικών προσεγγίσεων. Τέλος θα γνωρίσουν περαιτέρω θεωρίες προσωπικότητας που επηρέασαν τη ψυχοθεραπευτική πράξη.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Πολιτισμικές και ιστορικές ρίζες της Ψυχοθεραπείας, **2.** Ψυχοθεραπευτικές θεωρίες: Ποικιλία και σύγκλιση, **3.** Κοινοί θεραπευτικοί παράγοντες, **4.** Θεραπευτική σχέση, **5.** Ψυχοδυναμικές προσεγγίσεις, **6.** Συμπεριφορική και Γνωστική-Συμπεριφορική προσέγγιση, **7.** Προσωποκεντρική προσέγγιση, **8.** Μορφολογική προσέγγιση, **9.** Συστημική προσέγγιση, **10.** Υπαρξιακή προσέγγιση, **11.** Πολιτισμική – Πολυπολιτισμική προσέγγιση, **12.** Θετική Ψυχολογία, **13.** Συνθετική προσέγγιση.

5.2. Εργαστήριο I, III: Στάση & Φιλοσοφία Ζωής του Ψυχοθεραπευτή Συνθετικής Προσέγγισης (48 ώρες - 1ο, 2ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Καλλιέργεια της στάσης και της φιλοσοφίας ζωής που θα πρέπει να διέπει τον ψυχοθεραπευτή συνθετικής προσέγγισης και επιτρέπει την ουσιαστική και αυθεντική προσέγγιση του θεραπευόμενου και την ανάπτυξη της θεραπευτικής σχέσης.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν καλλιεργήσει και αναπτύξει: α) τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής τους και συγκεκριμένα εκείνα τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους, που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία μιας ποιοτικής θεραπευτικής σχέσης και β) την ψυχολογική τους σκέψη και μια συνθετική προσέγγιση των προβλημάτων του ανθρώπινου ψυχισμού.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Στάση αποδοχής – Ζώνες αποδοχής, Έννοια διαφορετικότητας/ετερότητας, **2.** Κατανόηση, **3.** Φόντο-πλαίσιο ως παράγοντας νοσηματοδότης μιας συμπεριφοράς, **4.** Αναζήτηση ή αδιαφορία για τα κίνητρα, **5.** Εγωκεντρικότητα, υποκειμενικότητα και αντικειμενικότητα, **6.** Μοναδικότητα και μοναχικότητα, **7.** Όρια – αξίες – αρχές, άκριτη εσωτερίκευση, **8.** Δικαιοσύνη – δικαίωση, **9.** Λόγοι πίσω από κάθε πράξη, **10.** Απόλυτος/αξεπέραστος περιορισμός και απόλυτη δικαιολογία, **11.** Προσωπικά αδιέξοδα και εγκλωβισμοί, **12.** Αποδοχή και συμφωνία, **13.** Σεβασμός του άλλου ως υπαρξιακής ολότητας, **14.** Ομοιότητες – διαφορές, **15.** Εξουσία θέσης – Πίστη στη σπουδαιότητά μας, **16.** Σωστό και λάθος – Διλήμματα ζωής, **17.** Ηδονιστική προσέγγιση, **18.** Ματαίωση προσδοκιών – «Ψαλίδισμα» ονείρων, **19.** Έννοια του «ελέγχου», **20.** Το «τυφλό» της ανθρωπίνης πορείας, **21.** Αυθεντικότητα – ειλικρίνεια, **22.** Καλός και κακός εαυτός, **23.** Επιτήδευση και προσποίηση, **24.** Πόσο «καλό» μπορεί να είναι το «κακό» και πόσο «κακό» μπορεί να είναι το «καλό»; **25.** Η «ΑΛΗΘΕΙΑ» και η «αλήθεια μου», **26.** Στόχος της ειλικρίνειας, **27.** Το «πως» και το «πότε» της ειλικρίνειας, **28.** Ενσυναίσθηση: Δυσκολία, στιγμιαία διάρκεια, **29.** Γνωστική και συναισθηματική προσέγγιση ενσυναίσθησης, **30.** Πολιτισμική και υπαρξιακή ενσυναίσθηση.

5.3. Συνθετική Ψυχοθεραπεία I, II, III (60 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Κατανόηση των βασικών εννοιών και αρχών της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και καλλιέργεια ενός συνθετικού τρόπου σκέψης και προσέγγισης των ψυχολογικών προβλημάτων.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι: α) θα κατανοήσουν πως διαμορφώθηκε και καθιερώθηκε, ιστορικά, η Συνθετική Προσέγγιση και θα γνωρίζουν σε βάθος τις βασικές έννοιες και αρχές της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας και τις διαφορές μεταξύ της Συνθετικής Προσέγγισης και των υπόλοιπων Ψυχοθεραπευτικών Προσεγγίσεων, β) θα γνωρίσουν τους ορισμούς, τα εμπόδια και τις κριτικές της σύνθεσης, καθώς και τις βασικές τεχνικές που χρησιμοποιεί ο συνθετικός θεραπευτής, γ) θα εξοικειωθούν με τα κοινά στοιχεία ή αλλιώς τους κοινούς παράγοντες στις διάφορες μορφές/προσεγγίσεις ψυχοθεραπείας, καθώς και τους διαφορετικούς τρόπους θεραπευτικής σχέσης ή σχεσιακά στυλ.

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στα διαφορετικά είδη σύνθεσης και η αναλυτική μελέτη του βασικού μοντέλου θεωρητικής σύνθεσης, του Διαθεωτητικού Μοντέλου (TTM)..

Τέλος στόχος είναι να αναπτύξουν οι εκπαιδευόμενοι το δικό τους προσωπικό συνθετικό μοντέλο, δίνοντας έμφαση στους κοινούς παράγοντες σε όλες τις Ψυχοθεραπευτικές Προσεγγίσεις, που θεωρούνται υπεύθυνοι για την αποτελεσματικότητά τους, καθώς και στη σύνθεση των τριών βασικών

Προσεγγίσεων (Υπαρξιακής, Συστημικής και Πολιτισμικής) στις οποίες δίνεται έμφαση στην παρούσα εκπαίδευση.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Η φιλοσοφία και οι αξίες της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας, **2.** Η ιστορία της σύνθεσης στην ψυχοθεραπεία, **3.** Βασικές αρχές και ερευνητικά δεδομένα που στηρίζουν το συνθετικό μοντέλο, **4.** Στάδια και φάσεις της θεραπευτικής διαδικασίας, **5.** Κοινά στοιχεία στις διάφορες μορφές ψυχοθεραπείας, και κοινοί παράγοντες ως βάση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας, **6.** Η αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας - Κίνημα συνθετικής ψυχοθεραπείας, **7.** Μοντέλα και είδη σύνθεσης: α) Τεχνικός Εκλεκτικισμός (Eclecticism), β) Θεωρητική Σύνθεση (Theoretical Integration) ή Συμπληρωματικότητα (Complementarity), γ) Αφομοιωτική Σύνθεση (Assimilative Integration), δ) Κοινοί Παράγοντες (Common Factors), **8.** Αναπτυξιακό - σχεσιακό μοντέλο σύνθεσης - Διαφορετικοί τρόποι θεραπευτικής σχέσης ή σχεσιακά στυλ, **9.** Συνθετική Ψυχοθεραπεία: Ικανότητες και τρόποι εφαρμογής της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας, ερευνητικά δεδομένα, ερωτήσεις αναστοχασμού για Συνθετική Ψυχοθεραπεία, **10.** Η διαδικασία της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας, **11.** Διαθεωρητικό μοντέλο (TTM) των James O. Prochaska & Carlo C. DiClemente, **12.** Προς μία σύνθεση υπαρξιακής, συστημικής και πολιτισμικής-πολυπολιτισμικής προσέγγισης.

5.4. Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία I, II, III (126 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Η κατανόηση των ιδεών και της φιλοσοφίας της υπαρξιακής προσέγγισης. Η καλλιέργεια όσο γίνεται ενός κριτικού τρόπου σκέψης, όπως συνάδει με το υπαρξιακό μοντέλο στη θεραπεία και η σταδιακή με το τι σημαίνει σκέφτομαι, ζω και δουλεύω υπαρξιακά.

Η καλύτερη επαφή των εκπαιδευόμενων με τον εαυτό τους, η απόκτηση μεγαλύτερη επίγνωση του πώς υπάρχουν και σχετίζονται, η εξάσκηση των ικανοτήτων της παρατήρησης, της συνειδητότητας, της έκθεσης και του ρίσκου ως σημαντικά θεραπευτικά εργαλεία

Η επαφή των εκπαιδευόμενων με τις βασικές αρχές της υπαρξιακής ψυχοθεραπείας, αλλά και με τη φιλοσοφία και την ποικιλομορφία των θεραπευτικών πρακτικών της κάθε σχολής.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Φιλοσοφικό υπόβαθρο υπαρξιακής προσέγγισης, βασικές έννοιες και ιδέες, βασικοί φιλόσοφοι - Ασκήσεις, **2.** Φιλοσοφικό υπόβαθρο υπαρξιακής προσέγγισης (συνέχεια), εισαγωγή στη Φαινομενολογία (Husserl, Heidegger) - Ασκήσεις, **3.** Σύνδεση υπαρξισμού με ψυχοθεραπεία, ρεύματα και σχολές, Daseinsanalysis και θεραπεία εστιασμένη στο Νόημα - Λογοθεραπεία - Ασκήσεις, **4.** O R. D. Laing και το κίνημα της αντι-ψυχιατρικής, κριτική θεώρηση του DSM και της «ψυχικής ασθένειας» - Ασκήσεις, **5.** Βρετανική σχολή: Υπαρξιακή - φαινομενολογική

προσέγγιση (Van Deurzen, Spinelli) - Ασκήσεις, **6.** Αμερικανική σχολή: Υπαρξιακή - ανθρωπιστική προσέγγιση - Ασκήσεις, **7.** Υπαρξιακή θεραπευτική πρακτική. Μελέτη περίπτωσης, εποπτική επεξεργασία και βιωματικές ασκήσεις, **8.** Rollo May και Υπαρξιακή - ανθρωπιστική θεραπευτική πρακτική, **9.** Rollo May και έννοια της θέλησης, **10.** James Bugental. Η έννοια της παρουσίας και η θεραπευτική διαδικασία, **11.** Irvin Yalom και υπαρξιακή θεραπευτική πρακτική, **12.** Υπαρξιακή ανθρωπιστική ψυχοθεραπεία και ιατρικό μοντέλο, **13.** Kirk Schneider: Ανθρωπιστική συνθετική ψυχοθεραπεία, **14.** Βασικές αρχές και φάσεις της υπαρξιακής ψυχοθεραπείας και σε βάθος μελέτη του υπαρξιακού-φαινομενολογικού μοντέλου του Ernesto Spinelli, **15.** Υπαρξιακά θέματα και ανησυχίες, σύμφωνα με τη φαινομενολογική προσέγγιση του Ernesto Spinelli, Κοσμικεύειν και κοσμοθεώρηση (worlding και wordview), **16.** Πρώτη φάση της θεραπείας (Spinelli), συνδημιουργώντας τον θεραπευτικό κόσμο, **17.** Αντίληψη των αντικειμένων, εξάσκηση σε δεξιότητες και θεραπευτικά εργαλεία. Role playing, **18.** Δεύτερη φάση της θεραπείας (Spinelli), συγκατοικώντας στον θεραπευτικό κόσμο, **19.** Αντίληψη των άλλων, εξάσκηση σε δεξιότητες και θεραπευτικά εργαλεία, role playing, **20.** Διερεύνηση της κοσμοθεώρησης του θεραπευόμενου, αντίληψη του εαυτού, **21.** Τρίτη φάση της θεραπείας (Spinelli), κλείνοντας τον θεραπευτικό κόσμο, **22.** Υπαρξιακή και φαινομενολογική κριτική της θεραπείας, εξάσκηση σε δεξιότητες και θεραπευτικά εργαλεία, role playing.

5.5. Συστημική Ψυχοθεραπεία I, II, III (144 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Ουσιαστική κατανόηση των βασικών εννοιών και αρχών της Συστημικής Ψυχοθεραπευτικής Προσέγγισης και καλλιέργεια ενός συστημικού τρόπου σκέψης και αντίληψης των ψυχολογικών προβλημάτων, καθώς και της συστημικής δυναμικής αλληλεπίδρασης που διέπει τις ανθρώπινες σχέσεις.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν: α) πλήρως αντιληφθεί και κατανοήσει σε βάθος τη συστημική οπτική στην πολυπλοκότητα και τη δυναμική αλληλεξάρτηση που χαρακτηρίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. Το ψυχολογικό πρόβλημα ενός ατόμου γίνεται πλέον αντιληπτό ως το σύμπτωμα ενός ευρύτερου συστήματος που νοσεί. β) εξοικειωθεί με τις έννοιες, την ορολογία, τις σχολές και τις τεχνικές τους, κατά την πρώτη και δεύτερη φάση εξέλιξης της Συστημικής Ψυχοθεραπείας. γ) εξοικειωθεί με τη θεωρία του Κοινωνικού Κονστρουξιονισμού και τις προσεγγίσεις που αναπτύχθηκαν στην Συστημική θεραπεία μέσα σ' αυτό το πλαίσιο.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Ιστορία Συστημικής Θεραπείας, **2.** Α' Κυβερνητική - Η οικογένεια ως σύστημα, **3.** G.Bateson - Θεωρία Επικοινωνίας - Διπλός Δεσμός, **4.** P. Watzlawick: Θεωρία της Επικοινωνίας, **5.** Θεωρία του M. Bowen, **6.** Δομική Σχολή, **7.** Στρατηγική Σχολή κ.λπ., **8.** Ιστορικό πλαίσιο εμφάνισης και εξέλιξης της Συστημικής

Θεραπείας, **9.** Υποκειμενική κατασκευή της πραγματικότητας - Εξέλιξη της επιστημονικής σκέψης, **10.** Ο Κονστρουκτιβισμός στην Οικογενειακή Θεραπεία, **11.** Φάσεις ζωής της οικογένειας, **12.** Η ομάδα ως σύστημα, **13.** Ερωτήσεις παρέμβασης, **14.** Σχολή του Μιλάνου, **15.** Βραχείες θεραπείες εστιασμένες στη λύση, **16.** Συναρμογές και συνηγήσεις – M.Elkaim, **17.** Κοινωνικός Κονστρουξιονισμός, **18.** Επίδραση στη θεραπεία, **19.** Διαλογικότητα και συν-κατασκευή της πραγματικότητας στη σχέση, **20.** Η έννοια του αναστοχασμού, **21.** Θεραπεία ζεύγους, **22.** Ομαδική Θεραπεία, **23.** Συνεργατική προσέγγιση, **24.** Αφηγηματικές θεραπείες, **25.** Καταξιοτική Προσέγγιση

5.6. Πολιτισμική/Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία I, II, III, IV (100 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο, 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Κατανόηση των βασικών εννοιών και αρχών της Πολιτισμικής και Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης στην Συμβουλευτική και την Ψυχοθεραπεία (ΠΠΣΨ) και ανάπτυξη ενός πολιτισμικού και πολυπολιτισμικού τρόπου σκέψης και προσέγγισης των ψυχολογικών προβλημάτων.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι: α) θα μπορούν να δουν μέσα από ένα πολιτισμικό πρίσμα τις ανθρώπινες σχέσεις και τα ψυχολογικά προβλήματα, β) θα είναι σε θέση να επιδεικνύουν εμπράκτως αποδοχή της διαφορετικότητας και πολιτισμική ενσυναίσθηση στην κλινική θεραπευτική πράξη για θέματα, όπως φυλή, φύλο, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, τρίτη ηλικία, αναπηρία, κ.λπ., γ) θα μπορούν να αντιληφθούν τον ρόλο των πολιτισμικών επιρροών στη διαμόρφωση της ταυτότητας του ατόμου με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, δ) θα είναι εξοικειωμένοι με τα χαρακτηριστικά του/της πολιτισμικά επαρκούς Συμβούλου: Ενημερότητα, γνώσεις, δεξιότητες, έννοια του «προνομίου», επίδραση της θρησκείας/πνευματικότητας και της κοινωνικής τάξης στη θεραπευτική διαδικασία, ε) θα έχουν πλήρως κατανοήσει την έννοια των διασταυρούμενων ταυτοτήτων (intersectionality) και τη σημασία της στην ΠΠΣΨ.

Τέλος έμφαση δίνεται στις έμφυλες ταυτότητες, στη σεξουαλικότητα και στην αποπαθολογιοποίησή τους, την *Queer Theory*, την ομόφυλη και *queer* σεξουαλικότητα, την επιβεβαιωτική προσέγγιση στην κλινική πράξη και σημαντικά θέματα για την ΠΠΣΨ όπως: Ταυτότητα Φύλου, φυλομετάβαση, διαγενεακότητα και διαθεματικότητα (ΛΟΑΤΚΙ+ παιδιά, έφηβοι, ηλικιωμένα άτομα,, σχολικό περιβάλλον/εκφοβισμός, HIV+, ΛΟΑΤΚΙ+ γονεϊκότητα κ.α.).

- **Περιεχόμενο:** **1.** Ιστορική εξέλιξη της Πολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία, **2.** Οριοθετήσεις, **3.** Έννοια του πολιτισμικού υποβάθρου, της κουλτούρας και της κοσμοθεωρίας (worldview), **4.** Κοινωνικο-πολιτικό πλαίσιο της πολιτισμικής-πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας, **5.** Βαθύτερες/καλυμμένες όψεις της κουλτούρας, **6.** Έκδηλες όψεις της κουλτούρας, **7.**

Πολιτισμική ταυτότητα, **8.** Πολιτισμική–πολυπολιτισμική ενσυναίσθηση, **9.** Πολιτισμικά και πολυπολιτισμικά ευαίσθητη συμβουλευτική/ ψυχοθεραπεία, **10.** Πολιτισμική/πολυπολιτισμική επάρκεια και ζητήματα δεοντολογίας στην πολιτισμική και πολυπολιτισμική θεραπευτική και συμβουλευτική παρέμβαση, **11.** Βασικές δεξιότητες στην πολυπολιτισμική θεραπευτική και συμβουλευτική παρέμβαση, **12.** Πολιτισμική ενσυναίσθηση: ορισμός, διαστάσεις, τρόποι έκφρασης, σημαντικότητα για το θεραπευτικό έργο και τεχνικές εφαρμογής της στην κλινική πράξη, **13.** ΠΠΣΨ σε πολιτισμικά διαφορετικά άτομα: Ψυχοκοινωνικές ανάγκες και πολιτισμικές διαφορές (γλώσσα, συναισθήματα, αξίες, σχέσεις εξουσίας θεραπευτή-θεραπευόμενου), **14.** Έννοια του πολιτισμικού εγκλεισμού ως εμπόδιο στην ΠΠΣΨ, **15.** Διαμόρφωση του εαυτού σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και οι επιπτώσεις στην συμπεριφορά, ατομικισμός/συλλογικότητα, **16.** Ανεξάρτητη και αλληλοεξαρτώμενη κατασκευή Εαυτού, **17.** Ρόλος πολιτισμικών αξιών σε αυτοεκτίμηση, ικανοποίηση από την ζωή, συναισθήματα, κίνητρα, γνωστικές διεργασίες, επικοινωνία, κοινωνική στήριξη, διαμαδική αλληλεπίδραση, **18.** Εφαρμοσμένα μοντέλα και κλινικές πρακτικές στην ΠΠΣΨ - Διαπολιτισμική αξιολόγηση και έρευνα, κριτική παραδοσιακών μοντέλων ψυχοθεραπείας υπό ένα πολυπολιτισμικό πρίσμα, **19.** Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμοσμένα μοντέλα ΠΠΣΨ, βασικές πρακτικές στην παροχή ψυχολογικών υπηρεσιών σε πολιτισμικά διαφορετικά άτομα, **20.** Κλινικές και συμβουλευτικές δεξιότητες στη θεραπευτική σχέση στην ΠΠΣΨ, **21.** Ψυχικό τραύμα, ψυχική ανθεκτικότητα και μετατραυματική ανάπτυξη στην ΠΠΣΨ, **22.** Ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική κατανόηση της προσφυγικής εμπειρίας, **23.** Μετανάστευση και προσαρμογή – Οικογενειακές σχέσεις 1ης και 2ης γενιάς: Επιπολιτισμός και τακτικές επιπολιτισμού, επιπολιτισμικό στρες, προσαρμογή, εθνική ταυτότητα, **24.** Παράγοντες που δυσχεραίνουν την προσαρμογή και επιτείνουν το επιπολιτισμικό στρες, μετανάστες 2ης γενιάς, ψυχική ευαλωτότητα και ανθεκτικότητα σε παιδιά μεταναστών, σχολική προσαρμογή, **25.** Κρίση της οικογένειας κατά την μετανάστευση, οικογενειακές σχέσεις μεταναστών, επιπολιτισμικό κενό και συγκρουσιακές πολιτισμικές αξίες, σχέση γονέων/ζευγαριού και επιβαρυντικοί παράγοντες, μελέτες περίπτωσης, **26.** Φαινομενολογία και διάγνωση ψυχικής ασθένειας σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια, σχετικισμός και οικουμενικότητα προσδιορισμού του «φυσιολογικού», **27.** Ρόλος του πολιτισμού και της προσωπικότητας του θεραπευτή στην διάγνωση, **28.** Επιπολασμός διαταραχών σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια, κεντρικά και περιφερικά συμπτώματα διαταραχών (κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, σχιζοφρένεια, αυτοκτονία, διαταραχές προσωπικότητας, πολιτισμικά ψυχοσύνδρομα, **29.** Μοντέλα ψυχοθεραπείας σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια, κοινός θεραπευτικός παράγοντες, παρουσίαση κλινικών περιστατικών/μελέτες περίπτωσης, **30.** Συμβουλευτική και κοινωνική τάξη, εξουσία και προνόμιο, μοντέλα, επίπτωση στην ψυχική υγεία, **31.** Έννοια του προνομίου και σχέση με τη συμβουλευτική, μελέτη περίπτωσης. **32.** ΠΠΣΨ σε άτομα με αναπηρία, **33.** ΠΠΣΨ και

τρίτη ηλικία (γήρανση στην Ελλάδα, σχέση πολιτισμού και γήρανσης, υπάρχοντα μοντέλα – κριτική, **34**. Ζητήματα διαπολιτισμικής γεροντολογικής συμβουλευτικής. Μελέτη περίπτωσης, **35**. Θρησκεία και πνευματικότητα στην ΠΠΣΨ: Ορισμοί, κλινική αξιολόγηση, κλινικές πρακτικές - Μελέτη περίπτωσης, **36**. Διασταυρούμενες ταυτότητες (intersectionality)/ διαθεματικότητα/ κομβικότητα/, μοντέλο παροχής πολιτισμικά ευαίσθητης συμβουλευτικής RESPECTFUL - Μελέτη περιπτώσεων, **37**. Έμφυλες ταυτότητες και σεξουαλικότητα, ΛΟΑΤΚΙ+ ορολογίες, ορισμοί και ιστορία αποπαθολογιοποίησης, **38**. *Queer Theory*, διεπιστημονική συνεργασία, **39**. Ομόφυλη και *queer* σεξουαλικότητα – μεταβίβαση και αντιμεταβίβαση στην κλινική πράξη – Το παράδειγμα του HIV και οι επιπτώσεις του, **40**. Κοινωνική Κλινική Ψυχολογία, Διακρίσεις, *minority stress* και ΛΟΑΤΚΙ+ **41**. *Affirmative*, τρανς ταυτότητες και καλές πρακτικές σε σχολείο και οικογένεια, **42**. Υποστήριξη γονέων και οικογένειας ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων/εφήβων, ΛΟΑΤΚΙ+ γονείς/άτομα που θέλουν να γίνουν γονείς, ΛΟΑΤΚΙ+ και σχολείο, **43**. Ειδικά θέματα: Διαδικασία *coming out*, ταυτότητα φύλου, φυλομετάβαση και καλές πρακτικές, τρανς παιδιά και έφηβοι, HIV+ (οροθετικότητα), *chemsex*, **44**. Διαθεματικότητα, κατευθύνσεις για κλινική εργασία με ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.

5.7. Εργαστήριο II, IV, V: Ψυχοθεραπευτικές Τεχνικές Συνθετικής Προσέγγισης (78 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Εκμάθηση βασικών ψυχοθεραπευτικών δεξιοτήτων και τεχνικών Συνθετικής Προσέγγισης.
- Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν γνωρίσει και απολύτως κατανοήσει τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο τις βασικές ψυχοθεραπευτικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία μιας ποιοτικής ψυχοθεραπευτικής σχέσης μεταξύ θεραπευτή και θεραπευόμενου, καθώς και τις βασικές ψυχοθεραπευτικές τεχνικές παρέμβασης.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Χώρος Ψυχοθεραπείας, **2.** Κράτημα σημειώσεων – Μαγνητοφώνηση – Βιντεοσκόπηση συνεδριών, **3.** Συμπεριφορές που πρέπει να αποφεύγονται, **4.** Έναρξη συνεδρίας, **5.** Γλώσσα επικοινωνίας – Σιωπή, **6.** Μη λεκτική επικοινωνία στην ψυχοθεραπευτική διαδικασία, βλεμματική επαφή, συντονισμός τόνου φωνής, κάθισμα στην καρέκλα, ζωτικός χώρος, γλώσσα σώματος, **7.** Ανοικτές – κλειστές ερωτήσεις, **8.** Απόσπαση παραδείγματος, **9.** Ελάχιστη ενθάρρυνση, **10.** Παράφραση, **11.** Ανίχνευση και αντανάκλαση συναισθήματος, **12.** Περίληψη, **13.** Εστίαση, **14.** Αντίσταση, **15.** Μεταβίβαση – αντιμεταβίβαση, **16.** Ανίχνευση και αντανάκλαση νοήματος, **17.** Υποαντανάκλαση, **18.** Αντιμετώπιση, **19.** Καθοδηγήσεις, **20.** Ανατροφοδότηση, **21.** Αυτοαποκάλυψη, **22.** Λογικές συνέπειες, **23.** Αναπλαισίωση, **24.** Ερμηνεία, **25.** Παράδοση πρόθεση, **26.** Προσωποποίηση, **27.** Τεχνική της «άδειας καρέκλας», **28.** Σύνθεση ψυχοθεραπευτικών τεχνικών.

5.8. Ομαδική Ψυχοθεραπεία (36 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Σκοπός του μαθήματος είναι οι εκπαιδευόμενοι, σε θεωρητικό και βιωματικό επίπεδο, να μπορέσουν να αναπτύξουν θεωρητική σκέψη, τεχνικές και δεξιότητες ομαδικού ψυχοθεραπευτή, κατανοώντας: α) ότι «Η ανθρώπινη κατάσταση είναι αυτή της πληθυντικότητας...», β) το γεγονός είναι ότι οι άνθρωποι, όχι ο άνθρωπος, ζουν στη γη και κατοικούν τον κόσμο, γ) ότι η ανθρώπινη ζωή αρχίζει και συνεχίζεται στην πληθυντικότητα και ποτέ δεν υπήρξε με όρους ενικότητας» (Hanna Arendt, 1958).

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν γνωρίσει και απολύτως κατανοήσει τόσο σε θεωρητικό όσο και σε βιωματικό επίπεδο σε τι συνίσταται μια ψυχοθεραπευτική ομαδική διαδικασία και διεργασία: α) Πώς οργανώνεται, εξελίσσεται στον χρόνο γ) Πώς δρα θεραπευτικά (δυσλειτουργικά φαινόμενα, «παγίδες», "Do and Don'ts" σε θεραπευτικό επίπεδο), δ) Ποια η χρησιμότητά της στην κλινική πρακτική, ε) Ομαδικά φαινόμενα, στ) Το Άτομο στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία, ζ) Οι ρόλοι, η) Εξάσκηση στον ρόλο του θεραπευτή, θ) Ανάπτυξη δεξιοτήτων παρεμβάσεων, θεραπευτικών στρατηγικών και στάσεων σε ομαδικό ψυχοθεραπευτικό πλαίσιο, ι) Εκπαίδευση σε μεθόδους αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της ψυχοθεραπείας, κ) Θέματα δεοντολογίας.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Γιατί ομάδα; δυναμική ομάδων, διεργασία ομάδας, **2.** Η έννοια της Θεραπείας, η έννοια της Ψυχοθεραπείας, ψυχική υγεία και φυσιολογικότητα, **3.** Ατομική ή ομαδική; επιδέξιοι διαπροσωπικά αυτάρκειες και ενδοσκοπικοί, **4.** Είδη ομαδικής ψυχοθεραπείας, ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη, αναπτυξιακές θεωρίες, αναπτυξιακή θεωρία του Δεσμού (Attachment Theory, Bowlby), Donald Winnicott, **5.** Systems Centered Therapy- SCT, Yvonne Agazarian, ομαδική ψυχοθεραπεία και Διαπροσωπική Νευροβιολογία, Group Analysis, Ανοιχτός Διάλογος, **6.** Είδη/μέγεθος και στάδια εξέλιξης της ομάδας, θεραπευτικοί παράγοντες, **7.** Διαπροσωπική μάθηση, συνεκτικότητα ομάδας, **8.** Ο θεραπευτής- στόχοι, το έργο του θεραπευτή, ο ρόλος του ομαδικού θεραπευτή, **9.** Οι ρόλοι στο ομαδικό σχετίζεσθαι, οι υποομάδες στη δυναμική των ομάδων, η θεραπευτική σχέση, φαινόμενα δυσλειτουργίας ομάδων, **10.** Επιλογή θεραπευόμενων, σύνθεση θεραπευτικών ομάδων, 1η συνέντευξη-επιλογή μελών, αρχική συνεννόηση, **11.** Θεραπευτικές τεχνικές στη συμβουλευτική ομάδων, **12.** Ομάδες θεραπείας/«προσωπικής ανάπτυξης», Ομάδες ψυχο-εκπαίδευσης και ομάδες απόκτησης δεξιοτήτων, **13.** Ομάδες χρόνιων ασθενών, Ομάδες ατόμων με ειδικές ανάγκες, Ομάδες και Τρίτη Ηλικία, **14.** Συμβουλευτική ομάδων στο σχολικό περιβάλλον, Διαδικτυακές Ομάδες Συμβουλευτικής, **15.** Ομάδες παιδιών και εφήβων, Ομάδες και Τρίτη Ηλικία, Ομάδες Balint, **16.** Ομάδες που λειτουργούν καλά για ένα χρονικό διάστημα, αλλά ξαφνικά εκτροχιάζονται, **17.** Θεραπευόμενοι που μονοπωλούν τις συνεδρίες με θυμό, μομφές,

ακατάπαυστη ομιλία και διαταράσσουν τη συζήτηση, **18.** Θεραπευόμενοι που προσβάλλουν την επάρκεια του θεραπευτή, **19.** Θεραπευόμενοι που διακόπτουν τη θεραπεία απότομα, **20.** Ομάδες που από τη ζωντάνια καταλήγουν σε τέλμα, **21.** Θάνατος ενός μέλους της ομάδας, κ.λπ., **22.** Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας στην ομαδική συμβουλευτική, **23.** Παράλληλη ατομική και ομαδική θεραπεία, τήρηση αρχείων ομαδικής θεραπείας, **24.** Εποπτεία και προσωπική ψυχοθεραπεία, **25.** Πέρα από την τεχνική - συνεχιζόμενη εκπαίδευση, **26.** Αυτοσχεδιασμός βάσει γνώσης και εμπειρίας.

5.10. Εργαστήριο VI: Συνθετική Προσέγγιση των Ψυχικών Διαταραχών: (50 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Στο πλαίσιο της συνθετικής προσέγγισης, το συγκεκριμένο εργαστήριο αποσκοπεί στην σφαιρική κατανόηση και αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών στην πράξη, μέσα από τη συστημική, την υπαρξιακή, την πολιτισμική και την γνωσιακή-συμπεριφορική προσέγγιση. Εξειδικευμένοι εκπαιδευτές των παραπάνω προσεγγίσεων, αναπτύσσουν θεωρητικά και πρακτικά την ψυχοθεραπευτική προσέγγισή τους, ως προς την ίδια κάθε φορά διαταραχή, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να αναπτύξουν μια συνθετική ολιστική ματιά στον τρόπο που κατανοούν και αντιμετωπίζουν ψυχοθεραπευτικά τη συγκεκριμένη κάθε φορά ψυχική διαταραχή.
- **Περιεχόμενο:** **1. Αγχώδεις Διαταραχές και Κατάθλιψη: α) Συστημική Προσέγγιση:** Κατανόηση και αντιμετώπιση της κατάθλιψης και του άγχους από το συστημικό θεραπευτή, συνθετική αξιοποίηση συστημικών εργαλείων και τεχνικών άλλων προσεγγίσεων που έχουν φανεί αποτελεσματικά σε ανάλογες περιπτώσεις – Μελέτες περίπτωσης, **β) Υπαρξιακή Προσέγγιση:** Παρουσίαση στην πράξη του πως μπορεί ένας υπαρξιακός θεραπευτής μπορεί να δουλέψει με περιστατικά που εντάσσονται στα πλαίσια των ανγχωδών διαταραχών και της κατάθλιψης, συζήτηση για το πως αξιοποιούμε συνθετικά εργαλεία και τεχνικές άλλων προσεγγίσεων, αλλά και τη διαφορετική στάση του υπαρξιακού θεραπευτή σε σχέση για το πως αντιλαμβάνεται τη συμπτωματολογία – Μελέτες περίπτωσης, **γ) Γνωσιακή – Συμπεριφορική Προσέγγιση:** Επιστημονική θεώρηση αναφορικά με την κλινική της γνωσιακής-συμπεριφορικής οπτικής στην αντιμετώπιση και θεραπεία των ανγχωδών διαταραχών και της κατάθλιψης (Αξ. Ι), εξοικείωση με τη θεραπευτική διαδικασία, τη δόμηση της θεραπείας και το θεραπευτικό σχεδιασμό σύμφωνα με το συγκεκριμένο μοντέλο, εκμάθηση βασικών τεχνικών του μοντέλου που μπορούν να συμπεριληφθούν σε θεραπείες άλλων προσεγγίσεων, ώστε να βελτιστοποιηθούν τα θεραπευτικά αποτελέσματα – Μελέτες περίπτωσης,
- 2. Ψυχοσωματικές Διαταραχές: α)** Βασικές έννοιες και βιοϊατρικό υπόδειγμα, προφίλ προσωπικότητας ψυχοσωματικών ασθενών, **β)** Οργάνωση

ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης, **γ)** Προσέγγιση του ασθενή στη θεραπεία και παρουσίαση κλινικών παραδειγμάτων, **δ)** Διαχείριση αντίστασης και υποτροπής, τεχνικές κινητοποίησης και στάδια αλλαγής στην ασθένεια (διαθεωρητικό μοντέλο αλλαγής της συμπεριφοράς), **ε)** Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις σε ιατρικά πλαίσια, Βραχείες προσεγγίσεις εστιασμένες στη λύση (solution focused), **στ)** Εκπαίδευση του ασθενή, ώστε να θέτει αποτελεσματικούς στόχους υγείας και να εφαρμόζει γνωστικά μοντέλα για την επίτευξή τους, **ζ)** Διαχείριση της απώλειας, **η)** Βελτίωση της αυτοδιαχείρισης των χρόνιων οργανικών παθήσεων, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής – Μελέτες περίπτωσης,

3. Ψυχωσικές Διαταραχές: **α)** Εξέταση του πεδίου των Ψυχωσικών Διαταραχών, όπως αυτό αναπτύσσεται μέσα από το πρίσμα της ψυχιατρικής και να αναστοχασμός πάνω σε αυτό αξιοποιώντας τη συστημική σκέψη και οπτική, **β)** Διερεύνηση μίας επιστημολογίας που περισσότερο στοχεύει στην ανάπτυξη ενός διαλόγου, στην διατύπωση ερωτήσεων, στην αξιοποίηση του προσωπικού και συλλογικού βιώματος, και στην ανάδυση του αντιλόγου μέσα από βιωματική εργασία, αξιοποίηση της τέχνης και εργασία πάνω σε περιστατικά, **γ)** Υπαρξιακές και πολιτισμικές πτυχές στην κατανόηση και αντιμετώπιση των ψυχωσικών διαταραχών, **δ)** Διάλογος και πιθανή μετακίνηση σε θέσεις, γνώσεις και ρόλους, ώστε και να συζητηθούν τα δύσκολα, αυτά που φοβόμαστε, τα όρια μας ως θεραπευτές/ριες ατομικά, αλλά και συλλογικά, **ε)** Ανάπτυξη διαλόγου, όπου, σεβόμενοι τη φάση της ομάδας και τη διεργασία της, διερευνάται το κοινωνικοπολιτικό, το οικογενειακό και το πολιτισμικό πλαίσιο που συντελεί σε αυτό που, τελικά εκφράζεται ως ψυχωσική διαταραχή, **στ)** Κατανόηση της πλευρά του θεραπευτή και της δυσκολίας του, αλλά και της πλευράς του ανθρώπου με βιωμένη εμπειρία, ώστε να βοηθηθεί η δημιουργία γόνιμων και υποστηρικτικών σχέσεων μεταξύ συναδέλφων για την απόκτηση εφοδίων για μια πιο “σφαιρική” ματιά, **ζ)** Αντιμετώπιση από τον ψυχοθεραπευτή των ψυχωσικών συμπτωμάτων ενός ατόμου που παρακολουθείται ψυχιατρικά και λαμβάνει ενδεχομένως φαρμακευτική αγωγή – Μελέτες περίπτωσης,

4. Συνθετική Προσέγγιση Περιστατικών: **α)** Παρουσίαση περιστατικών και συζήτηση συνθετικής αντιμετώπισής τους από ψυχοθεραπευτές/ριες διαφορετικών προσεγγίσεων, **β)** Παρουσίαση του ιστορικού της κάθε περίπτωσης, ανάπτυξη των σημαντικών σημείων και του σκεπτικού προσέγγισης του περιστατικού, από τους παριστάμενους ψυχοθεραπευτές/ριες, σύμφωνα με την προσέγγισή τους, **γ)** Ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των ψυχοθεραπευτών/ριών, ως προς μια πιο συνθετική, σφαιρική και ολιστική κατανόηση και αντιμετώπιση της κάθε περίπτωσης.

5.11. Εργαστήριο VII: Τεχνικές Συστημικής Θεραπείας (21 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το συγκεκριμένο εργαστηριακό μάθημα αποσκοπεί στην συνολική ανασκόπηση, πρακτική εξάσκηση και εφαρμογή όλων των συστημικών τεχνικών που έχουν δει οι εκπαιδευόμενοι καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους στο πρόγραμμα.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν μια πλήρη άποψη όλων των συστημικών τεχνικών, πότε – πως – για ποιο λόγο και σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται, ενώ θα τις έχουν πλήρως κατακτήσει μέσα από την πρακτική εξάσκηση και εφαρμογή τους εντός του εργαστηρίου.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Σύντομη ανασκόπηση των Βασικών Συστημικών αρχών και Στάσεων: **α)** διεύρυνση επιλογών, **β)** διαμόρφωση υποθέσεων, κυκλικότητα, **γ)** ουδετερότητα/περιέργεια, **δ)** σεβασμός στον άνθρωπο/αμφισβήτηση ιδεών, **ε)** η θεραπεία ως ερέθισμα, **στ)** προσανατολισμός στον πελάτη και στα αποθέματά του, **2.** Πηγές πληροφοριών, τρόποι παρουσίασής τους και παραπομπές, **3. Τεχνικές Συστημικής και πρακτική εξάσκηση:** **α)** Χρησιμότητα των τεχνικών και επιλεκτική χρήση τους, **β)** Συστημικές ερωτήσεις (κυκλικές και τα είδη τους, ειδικές μορφές κυκλικών ερωτήσεων, αρχικές και τελικές ερωτήσεις), **γ)** Αναπλαισίωση, **δ)** Παιχνίδι ρόλων, **ε)** Μιλώντας με τη φωνή του άλλου, **στ)** Τεχνική μαγικού ραβδιού, **ζ)** Παράδοση εντολή, **η)** Τεχνική άδειας καρέκλας, **θ)** Εξωτερίκευση και ανασυγγραφή προβλήματος, **ι)** Η γραφή στη θεραπεία, **κ)** Εντοπισμός και διαχείριση τριγώνων, **4.** Συνέντευξη λήψης ιστορικού (Intake).

5.12. Εργαστήριο VIII: Συνθετική Προσέγγιση στην Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία (41 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Στο μάθημα αυτό: **α)** θα διερευνηθεί σε βάθος η Υπαρξιακή - Ανθρωπιστική προσέγγιση της ψυχοθεραπείας κυρίως από το πρίσμα του James Bugental, μέντορας και συνεργάτης των Kirk Schneider, Rollo May και Irvin Yalom και **β)** θα μελετηθεί το θεωρητικό υπόβαθρο της Υπαρξιακής - Ανθρωπιστικής ψυχοθεραπείας, όπως και οι φάσεις της ψυχοθεραπείας, δημιουργώντας έναν συνθετικό «χάρτη» της προσέγγισης

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν μια σειρά προχωρημένων υπαρξιακών ψυχοθεραπευτικών δεξιοτήτων και τεχνικών, μέσω βιωματικών ασκήσεων και οπτικοακουστικού υλικού.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Ο προορισμός της ψυχοθεραπείας, **2.** Προσαρμογή με στόχο την ανακούφιση του πόνου, της αγωνίας, του άγχους, των εντάσεων και συγκρούσεων, και την δυσκολία που κουβαλάει η ενοχή, **3.** Ενίσχυση της ικανότητας της ανταπόκρισης σε δύσκολες καταστάσεις και ενδυνάμωση, **4.** Βελτίωση και ανανέωση της αυτοαντίληψης και της εικόνας του εαυτού, **5.** Εξέλιξη και ανάπτυξη του εαυτού, **6.** Επεξεργασία των αντιστάσεων και η αποδοχή των υπαρξιακών

περιορισμών, **7.** Υπέρβαση του εαυτού, **8.** Τι φέρνει ο θεραπευόμενος στη θεραπεία; **9.** Η διαδικασία της ψυχοθεραπείας – Σημαντικές δεξιότητες, **10.** Η Προθετικότητα, **11.** Η παρουσία, **12.** Η ανοιχτή στάση προς τη διερεύνηση και τον αναστοχασμό, **13.** Επιτρέποντας την επαφή με την ουσία, **14.** Εστίαση στην ουσία της δυσκολίας, **15.** Η διερεύνηση και η προσδοκία της ανακάλυψης, **16.** Αντιμετωπίζοντας τις αντιστάσεις, **17.** Η ψυχοθεραπεία ως τέχνη και ως τεχνική: Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων που απαρτίζουν την επιστημονική βάση της ψυχοθεραπείας, **18.** Η παρουσία. Η έννοια του εδώ και τώρα, **19.** Η παρουσία του θεραπευόμενου, **20.** Θέματα δεοντολογίας.

5.12. Εργαστήριο ΙΧ: Διαγνωστική Κλινική Συνέντευξη για Ψυχικές Διαταραχές (24 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία και η εξοικείωση του εκπαιδευόμενου με ένα αξιόπιστο διαγνωστικό εργαλείο, το **SCID-5**, για την αξιολόγηση των ψυχικών διαταραχών, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει στην κλινική πράξη και να αποτελέσει ουσιαστικό οδηγό στην θεραπευτική του προσέγγιση.

Οι **SCID-5 δομημένες συνεντεύξεις του DSM-5** (*Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder – Fifth Edition*), τόσο για τις Μείζονες Ψυχιατρικές Διαταραχές [*Structured Clinical Interview for DSM-5® Disorders—Clinician Version (SCID-5-CV)*], όσο και για τις Διαταραχές Προσωπικότητας [*Structured Clinical Interview for DSM-5® Personality Disorders (SCID-5-PD)*], θεωρούνται τα περισσότερο αξιόπιστα ψυχομετρικά εργαλεία για τον προσδιορισμό της ύπαρξης ή απουσίας των διαγνώσεων που προτείνει το DSM-5, όπως αυτές οριοθετούνται με βάση τα συμπτώματα και το χρονικό τους πλαίσιο.

Στην κλινική πράξη μπορεί να χρησιμοποιηθούν για **διαγνώσεις μεγαλύτερης δυσκολίας** ή και για **διαφοροδιαγνώσεις**, που προϋποθέτουν την εφαρμογή έγκυρων και αξιόπιστων διαγνωστικών κριτηρίων, στοιχείων που εξασφαλίζονται από το SCID-5, μέσα στα πλαίσια του DSM-5.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγή, περιγραφή, σημαντικότητα του διαγνωστικού εργαλείου αξιολόγησης SCID-5, **2.** Εκπαίδευση στο SCID-5-CV, όπου γίνεται εμπειριστατωμένη αξιολόγηση με βάση το σύνολο των κριτηρίων του DSM-5, στις παρακάτω 10 αυτόνομες διαγνωστικές ενότητες: **α)** Επεισόδια Διάθεσης και Επίμονη Καταθλιπτική Διαταραχή, **β)** Ψυχωτικά και Συναφή Συμπτώματα, **γ)** Διαφορική Διάγνωση Ψυχωτικών Διαταραχών, **δ)** Διαφορική Διάγνωση Διαταραχών Διάθεσης, **ε)** Διαταραχές Χρήσης Ουσιών, **στ)** Αγχώδεις Διαταραχές, **ζ)** Ιδιοψυχαναγκαστική Διαταραχή και Διαταραχή Μετατραυματικού Στρες, **η)** Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής / Υπερκινητικότητας, **θ)** Ανίχνευση για Άλλες Παρούσες Διαταραχές, **ι)** Διαταραχή Προσαρμογής. (περιγραφή της συνέντευξης

στις 10 Κλινικές ενότητες των Μειζόνων Ψυχικών Διαταραχών, όπως αυτές προσδιορίζονται από το DSM-5), **3.** Μελέτες περιπτώσεων και εκμάθηση χορήγησης της συνέντευξης του SCID-5-CV, **4.** Εκπαίδευση στο SCID-5-PD (περιγραφή της συνέντευξης στις 10 μορφές Διαταραχών Προσωπικότητας, όπως αυτές προσδιορίζονται από το DSM-5: **α)** Ομάδα Α': Παρανοειδής, Σχιζοτυπική, Σχιζοειδική, **β)** Ομάδα Β': Ιστριονική, Ναρκισσιστική, Μεθοριακή, Αντικοινωνική, **γ)** Ομάδα Γ': Αποφευκτική, Εξαρτητική, Ιδιοψυχαναγκαστική) καθώς και την Άλλως Προσδιοριζόμενη Διαταραχή Προσωπικότητας, **5.** Μελέτες περιπτώσεων και εκμάθηση χορήγησης της συνέντευξης του SCID-5-PD.

5.9. Εργαστήριο Χ: Συνθετική Προσέγγιση της Θεραπείας Σχημάτων (18 ώρες - 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Εφαρμογή της Θεραπείας Σχημάτων στην αντιμετώπιση ψυχολογικών δυσκολιών και προβλημάτων.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν γνωρίσει και κατανοήσει το μοντέλο της Θεραπείας Σχημάτων σε θεωρητικό, πρακτικό και βιωματικό επίπεδο, καθώς και τις βασικές τεχνικές παρέμβασης που χρησιμοποιούνται σε αυτό το μοντέλο.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Θεμελιακές έννοιες του μοντέλου της Θεραπείας Σχημάτων, όπως αυτό κατανοεί τη ψυχοπαθολογία και ορίζει τη θεραπευτική προσέγγιση, **2.** Ένα μοντέλο που συνδυάζει ψυχοδυναμικά στοιχεία, τη δομή της γνωστικής-συμπεριφορικής θεραπείας και τεχνικές Gestalt, **3.** Δυσλειτουργικά σχήματα, μηχανισμοί αντιμετώπισής τους και τρόποι λειτουργίας θεραπευόμενων, **4.** Θεραπευτική αντιμετώπιση χαρακτηριστικών ασθενών με όρους θεραπείας σχημάτων, παρουσίαση ενός λειτουργικού τρόπου δόμησης των ενεργειών που ακολουθούνται κατά την οργάνωση της θεραπευτικής παρέμβασης, **5.** Εκπαίδευση σε βιωματικές τεχνικές και βασικά γνωστικά εργαλεία που οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να προσαρμόσουν στο δικό τους συνθετικό μοντέλο, **6.** Αναστοχασμός εκπαιδευόμενων γύρω από τη θεραπευτική σχέση και πώς μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός αλλαγής, καθώς και την επιπλέον εκπαίδευσή τους σε βιωματικές τεχνικές.

5.13. Κλινική Άσκηση I, II, III: Προπαρασκευαστική (100 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Εφαρμογή σε πρακτικό επίπεδο των ψυχοθεραπευτικών δεξιοτήτων και τεχνικών που διδάσκονται κατά το 1^ο, 2^ο και 3^ο έτος, μέσα από συνεδρίες προσομοίωσης.

Οι εκπαιδευόμενοι μέσα σε ένα ασφαλές και προστατευμένο περιβάλλον τόσο για τους ίδιους όσο και για τα άτομα που συμμετέχουν, κάνουν συνεδρίες προσομοίωσης, αλλά και κάποιες πραγματικές συνεδρίες, με εποπτεία, ώστε να βάλουν σε εφαρμογή τις τεχνικές που διδάχτηκαν. Με την ολοκλήρωση της, επιτυγχάνεται η πλήρης κατάκτηση των τεχνικών.

- **Περιεχόμενο: 1.** Στο πλαίσιο της Προπαρασκευαστικής Κλινικής άσκησης I, II και III οι εκπαιδευόμενοι κάνουν δύο τύπους συνεδριών: **α)** Συνεδρίες προσομοίωσης των με άτομα χωρίς ψυχολογικά προβλήματα. Οι συνεδρίες βιντεοσκοποούνται και εστιάζουν κάθε φορά στην εφαρμογή μιας συγκεκριμένης ψυχοθεραπευτικής τεχνικής και **β)** Συνεδρίες με άτομα που έχουν διάφορες ανησυχίες και ήπιες δυσκολίες προσαρμογής που βιντεοσκοποούνται και εστιάζουν στην εφαρμογή μιας συγκεκριμένης τεχνικής, **2.** Οι δεξιότητες και οι τεχνικές στις οποίες ασκούνται οι εκπαιδευόμενοι είναι: **α)** Μη λεκτική επικοινωνία στην ψυχοθεραπευτική διαδικασία, βλεμματική επαφή, συντονισμός τόνου φωνής, κάθισμα στην καρέκλα, ζωτικός χώρος, γλώσσα σώματος, **β)** Ανοικτές – κλειστές ερωτήσεις, **γ)** Απόσπαση παραδείγματος, **δ)** Ελάχιστη ενθάρρυνση, **ε)** Παράφραση, **στ)** Ανίχνευση και αντανάκλαση συναισθήματος, **ζ)** Περίληψη, **η)** Εστίαση, **θ)** Αντίσταση και αξιοποίησή της, **ι)** Μεταβίβαση – αντιμεταβίβαση και αξιοποίησή τους, **κ)** Ανίχνευση και αντανάκλαση νοήματος, **λ)** Υποαντανάκλαση, **μ)** Αντιμετώπιση, **ν)** Καθοδηγήσεις, **ξ)** Ανατροφοδότηση, **ο)** Αυτοαποκάλυψη, **π)** Λογικές συνέπειες, ρ) Αναπλαισίωση, **σ)** Ερμηνεία, **τ)** Παράδοξη πρόθεση, **υ)** Προσωποποίηση, **φ)** Τεχνική της «άδειας καρέκλας», **χ)** Σύνθεση ψυχοθεραπευτικών τεχνικών.

5.14. Κλινική Άσκηση IV, V: Στο Πεδίο (600 ώρες - 3ο, 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Η Κλινική Άσκηση στο Πεδίο αποσκοπεί στην εφαρμογή σε πρακτικό επίπεδο, με εποπτεία, όλων των γνώσεων στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, που έχουν αποκτήσει οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους, σε πραγματικούς πελάτες που αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα.

Με την ολοκλήρωση της, αναμένεται οι εκπαιδευόμενοι να έχουν αναπτύξει και να μπορούν να εφαρμόσουν στην πράξη την δική τους προσωπική σύνθεση της Συστημικής, της Υπαρξιακής και της Πολιτισμικής-Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης, προκειμένου να βοηθήσουν ψυχοθεραπευτικά έναν πελάτη.

- **Περιεχόμενο: 1.** Ένα μέρος (300 ώρες) της Κλινικής Άσκησης στο Πεδίο γίνεται υποχρεωτικά σε πλαίσιο, όπου ασκείται η ψυχοθεραπεία και η συμβουλευτική, ενώ οι υπόλοιπες 300 ώρες μπορεί να γίνουν σε συνδυασμό των παρακάτω επιλογών: α) σε πλαίσιο, β) με συμμετοχή σε συνεδρίες ως παρατηρητής που γίνονται από πιστοποιημένο/η ψυχοθεραπευτή (τρίτη καρέκλα) και γ) με ατομικούς

πελάτες/ασθενείς ή με οικογένειες ή με ομάδες, **2.** Το πρώτο διάστημα της Κλινικής Άσκησης στο Πεδίο αφιερώνεται οπωσδήποτε στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με το πλαίσιο του φορέα και στην παρατήρηση των ψυχοθεραπευτικών/ συμβουλευτικών διαδικασιών και της συνολικής λειτουργίας του πλαισίου, **3.** Μετά το πρώτο διάστημα εξοικείωσης, οι εκπαιδευόμενοι/ες αναλαμβάνουν συνεδρίες συνθετικής ψυχοθεραπείας/ συμβουλευτικής με άτομα που αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα, με ατομική και ομαδική εποπτεία από επαγγελματίες ψυχοθεραπευτές. Συνολικά θα πρέπει να κάνουν 200 ώρες συνεδριών με πελάτες.

5.15. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης I, II, III: Προπαρασκευαστική (62 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Εμπέδωση και βελτίωση της εφαρμογής των ψυχοθεραπευτικών τεχνικών και δεξιοτήτων μέσα από εποπτεία και προσωπική ανατροφοδότηση έμπειρων ψυχοθεραπευτών.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν τελειοποιήσει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζουν στην πράξη τις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές και δεξιότητες που διδάχτηκαν. Η εποπτεία γίνεται από έμπειρους θεραπευτές με δύο τρόπους: α) μέσω ατομικής γραπτής προσωπικής ανατροφοδότησης επί των βιντεοσκοπημένων συνεδριών και των εργασιών που γίνονται επί αυτών των συνεδριών από τους εκπαιδευόμενους και β) μέσω ομαδικής εποπτείας, όπου οι εκπαιδευόμενοι φέρνουν τα περιστατικά τους προς συζήτηση.

- **Περιεχόμενο: 1.** Ατομική γραπτή ανατροφοδότηση από έμπειρους ψυχοθεραπευτές ξεχωριστά για την κάθε βιντεοσκοπημένη συνεδρία των εκπαιδευόμενων (26 ώρες/εκπαιδευόμενο). Η ανατροφοδότηση γίνεται σε τρία επίπεδα και συγκεκριμένα ως προς: α) την αρτιότητα της εφαρμογής της διδαχθείσας ψυχοθεραπευτικής τεχνικής, β) το πόσο καλά έχουν αντιληφθεί, στην πράξη, το τι είναι η θεραπευτική διαδικασία, και γ) το πως στέκονται ως θεραπευτές στην όλη συνεδρία, **2.** Ομαδική εποπτεία στο Πανεπιστήμιο (36 ώρες): α) επί των περιστατικών που φέρνουν οι εκπαιδευόμενοι, όπου δίνεται σε όλους η δυνατότητα να επωφεληθούν από την εποπτική συζήτηση και την ανατροφοδότηση που γίνεται όχι μόνο στα δικά τους περιστατικά, αλλά και σε αυτά των υπολοίπων συνεκπαιδευόμενων τους και β) επί των περιστατικών που φέρνουν οι επόπτες από την ψυχοθεραπευτική τους εμπειρία.

5.16. Εποπτεία Κλινικής Άσκησης IV, V: Στο Πεδίο (138 ώρες - 3ο, 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Η ατομική και ομαδική εποπτεία της κλινικής άσκησης στο πεδίο από έμπειρους θεραπευτές, αποσκοπεί στο να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους να εμπεδώσουν και να εφαρμόσουν πρακτικά, σε πραγματικούς πελάτες με

ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα, όλες τις γνώσεις Συνθετικής Ψυχοθεραπείας, που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους.

Ο στόχος της εποπτείας είναι διττός: α) να γίνει ανατροφοδότηση και να δοθούν κατευθύνσεις για τη διαχείριση και την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστατικών, που φέρνουν οι εκπαιδευόμενοι/ες στην εποπτεία και β) να βοηθηθούν, ως αρχάριοι, να δουν τις δικές τους προβολές και τα δικά τους «τυφλά» σημεία, που συσκοτίζουν και εμποδίζουν την ορθή αντίληψη και κατανόηση της ιστορίας, των αναγκών και των δεδομένων που φέρνει ο κάθε πελάτης στην θεραπεία.

- **Περιεχόμενο: 1. Ατομική Εποπτεία** (30 ώρες): Προσωπική συζήτηση με έμπειρο θεραπευτή, ανά τακτά διαστήματα, επί των περιστατικών που έχει αναλάβει ο κάθε εκπαιδευόμενος, όπου: α) συζητούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης και δίνονται κατευθύνσεις σε σχέση με το αίτημα και τις ψυχολογικές δυσκολίες του κάθε άτομου και β) βλέπει τον εαυτό του στην όλη διαδικασία και πως μπορεί, χωρίς να το συνειδητοποιεί, να προβάλλει δικά του θέματα στον θεραπευόμενο και άθελά του να παραποιεί και να αντιλαμβάνεται λανθασμένα, τα δεδομένα της προσωπικής του ιστορίας.

2. Ομαδική Εποπτεία (108 ώρες): Συζήτηση, ανάλυση και ανατροφοδότηση, σε όλη την ομάδα, από έμπειρους ψυχοθεραπευτές, επί των περιστατικών που φέρνουν οι εκπαιδευόμενοι από τις συνεδρίες τους με πραγματικούς πελάτες που αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα.

Η ομαδική εποπτεία γίνεται στο Πανεπιστήμιο, από **δύο ταυτόχρονα θεραπευτές** διαφορετικής προσέγγισης (συστημικής, υπαρξιακής), ώστε οι εκπαιδευόμενοι να βλέπουν στην πράξη την διαφορετική ματιά του κάθε θεραπευτή, σύμφωνα με την προσέγγισή του. Αυτό βοηθά πολύ, καθώς οι εκπαιδευόμενοι βλέπουν στην πράξη, πως γίνεται η σύνθεση, ενώ ενθαρρύνονται να προχωρήσουν οι ίδιοι, σταδιακά, στη δική τους σύνθεση, αναπτύσσοντας ο καθένας/μία τους το δικό του/της προσωπικό εξελισσόμενο μοντέλο Συνθετικής Ψυχοθεραπείας.

5.17. Προσωπική Ανάπτυξη I, II, III, IV – Ατομική/ Ομαδική Ψυχοθεραπεία (250 ώρες - 1ο, 2ο, 3ο, 4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Η Προσωπική Ανάπτυξη αποσκοπεί στο να αναγνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι και να διαχειριστούν δικά τους θέματα και προσωπικά τους προβλήματα και δυσκολίες. Στόχος είναι να βοηθηθούν στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας τους, συνειδητοποιώντας τόσο τα δυνατά και θετικά στοιχεία της προσωπικότητάς τους όσο κυρίως τις αδυναμίες και τα ευαίσθητα/ευάλωτα σημεία τους.

Με την ολοκλήρωση της προσωπικής ανάπτυξης, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν βελτιώσει σημαντικά την αυτογνωσία τους, ως προς τις ψυχολογικές δυσκολίες και τα προβλήματα που οι ίδιοι αντιμετωπίζουν, καθώς και ως προς τις αιτίες που τα προκάλεσαν. Στόχος είναι το ξεπέρασμα και η αντιμετώπιση τους, καθώς επίσης και η διαχείριση ή/και η συμφιλίωση-συνύπαρξη με αυτά τα προβλήματα. Αυτή η διαδικασία είναι απολύτως απαραίτητη, ώστε ο ψυχοθεραπευτής να γίνει ουσιαστικός και αποτελεσματικός στο ρόλο του, καθώς είναι δύσκολο να βοηθήσει ένα άλλο άτομο στην πορεία ζωής του, αν ο ίδιος δεν έχει πρώτα αναγνωρίσει και διαχειριστεί τα δικά του προσωπικά προβλήματα και δυσκολίες.

- **Περιεχόμενο:** Η προσωπική ανάπτυξη των εκπαιδευόμενων γίνεται από έμπειρους/ες πιστοποιημένους/ες ψυχοθεραπευτές/ριες, μέσω: α) ατομικής θεραπείας και β) ομαδικής θεραπείας. Έχει συνολική διάρκεια 250 ωρών και γίνεται σε μία από τις προσεγγίσεις του προγράμματος (Συνθετική, Συστημική, Υπαρξιακή, Πολιτισμική-Πολυπολιτισμική).

Η ατομική θεραπεία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 40 ωρών το ελάχιστο και 80 ωρών το ανώτερο. Προηγείται της ομαδικής θεραπείας και γίνεται, σύμφωνα με τη διάρκειά της, κατά τα 2 πρώτα έτη της εκπαίδευσης. Η ομαδική θεραπεία ακολουθεί την ατομική με τις υπόλοιπες ώρες, μέχρι τη συμπλήρωση των 250 ωρών. Επίσης, η προσωπική ανάπτυξη ενισχύεται μέσω βιβλιοθεραπείας, με επιλεγμένα βιβλία που προτείνονται στους εκπαιδευόμενους.

Για την ατομική τους θεραπεία, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να επιλέξουν τον/την θεραπευτή/ριά τους από τη λίστα των εγκεκριμένων πιστοποιημένων θεραπευτών/συνεργατών του Προγράμματος ή μπορεί να προτείνουν άλλο/η θεραπευτή/ρια της προτίμησής τους, εφόσον καλύπτει τις προϋποθέσεις που θέτει το Πρόγραμμα (πιστοποίηση και πλήρη 4ετη εκπαίδευση).

5.18. Διπλωματική (Φάκελος Διπλωματικής) (4ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Η ολοκλήρωση του «Φακέλου Διπλωματικής» αποσκοπεί στην προώθηση του μοντέλου του «επιστήμονα – επαγγελματία ψυχοθεραπευτή». Στόχος είναι οι εκπαιδευόμενοι, ως μέλλοντες ψυχοθεραπευτές, να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, ώστε να χρησιμοποιούν τις αρχές των ψυχολογικών θεωριών και των ευρημάτων των σχετικών ερευνών, κατά την άσκηση του ψυχοθεραπευτικού τους έργου.
- **Περιεχόμενο:** Ο Φάκελος Διπλωματικής περιλαμβάνει δύο εργασίες: **α)** Μία «Εργασία Προσωπικού Αναστοχασμού» (2000-3000 λέξεις), με τίτλο: «Η εξέλιξή μου σε Συνθετικό Ψυχοθεραπευτή ή Συνθετικό Σύμβουλο Ψυχικής Υγείας» και **β)** Μία «Ερευνητική Εργασία» έκτασης 8500-15000 λέξεων (σύμφωνα με την ακολουθούμενη μεθοδολογία) για 4ετή εκπαίδευση ή 7000-8500 λέξεων για 3ετή

εκπαίδευση, πάνω σε ένα ψυχοθεραπευτικό θέμα ή σε ένα θέμα ψυχικής υγείας. Η μεθοδολογία που ακολουθείται για την υλοποίησή της μπορεί να είναι βιβλιογραφική, ποιοτική, ποσοτική ή συνδυασμός τους.

- **Διαδικασία:** Ο «Φάκελος Διπλωματικής» εκπονείται κατά το 3^ο ή 4^ο έτος της εκπαίδευσής, σύμφωνα με το αν επιλεγεί η Συνθετική Ψυχοθεραπεία ή τη Συνθετική Συμβουλευτική Ψυχικής Υγείας, αντίστοιχα. Οι δύο εργασίες που εμπεριέχονται στο φάκελο διπλωματικής υλοποιούνται υπό την επίβλεψη τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής (επιβλέπων και δύο ακόμη μέλη). Μέγιστος χρόνος εκπόνησης της εργασίας είναι ένα έτος από την επίσημη ανάληψη του θέματος, ενώ σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, η διάρκεια μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρονικό διάστημα.

Με την ολοκλήρωση του Φακέλου Διπλωματικής, οι τρεις εργασίες αξιολογούνται από την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και ο βαθμός κατατίθεται στη γραμματεία του προγράμματος.

5.19. Σεμινάρια I, II, III, IV (1ο, 2ο, 3ο, 4ο Έτος)⁴

Στο πλαίσιο του Προγράμματος οργανώνονται εξειδικευμένα «Σεμινάρια Ψυχοθεραπείας», από Έλληνες ή αλλοδαπούς επιστήμονες και ερευνητές σε ειδικά θέματα και συγκεκριμένους πληθυσμούς, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από ψυχοθεραπευτική άποψη. Τα σεμινάρια αποσκοπούν στην παροχή εξειδικευμένων ψυχοθεραπευτικών γνώσεων, είναι υποχρεωτικής παρακολούθησης, οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούνται και έχουν κατά κύριο λόγο εφαρμοσμένο-εργαστηριακό χαρακτήρα, εκτός από αυτά της Ψυχοπαθολογίας, της Αναπτυξιακής και της Κοινωνικής Ψυχολογίας που είναι κυρίως θεωρητικά. Τα σεμινάρια, που προσφέρονται σε κάθε 4ετή κύκλο λειτουργίας του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

5.19.1. Ψυχοπαθολογία (36 ώρες - 1ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο της Ψυχοπαθολογίας, βασιζόμενο στις κατευθύνσεις της πιο σύγχρονης ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών από την Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία (DSM-5), στοχεύει να δώσει στους σπουδαστές βασικές γνώσεις σχετικά με τις ψυχικές διαταραχές.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι, γνωρίζοντας βασικά στοιχεία για τις παραπάνω κλινικές οντότητες, θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις αυτές στην ψυχοθεραπευτική πράξη, εκτιμώντας σωστότερα την προσωπικότητα και την ψυχική κατάσταση των ατόμων που θα ζητήσουν τις υπηρεσίες τους.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Διάγνωση των ψυχικών διαταραχών, **2.** Ταξινομικά συστήματα ψυχικών διαταραχών, **3.** Περιγραφή κλινικής εικόνας και παρουσίαση περιστατικών στις παρακάτω ενότητες ψυχικών διαταραχών, **4.** Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές, **5.** Αγχώδεις Διαταραχές, **6.** Ιδιοψυχαναγκαστικές Διαταραχές, **7.** Διαταραχές Συνδεόμενες με το Τραύμα, **8.** Διπολικές και Συνδεόμενες Διαταραχές, **9.** Καταθλιπτικές Διαταραχές, **10.** Διαταραχές Προσωπικότητας, **11.** Σεξουαλικές Διαταραχές, **12.** Φάσμα Σχιζοφρένειας και Άλλες Ψυχωσικές Διαταραχές.

5.19.2. Αναπτυξιακή Ψυχολογία (30 ώρες, 2ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας αποσκοπεί στην γνώση και κατανόηση των βασικών ζητημάτων της σωματικής, γνωστικής, κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης του ανθρώπου, κατά την ενδομήτρια, την πρώτη και μέση παιδική ηλικία, την εφηβεία, την πρώιμη, μέση και ύστερη ενήλικη ζωής και μέχρι το τέλος της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία των πρώιμων εμπειριών στη μετέπειτα ανάπτυξη. Σε σχέση με το συγκεκριμένο πρόγραμμα θα συζητηθούν θέματα αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας και η αντιμετώπισή τους.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Ορισμός και βασικές έννοιες Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, **2.** Προσεγγίσεις Αναπτυξιακής Ψυχολογίας (Ψυχοδυναμική, Πολυπολιτισμική, Συμπεριφορική, Γνωστική, Ανθρωπιστική, Κοινωνικοπολιτισμική, Βιοοικολογική κ.τ.λ.), **3.** Θεωρίες σταδίων και Μοντέλα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας σε αντιστοίχιση με τις ως άνω προσεγγίσεις (π.χ. Piaget για γνωστική, Freud και Erickson για ψυχοδυναμική κ.τ.λ.), **4.** Εξέταση σωματικής, αισθητηριακής, γνωστικής, κοινωνικής ανάπτυξης στα ηλικιακά στάδια της ζωής (από την σύλληψη έως την Τρίτη ηλικία), **5.** Προκλήσεις και ζητήματα ανάλογα με την εκάστοτε ηλικιακή κατηγορία (π.χ. διαζύγιο γονέων ή κακομεταχείριση και επιπτώσεις του τραύματος στην ψυχική υγεία του παιδιού, γεροντική κατάθλιψη και νευρογνωστικές διαταραχές κατά την Τρίτη ηλικία, προκλήσεις της αναδυόμενης ενηλικίωσης κατά την πρώιμη ενήλικη ζωή), **6.** Αναπτυξιακά ψυχολογικά προβλήματα βρεφών, νηπίων, παιδιών και εφήβων (π.χ. αυτισμός, νοητική υστέρηση, ανασφαλής προσκόλληση, νυχτερινή ενούρηση, παιδική ψύχωση, παιδική κατάθλιψη, μαθησιακές διαταραχές, ΔΕΠΥ, αγχώδεις διαταραχές, αντικοινωνική συμπεριφορά), **7.** Ψυχομετρικά εργαλεία και Ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις για την διάγνωση και διαχείριση των αναπτυξιακών διαταραχών αντίστοιχα, **8.** Παρεμβάσεις σε τάξεις ή σε γονείς για ενίσχυση συναισθηματικής νοημοσύνης, ψυχικής ανθεκτικότητας ή για περιορισμό της επιθετικότητας.

5.19.3. Κοινωνική Ψυχολογία (30 ώρες, 2ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Σκοπός του σεμιναρίου είναι σε σύντομο χρόνο οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν επαρκή εποπτεία της Κοινωνικής Ψυχολογίας, να κατανοήσουν τις θεματικές και τα ζητήματα στα οποία ενσκήπτει και τις οπτικές διασύνδεσης του ατόμου και του κοινωνικού πεδίου ως αλληλεπιδρώσες και διαπλεκόμενες πραγματικότητες.

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες θα έχουν: α) αναπτύξει μια κοινωνιοψυχολογική ματιά που θα ενισχύσει τη φαρέτρα τους ως θεραπεύτριες/τές με τις κοινωνικές δυναμικές που υπεισέρχονται στη θεραπευτική διαδικασία και τις θεραπευτικές ανάγκες, με κριτική στάση απέναντι σε ψυχολογιοποιητικές και στιγματιστικές πρακτικές, β) χρήσιμα εργαλεία από το πεδίο της κοινωνικής ψυχολογίας για την κατανόηση των πτυχών διασύνδεσης των ψυχολογικών φαινομένων στα κλινικά και ψυχοθεραπευτικά πλαίσια με τις παραμέτρους του κοινωνικού πεδίου.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Κομβικές έννοιες, βασικοί στοχαστές και προσανατολισμοί στην Κοινωνική Ψυχολογία, **2.** Κοινωνική νόηση κοινωνική ταυτότητα και διαμαδικές σχέσεις, **3.** Θεωρίες στερεοτυποποίησης, στερεότυπα και προκαταλήψεις, **4.** Κοινωνικές στάσεις και θεωρίες κοινωνικών αποδόσεων, **5.** Έρευνα & θεωρίες στις κοινωνικές αναπαραστάσεις, **6.** Έρευνα & θεωρίες κοινωνικής επιρροής και επίπεδα ανάλυσης στην Κοινωνική Ψυχολογία, **7.** Πλειονοτικές και μειονοτικές δυναμικές κοινωνικής επιρροής και κοινωνικές αναπαραστάσεις της πραγματικότητας, **8.** Πολυεπίπεδες διεργασίες που περιβάλλουν το υποκείμενο ως ατομικότητα και κοινωνικό δράστη και πως υπεισέρχονται στο ψυχοθεραπευτικό πλαίσιο.

5.19.4. Ανάλυση Συμπεριφοράς με Έμφαση στον Αυτισμό (6 ώρες – 1^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο της «Ανάλυση Συμπεριφοράς με Έμφαση στον Αυτισμό» αποσκοπεί στην γνώση και κατανόηση των βασικών θεμάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, από την βρεφική ηλικία έως και την ενηλικίωση, καθώς και στην παρουσίαση του Συστημικού Συμπεριφορικού-Αναλυτικού Μοντέλου παρέμβασης.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγή στα βασικά χαρακτηριστικά, τα επιδημιολογικά στοιχεία, τα αίτια και την πρόγνωση της ΔΑΦ, **2.** Εισαγωγή στις παρεμβάσεις που προσφέρονται για παιδιά με ΔΑΦ, **3.** Συστημικό Συμπεριφορικό-Αναλυτικό Μοντέλο παρέμβασης και αιτιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους μέσα από την σχετική βιβλιογραφία, **4.** Κάλυψη όλου του εύρους των αναγκών των ατόμων με ΔΑΦ από την βρεφική ηλικία έως και την ενηλικίωση, **5.** Βιωματικές ασκήσεις που αποσκοπούν στην εξοικείωση με το μοντέλο και τις εφαρμογές του στη ΔΑΦ.

5.19.5. Ασυνόδευτοι Ανήλικοι Πρόσφυγες (12 ώρες – 1^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με τις επιπτώσεις της προσφυγιάς στον ψυχισμό των ασυνόδευτων ανηλίκων και αναγνώριση των παραγόντων που επηρεάζουν την ψυχική τους ευαλωτότητα και ανθεκτικότητα καθώς και των μοντέλων ψυχοκοινωνικής παρέμβασης.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Συνθήκες που ωθούν ανήλικους πρόσφυγες στην προσφυγιά και προσκλήσεις στη διάρκεια του οδοιπορικού προς την Ευρώπη, **2.** Κατανόηση της διαφοράς του βιώματος 'σπιτικό', 'σπίτι/οίκημα', 'δρόμος', **3.** Διαφοροποίηση των διεργασιών κοινωνικής 'αφομοίωσης', 'ένταξης' και 'περιθωριοποίησης' στα πλαίσια μετεγκατάστασης, **4.** Ευρήματα πανελλαδικής μελέτης για την ψυχική υγεία των ασυνόδευτων ανηλίκων με έμφαση στους προστατευτικούς παράγοντες και τους επιβαρυντικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ευαλωτότητα και ανθεκτικότητά τους, **5.** Επιπτώσεις της «διαβίωσης στο μεταίχμιο», **6.** Μοντέλα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης και αρχές στήριξης.

5.19.6. Ομαδικές Προκλήσεις: Εργαζόμενοι σε ΜΚΟ με Ασυνόδευτα Παιδιά και Εφήβους, Πρόσφυγες/Μετανάστες (9,5 ώρες – 1^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί: α) στην κατανόηση, από την πλευρά του εργαζόμενου, των πολλαπλών επιπέδων των ψυχικών δυναμικών που θα «συναντηθούν», β) στην κατανόηση του «εαυτός και ρόλος» εντός μιας ευρείας και πολυεπίπεδης διεπαγγελματικής συνεργασίας, γ) την αντίληψη του ρόλου τους, ως εργαζόμενοι, σε κάθε ομαδικό προκύπτον φαινόμενο, δ) στο να μάθουν να εστιάζουν στο έργο και να αρχίσουν να σκέφτονται τον όρο «ομαδική κουλτούρα» και τη σχέση «ομαδικό σχετίζεσθαι και έργο».
- **Περιεχόμενο:** **1. Ομάδα:** Ομαδικές προκλήσεις, ομαδικά δυναμικά, ομαδικά φαινόμενα, «σκαμπανεβάσματα» ομαδικής πορείας, ομάδα και αυταπάτη, το ΕΡΓΟ! **2. Πλαίσιο:** Δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων παιδιών και εφήβων, το παράδειγμα της Καθολικής εκπαίδευσης προσωπικού-Πρόγραμμα Creation of Mental Health Hub for the PSS of Unaccompanied Children in Greece Collaboration with the Special Secretariat for Unaccompanied Children, 2022-2023, **3. Εργαζόμενοι:** Ομαδικά δυναμικά, υποομάδες εργαζόμενων υποομάδες παιδιών, υποομάδες εφήβων, πηγές στήριξης.

5.19.7. Πένθος (21,5 ώρες – 2^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στο να εισάγει τους εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές θεωρίες του πένθους, στην κατανόηση της διεργασίας του θρήνου στους ενήλικες, τα παιδιά και τους εφήβους, καθώς και στην αναγνώριση των παραγόντων που την επηρεάζουν. Παράλληλα, τους εισάγει στις

ιδιαιτερότητες του πένθους εν καιρώ πανδημίας και στις βασικές αρχές στήριξης οικογενειών και κοινοτήτων.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγικές έννοιες και γνώσεις σχετικά με το κίνημα της θανατολογίας και τους πρωτεργάτες του, **2.** Κυριότερες θεωρίες πένθους, **3.** Κλινική εκτίμηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη διεργασία του θρήνου, **4.** Βασικές πτυχές της στήριξης ενηλίκων που θρηνούν, **5.** Διαφορές μεταξύ φυσιολογικού θρήνου, κατάθλιψης, ψυχικού τραυματισμού και περιπεπλεγμένου θρήνου, **6.** Ιδιαιτερότητες του θρήνου παιδιών και εφήβων, **7.** Στήριξη παιδιών και εφήβων που θρηνούν την απώλεια αγαπημένου προσώπου, **8.** Βασικές αρχές ψυχολογικής στήριξης παιδιών και εφήβων, **9.** Ιδιαιτεροτήτων του πένθους την περίοδο της πανδημίας covid-19, **10.** Στοχασμός πάνω στις προσωπικές αντιλήψεις όσον αφορά τη ζωή και το θάνατο, και την επίδρασή τους στην θεραπευτική σχέση.

5.19.8. Αρχές Ψυχοδυναμικής Συμβ/τικής & Ψυχοθεραπείας – Εφαρμογή στην Ομάδα, το Ζεύγος, την Οικογένεια (25 ώρες – 1^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στο να γνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι: α) τις βασικές αρχές της ψυχαναλυτικής και ψυχοδυναμικής προσέγγισης στην ψυχοθεραπεία, τον τρόπο εφαρμογής τους και την κατανόηση του τρόπου σκέψης του ψυχοθεραπευτή ψυχαναλυτικής κατεύθυνσης, β) επιστημονική εξέλιξη της ψυχαναλυτικής σκέψης στην ψυχοθεραπεία, από την Κλασική Ψυχανάλυση ως τη δι-υποκειμενικότητα, γ) τις βασικές αρχές με τις οποίες η ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική θεωρία προσεγγίζει την ομάδα, το ζευγάρι, την οικογένεια.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Η ψυχαναλυτική σκέψη, το μοντέλο των εννομήσεων του Freud, η έννοια του ασυνειδήτου, Ferenczi. **2.** Η θεωρία των αντικειμενικότητας σχέσεων και η μετεξέλιξή τους: Klein, Bion, Fairbairn, Winnicott, Balint, Kernberg, **3.** Η ψυχοθεραπευτική διαδικασία υπό το πρίσμα της ψυχαναλυτικής σκέψης: ερμηνεία, κατασκευή, η ψυχοθεραπευτική σχέση, **4.** Η μεταβίβαση και η αντιμεταβίβαση στην ψυχοθεραπεία, **5.** Σύγχρονες θεωρήσεις στην ψυχαναλυτική/ψυχοδυναμική προσέγγιση: α) Η ψυχολογία του Εαυτού (Kohut), β) Διυποκειμενικότητα (The analytic third/Intersubjectivity by Ogden), Transsubjectivity, Σύνδεση ατομικής ψυχικής πραγματικότητας με την κοινωνία από τη Σχολή της Αργεντινής - Μελέτες περίπτωσης, **6.** Οι θεραπευτικές προσεγγίσεις στην ομάδα των Foulkes, Bion & Dalal, **7.** Οι δυσκολίες στην ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία ομάδας. Επιλογή συντρόφου, **8.** Οι θεραπευτικές προσεγγίσεις των Dicks, Meissner για το ζεύγος, **9.** Οι αμυντικοί μηχανισμοί στη λειτουργία του ζεύγους - Μελέτες περίπτωσης, **10.** Η θεραπευτική προσέγγιση του Lachkar (1992), **11.** Η Ψυχαναλυτική προσέγγιση για το οριακό-ναρκισσιστικό ζεύγος, **12.** Οι απαρχές και η εξέλιξη της ψυχαναλυτικής σκέψης στη θεραπεία της οικογένειας, **13.** Οι μύθοι στην οικογένεια και οι αμυντικοί μηχανισμοί στη λειτουργία της οικογένειας και στη σχέση γονέα-παιδιού, **14.** Η προσέγγιση των

αντικειμενικότροπων σχέσεων στη λειτουργία της οικογένειας, **15.** Η θεραπευτική παρέμβαση και τεχνικές παρέμβασης.

5.19.9. Η Κλινική Οπτική στη Γνωστική – Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία & Συμβουλευτική (26,5 ώρες – 2^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τη σύγχρονη κλινική κατάρτιση της γνωσιακής-συμπεριφορικής ψυχοθεραπείας. Στόχος είναι: α) η επιστημονική θεώρηση αναφορικά με την κλινική της γνωσιακής-συμπεριφορικής οπτικής στη ψυχοθεραπεία και στη συμβουλευτική, β) η γνώση των εξελίξεων της γνωσιακής-συμπεριφορικής προσέγγισης στο τρίτο κύμα θεραπειών, γ) η εξοικείωση με τη θεραπευτική διαδικασία, τη δόμηση της θεραπείας και το θεραπευτικό σχεδιασμό σύμφωνα με το συγκεκριμένο μοντέλο, δ) Εκμάθηση βασικών τεχνικών του μοντέλου που μπορούν να συμπεριληφθούν σε θεραπείες άλλων προσεγγίσεων και να αυξήσουν τα θεραπευτικά αποτελέσματα.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Βασικές αρχές & έννοιες στη Γνωσιακή-Συμπεριφορική θεραπεία, **2.** Γνωστικά σχήματα, **3.** Άξονας I & II: Γνωσιακές-συμπεριφορικές παρεμβάσεις, **4.** Η κλινική οπτική της γνωσιακής-συμπεριφορικής θεραπείας σε δύσκολους ασθενείς, **5.** Θεραπευτική συμμαχία, **6.** Θέματα δεοντολογίας, **7.** Θεραπευτικό συμβόλαιο, **8.** Case conceptualization & διατύπωση περίπτωσης, **9.** Λήψη ιστορικού, **10.** Η ψυχοθεραπευτική διαδικασία στη γνωσιακή-συμπεριφορική θεραπεία, **11.** Η δομή των συνεδριών, **12.** Εσωτερικοί διάλογοι & Νοερή αναπαράσταση, **13.** Θεραπευτική σχέση, **14.** Τεχνικές: α) γνωσιακή αναδόμηση, β) τροποποίηση δυσλειτουργικών πεποιθήσεων, γ) συμπεριφορικά πειράματα, δ) Problem Solving, ε) έκθεση, στ) self-control skills, ζ) παρεμπόδιση αντίδρασης, η) απευαίσθητοποίηση, θ) τεχνικές εστιασμένες στο συναίσθημα.

5.19.10. Δεοντολογία και Ψυχοθεραπεία (12 ώρες – 2^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στο η ευαισθητοποίηση των σπουδαστών/στριών στο αντικείμενο της επαγγελματικής δεοντολογίας στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία. Ειδικότεροι στόχοι είναι οι σπουδαστές/στριες: α) να κατανοήσουν τις βασικές αρχές του κώδικα δεοντολογίας στην ψυχοθεραπεία και τη συμβουλευτική, β) να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις κύριες δεοντολογικές περιοχές ενός επαγγέλματος στην ψυχική υγεία, γ) να γνωρίσουν τα είδη ηθικών διλημάτων και προκλήσεων που θα αντιμετωπίσουν στο πλαίσιο ατομικής και ομαδικής ψυχοθεραπευτικής εργασίας, δ) να γνωρίσουν τους βασικούς κανόνες τήρησης απορρήτου και αρχείων των πελατών τους, ε) να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν προκλήσεις παραβίασης των ορίων στη συνεργασία με τους πελάτες τους, στ) να εκπαιδευτούν στις βασικές διαδικασίες τήρησης

δεοντολογίας κατά την εργασία με ανηλίκους, ζ) να εξοικειωθούν με τις έννοιες και παραμέτρους της δεοντολογικής περιοχής των διπλών/παράλληλων σχέσεων στη συμβουλευτική

- **Περιεχόμενο:** **1.** Η ηθική διάσταση της επιστήμης της ψυχολογίας και της άσκησης του επαγγέλματος του ψυχολόγου, **2.** Κώδικες δεοντολογίας στα επαγγέλματα ψυχικής υγείας στην Ελλάδα – Νομικό πλαίσιο του επαγγέλματος ψυχολόγου στην Ελλάδα, **3.** Βασικές αρχές συμβουλευτικής & ψυχοθεραπείας και δεοντολογία, **4.** Ο κώδικας δεοντολογίας στην ατομική και ομαδική θεραπεία, **5.** Ο κώδικας Δεοντολογίας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση επιστημονικής έρευνας, **6.** Ο κώδικας Δεοντολογίας στις επαγγελματικές σχέσεις, **7.** Ο κώδικας Δεοντολογίας στην εργασία με ανηλίκους, **8.** Τήρηση και άρση του απορρήτου-Βασικές αρχές εχεμύθειας, **9.** Τα όρια της ψυχοθεραπείας, **10.** Διπλές ή παράλληλες σχέσεις στην ψυχοθεραπεία και τη συμβουλευτική, **11.** Παραπομπή και ανάγκη για εποπτεία, **12.** Εργασιακό στρες και εξουθένωση του επαγγελματία ψυχικής υγείας, **13.** Ο ρόλος και η σημασία της προσωπικής ανάπτυξης/θεραπείας.

5.19.11. Η Ψυχαναλυτική Κλινική (6 ώρες – 4^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εξοικείωση με τις βασικές αρχές τις ψυχαναλυτική κλινικής στην προσέγγιση της ψυχοπαθολογίας, καθώς και στην ευαισθητοποίηση στις δομικές και μεταδομικές της ψυχανάλυσης.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Βασικά αξιώματα της φροϋδικής ψυχανάλυσης: το ασυνείδητο και ο ψυχικός ντετερμινισμός, **2.** Εισαγωγή στη λακανική ψυχανάλυση, **3.** Οι δύο αρχές της λακανικής ψυχανάλυσης και η εφαρμογή τους στην κλινική πράξη: α) το ασυνείδητο δομημένο σαν γλώσσα και β) δεν υπάρχει διαφύλαξη σχέσης, **4.** Επεξεργασία κλινικού παραδείγματος

5.19.12. Ψυχοθεραπεία & Συμβ/τική μέσω Διαδικτύου (6 ώρες – 3^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και αντιμετώπιση των βασικών θεμάτων που προκύπτουν όταν γίνεται συμβουλευτική και ψυχοθεραπεία μέσω διαδικτύου.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγή στη ψυχολογία των διαδικτυακών σχέσεων, **2.** Αποτελεσματικότητα διαδικτυακής συμβουλευτικής, **3.** Η τεχνολογία ενός διαδικτυακού γραφείου, **4.** Κλινικές Δεξιότητες διαδικτυακής συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας, **5.** Εφαρμογές για smartphones στην Ψυχική Υγεία (e-Health & m-Health), **6.** Ηθική και Δεοντολογία στη χρήση των Social Media για επαγγελματίες ψυχικής υγείας

5.19.13. Διαπροσωπική Ψυχοθεραπεία (IPT) (6 ώρες – 3^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί: Στόχος είναι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν: α) μια σαφή κατανόηση της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας και της αποτελεσματικότητάς της για ένα φάσμα ψυχικών διαταραχών και προβλημάτων και β) πρακτικά εργαλεία που θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν με τους θεραπευόμενούς τους.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Θεωρητικό υπόβαθρο της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας, **2.** Βασικές θεωρητικές αρχές και θεραπευτικές στρατηγικές της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας, **3.** Καταλληλόλητα και αποτελεσματικότητα της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας για ένα φάσμα ψυχικών διαταραχών και δυσκολιών και ειδικά της κατάθλιψης, μέσα από επιστημονική τεκμηρίωση, **4.** Κατανόηση των διαπροσωπικών προβλημάτων των θεραπευόμενων μέσα από τη σκοπιά της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας, εστιάζοντας σε περιοχές όπως οι μεταβάσεις ρόλων, οι διαμάχες, η θλίψη και οι διαπροσωπικές αδυναμίες, **5.** Πολιτισμική προσαρμογή της Διαπροσωπικής Ψυχοθεραπείας σε μη-δυτικά πλαίσια, ενσωματώνοντας πολιτισμικά κατάλληλα στοιχεία και προσαρμόζοντας τις τεχνικές της, ώστε να συνάδουν με τις τοπικές πεποιθήσεις, αξίες και κοινωνικές δομές, **6.** Κεντρικές εφαρμογές και βασικές τεχνικές.

5.19.14. Μεθοδολογία Έρευνας I, II (12 ώρες – 3^ο, 4^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Α΄ Μέρος: Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στην έρευνα τύπου βιβλιογραφικής ανασκόπησης και στις δυνατότητες αξιοποίησής της στο πλαίσιο τη συμβουλευτικής και της ψυχοθεραπείας. Με την παρακολούθηση του σεμιναρίου οι εκπαιδευόμενοι/ες αναμένεται να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να υλοποιούν μια έρευνα τύπου βιβλιογραφικής ανασκόπησης, από το στάδιο της δημιουργίας περιοχής ερευνητικού ενδιαφέροντος και δημιουργίας ερευνητικού ερωτήματος, μέχρι και το στάδιο της συγγραφής επιστημονικής εργασίας τύπου βιβλιογραφικής ανασκόπησης.

Β΄ Μέρος: Στη συνέχεια του πρώτου μέρους, το σεμινάριο εστιάζει αφενός στη ερευνητική «Μελέτη Περίπτωσης» με έμφαση στη συλλογή ποσοτικών δεδομένων και αφετέρου στην «Κλινική Μελέτη Περίπτωσης» που προσιδιάζει στη φύση της ψυχοθεραπευτικής εκπαίδευσης του προγράμματος.

- **Περιεχόμενο:** Α΄ Μέρος: **1.** Επιλογή και προσδιορισμός θέματος, **2.** Κριτήρια συμπερίληψης και αποκλεισμού πηγών (PRISMA), **3.** Αναζήτηση βιβλιογραφίας μέσω μηχανών αναζήτησης (π.χ. ProQuest, ScienceDirect, PubMed, Google Scholar) και άλλων στρατηγικών (π.χ. έλεγχος βιβλιογραφικών πηγών δημοσιευμένων ανασκοπήσεων), **4.** Οργάνωση, αποδελτίωση, και κωδικοποίηση των

χαρακτηριστικών των ερευνών (π.χ. δείγμα, πλαίσιο, ερευνητικό σχέδιο, εξαρτημένες μεταβλητές, παρέμβαση, αποτελέσματα), **5.** Σύνθεση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανασκόπησης, **6.** Συγγραφή βιβλιογραφικών παραπομπών με βάση την 7η έκδοση του APA.

Β' Μέρος: **1.** Διαφορές πειραματικών από οίονοι πειραματικών σχεδιασμών, **2.** Ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας της έρευνας, **3.** Τύποι μελέτης περίπτωσης και διαφορές από την «κλινική μελέτη περίπτωσης», **4.** Περιγραφή δείγματος (π.χ. δημογραφικά και κλινικά χαρακτηριστικά) και του πλαισίου παρέμβασης, **5.** Λειτουργικός ορισμός της συμπεριφοράς-στόχου της παρέμβασης (εξαρτημένη μεταβλητή), **6.** Περιγραφή της παρέμβασης (π.χ. θεραπευτικό μοντέλο και συγκεκριμένες τεχνικές) (ανεξάρτητη μεταβλητή), **7.** Μέθοδοι και συστήματα συλλογής δεδομένων (π.χ. υποκειμενικές πληροφορίες, κλίμακες παρατήρησης, επαναλαμβανόμενες μετρήσεις, προ-έλεγχος-μετά-έλεγχος), **8.** Single Subject Design και Case Study, **9.** Αξιολόγηση της ακρίβειας με την οποία εφαρμόστηκε η παρέμβαση (treatment fidelity), **10.** Κοινωνική εγκυρότητα των αποτελεσμάτων (social validity), **11.** Παρουσίαση των αποτελεσμάτων (π.χ. γραφική αναπαράσταση των δεδομένων του προ-ελέγχου και μετά-ελέγχου).

5.19.15. Η Ψυχοθεραπευτική Προσέγγιση του Ανοιχτού Διαλόγου (12 ώρες – 4^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στη θεραπευτική προσέγγιση του Ανοιχτού Διαλόγου, η οποία αρχικά αναπτύχθηκε στη Δ. Λαπωνία της Φιλανδίας, ως μια εναλλακτική πρόταση στην θεραπεία της ψύχωσης.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Βασικές έννοιες, αρχές και ιστορική εξέλιξη της θεραπευτικής προσέγγισης του Ανοιχτού Διαλόγου, **2.** Θεραπευτικές πρακτικές της συγκεκριμένης θεραπευτικής προσέγγισης μέσα από βιωματικές ασκήσεις, **3.** Ερευνητικές μελέτες ως προς την αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης προσέγγισης, **4.** Προβολή βίντεο σε σχέση με τον Α.Δ. και συζήτηση, **5.** Εκπαιδευτικά προγράμματα στον Ανοιχτό Διάλογο, **6.** Εφαρμογή της συγκεκριμένης προσέγγισης ανά τον κόσμο, **7.** Προβληματισμός και ανταλλαγή ιδεών σε σχέση με την εξέλιξη της θεραπευτικής προσέγγισης του Ανοιχτού Διαλόγου.

5.19.16. Αφηγηματική Ψυχοθεραπεία (6 ώρες – 4^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί: α) στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τις βασικές θεωρητικές έννοιες της αφηγηματικής προσέγγισης, β) στην κατανόηση των βασικών πρακτικών και τεχνικών της.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγή στις βασικές αρχές και παραδοχές της αφηγηματικής προσέγγισης, **2.** Θεωρητικές καταβολές της αφηγηματικής ψυχοθεραπείας, **3.** Αφηγηματική στροφή στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες και στην ψυχολογία, **4.** Michael White και David Epston, **5.** Βασικές εφαρμογές της αφηγηματικής προσέγγισης στη συμβουλευτική, την ψυχοθεραπεία και την κοινοτική πρακτική, **6.** Πρακτικές και τεχνικές: α) εξωτερικευτικές συζητήσεις, β) ανίχνευση και αποδόμηση του προβλήματος, γ) τεχνικές ενθάρρυνσης, εξωτερικοί μάρτυρες και ακροατήρια (γίνεται εφαρμογή των συγκεκριμένων πρακτικών μέσω role play και προσομοιώσεων).

5.19.17. Αυτοσχεδιασμός στη Θεραπεία (12 ώρες – 3^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί: α) στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τον αυτοσχεδιασμό ως θεραπευτικό εργαλείο, β) στην κατανόηση των βασικών πρακτικών και τεχνικών της, γ) στην ανάπτυξη δεξιοτήτων απαραίτητων στη θεραπευτική πράξη.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Ορισμοί και βασικές έννοιες του αυτοσχεδιασμού, ως μιας αυθόρμητης μη προσχεδιασμένης δημιουργίας, **2.** Συμβολή του θεατρικού αυτοσχεδιασμού στην προσωπική ανάπτυξη του θεραπευτή, καθώς τον εκπαιδεύει να εξελίξει δεξιότητες απαραίτητες για μια θεραπεία, που βασίζεται στην κοινωνική συγκατασκευή και τον διάλογο, **3.** Πως στον αυτοσχεδιασμό, από μια απλή υπόδειξη, δημιουργείται μια 'πράξη' μέσω αλληλεπιδράσεων των ανθρώπων στο 'εδώ και τώρα', **4.** Ένας θεραπευτής ξεκινά μια διαλογική συνεδρία με ανοιχτότητα στις αμέτρητες δυνατότητες ως προς την πορεία του διαλόγου μεταξύ του ίδιου και του θεραπευόμενου. Η αλληλεπίδραση θα οδηγηθεί από τις 'εδώ και τώρα' αποκρίσεις στα λεγόμενα των άλλων, **5.** Δέσμευση του θεραπευτή σε ένα ασχεδιάστο, συλλογικό εγχείρημα, όπου δεν αποφασίζει τι θα συμβεί και με χαλαρό το περίγραμμα του πλαισίου της διεργασίας, **6.** Μέσω του αυτοσχεδιασμού ο θεραπευτής αναπτύσσει τις παρακάτω δεξιότητες: α) Παρουσία στο εδώ και τώρα, β). Ανταποκρισιμότητα, γ) Ενεργητική ακρόαση, δ) Δημιουργικότητα στο απρόσμενο, ε) Θέση του μη γνωρίζω, στ) Ανοιχτότητα και αντοχή στην αβεβαιότητα, ζ) Εστίαση στις ικανότητες του θεραπευόμενου.

5.19.18. Ψυχοθεραπεία και Πνευματικότητα (12 ώρες – 4^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί: α) στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τον αυτοσχεδιασμό ως θεραπευτικό εργαλείο, β) στην κατανόηση των βασικών πρακτικών και τεχνικών της, γ) στην ανάπτυξη δεξιοτήτων απαραίτητων στη θεραπευτική πράξη.

- **Περιεχόμενο:** **1.** Ορισμός της Πνευματικότητας, είδη πνευματικότητας και διαφορά από τη θρησκευτικότητα, **2.** Ειδικά θέματα σχετικά με την πνευματικότητα (συνείδηση, αντίληψη, φιλοσοφία του προσώπου/ περσοναλισμός), **3.** Πνευματικότητα, θρησκευτικότητα, ψυχική υγεία, **4.** Φαινομενολογία και μυστικισμός (συμπεριλ/νου του θέματος: ψυχωτική vs.μυστικιστική εμπειρία), **5.** Βιωματικό σκέλος: α) Διαφραγματική αναπνοή – εξάσκηση, β) Ήρεμη αναπνοή – εξάσκηση, γ) Διαλογισμός και είδη διαλογισμού, βιωματικά παραδείγματα – εξάσκηση, δ) Ασκήσεις μυϊκής χαλάρωσης – εξάσκηση, ε) Αναπνευστικές και άλλες ασκήσεις για γείωση σε καταστάσεις άγχους και πανικού - εξάσκηση.

5.19.19. Θετική Ψυχολογία (6 ώρες – 3^ο Έτος)

- **Σκοπός και στόχοι:** Το σεμινάριο αποσκοπεί στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις βασικές αρχές, τις διαφορετικές μεθόδους και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων Θετικής Ψυχολογίας και των εφαρμογών της στη συμβουλευτική, την κλινική πρακτική και την ψυχοθεραπεία.
- **Περιεχόμενο:** **1.** Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία, **2.** Παρεμβάσεις θετικής ψυχολογίας, **3.** Αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων θετικής ψυχολογίας, **4.** Η θετική ψυχολογία στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία, **5.** Σύνθεση των αρχών της θετικής ψυχολογίας με άλλες προσεγγίσεις στη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία, **6.** Παρεμβάσεις απολαμβάνειν, **7.** Παρεμβάσεις δυνατών στοιχείων χαρακτήρα, **8.** Παρεμβάσεις αυτοσυμπόνιας, **9.** Παρεμβάσεις θετικών σχέσεων, **10.** Παρεμβάσεις ενσυνειδητότητας, **11.** Παρεμβάσεις θετικών συναισθημάτων.

6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΗΓΕΣ

Οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση στην έντυπη και ηλεκτρονική **Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**, σε μια μεγάλη και συνεχώς αναπτυσσόμενη συλλογή ποικίλων πληροφοριακών υλικών (μονογραφίες, περιοδικές εκδόσεις, αρχαιακό και μουσειακό υλικό). Ιδιαίτερα σημαντική είναι η **ηλεκτρονική “online” πρόσβαση** σε μεγάλο αριθμό ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων σε θέματα ψυχολογίας, ψυχιατρικής, ψυχοθεραπείας και συμβουλευτικής.

Το εκπαιδευτικό υλικό των διδακτικών ενοτήτων έχει **σχεδιαστεί και αναπτυχθεί για τις ανάγκες του συγκεκριμένου Προγράμματος**, από **επιστημονική ομάδα ειδικών στο χώρο της ψυχολογίας, της ψυχοθεραπείας και της συμβουλευτικής**, υπό την εποπτεία του επιστημονικού υπευθύνου του Προγράμματος. Το διδακτικό υλικό περιλαμβάνει εξειδικευμένα βιβλία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, εκπαιδευτικές σημειώσεις, παρουσιάσεις (power-point), εκπαιδευτικά βίντεο και βιντεοσκοπημένες ψυχοθεραπευτικές συνεδρίες με έμφαση στη Συνθετική, την Υπαρξιακή, τη Συστημική και την Πολιτισμική-Πολυπολιτισμική Προσέγγιση.

Επιπρόσθετα, δίνεται εξειδικευμένη επιστημονική αρθρογραφία, βιντεοσκοπημένες διαλέξεις και βιντεοπαρουσιάσεις, καθώς και ιστοσελίδες σχετικές με τα προς διαπραγμάτευση επιστημονικά θέματα. Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία του εκπαιδευτικού υλικού ακολουθεί τις αρχές της δια ζώσης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς επίσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι δια ζώσης διδασκαλίες εστιάζουν κατά κύριο λόγο στον εκπαιδευόμενο, δηλαδή είναι περισσότερο «μαθητοκεντρικές» και λιγότερο «δασκαλοκεντρικές», στηρίζονται στη μεθοδολογία των διαλέξεων, της διαλεκτικής των ερωτήσεων-απαντήσεων, της εργασίας σε μικρές ομάδες, των βιωματικών ασκήσεων, ενώ γίνεται εκτεταμένη χρήση του «παιχνιδιού-ρόλων».

Τέλος, δίνεται στους εκπαιδευόμενους η δυνατότητα πρόσβασης σε μια μεγάλη συλλογή από ψυχομετρικά εργαλεία, ερωτηματολόγια, δοκιμασίες και προβολικά τεστ, που επιτρέπουν την αξιολόγηση των δυσκολιών, των προβλημάτων ή και των διαταραχών που παρουσιάζει ένα άτομο. Η συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι σημαντική για τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα των συμβουλευτικών και ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων που επιλέγονται για εφαρμογή στη συνέχεια.

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

7.1. Αξιολόγηση Εκπαιδευομένων

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των εκπαιδευόμενων, ως προς την κατάκτηση των μαθησιακών στόχων της κάθε θεματικής ενότητας του Προγράμματος, γίνεται με συνδυασμό μεθόδων αξιολόγησης, σύμφωνα με το είδος της εκπαίδευσης και του γνωστικού αντικείμενου, καθώς και την εκτίμηση των διδασκόντων. Περιλαμβάνει κατά περίπτωση, θεωρητικές εργασίες, βιωματικές εργασίες, βιντεοσκοπημένες συνεδρίες των εκπαιδευόμενων στις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές, εξετάσεις, πρακτικές ασκήσεις και μελέτες περίπτωσης ψυχοθεραπευτικού περιεχομένου.

Συγγραφή Εργασιών

- **Σκοπός και στόχοι:** Ανάπτυξη ψυχολογικής σκέψης, εμπέδωση διδαχθέντων γνώσεων, καλλιέργεια της στάσης και της φιλοσοφίας ζωής και κατάκτηση των ψυχοθεραπευτικών ικανοτήτων, των δεξιοτήτων και των τεχνικών που διδάχτηκαν θεωρητικά και πρακτικά στις διάφορες διδακτικές ενότητες του προγράμματος.

Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών και εφαρμοσμένων/πρακτικών εργασιών, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πλήρως καλύψει τους σκοπούς και τους στόχους αυτού του Προγράμματος σε θεωρητικό, πρακτικό, εφαρμοσμένο και βιωματικό επίπεδο.

- **Μέθοδος:** Σύμφωνα με τη φύση της εργασίας, μπορεί να γίνει:
 - ✓ Αναζήτηση βιβλιογραφίας καθώς και ανάλυση και σύνθεση ευρημάτων.
 - ✓ Πλήρης απομαγνητοφώνηση, ανάλυση και σχολιασμός συνεδρίας προσομοίωσης.
 - ✓ Αναζήτηση, ανάλυση και επεξεργασία προσωπικών βιωμάτων σχετικών με τη στάση και τη φιλοσοφία ζωής τους.

Γραπτή Εξέταση ή/και Παρουσίαση Εργασιών

- **Σκοπός και στόχοι:** Όπως και στην προηγούμενη ενότητα, σκοπός αυτής της ενότητας είναι η πλήρης και σε βάθος κατανόηση και αφομοίωση των διδαχθέντων θεωρητικών και εφαρμοσμένων γνώσεων.

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας και σε συνδυασμό με την προηγούμενη, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πλήρως εμπεδώσει τις θεωρητικές γνώσεις και απολύτως κατακτήσει τις ψυχοθεραπευτικές τεχνικές που διδάχτηκαν. Συνεπώς

θα έχουν απολύτως ικανοποιηθεί οι στόχοι και οι προσδοκίες του παρόντος Προγράμματος.

- **Μέθοδος:** Σύμφωνα με τη τύπο του μαθήματος, μπορεί να γίνει ένα από τα παρακάτω ή συνδυασμός τους:
 - ✓ Γραπτές εξετάσεις σε συγκεκριμένη ύλη.
 - ✓ Παρουσίαση εργασιών σε ένα συγκεκριμένο θέμα σχετικό με το μάθημα μετά από συνεννόηση με τον/την εκπαιδευτή/ρια.

7.2. Αξιολόγηση Προγράμματος από Εκπαιδευόμενους

Η αξιολόγηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους γίνεται ανώνυμα με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου που έχει κατασκευαστεί για τις ανάγκες του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πέρα από αυτή την τυπική αξιολόγηση, οι διδάσκοντες πραγματοποιούν αξιολογήσεις και άλλων τύπων, όπως ανοιχτή συζήτηση σχετικά με τα θετικά και αρνητικά του περιεχομένου του μαθήματος και της διδασκαλίας, όπου αναπτύσσονται προτάσεις για βελτίωση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να αναστοχαστούν και τη δική τους στάση κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και να κάνουν την αυτοκριτική/ αυτοαξιολόγησή τους.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα αποτελέσματα της αξιολόγησης, καθώς στη βάση αυτών γίνεται στη συνέχεια η όποια αναθεώρηση, αναμόρφωση και τροποποίηση του Προγράμματος, τόσο ως προς τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων όσο και ως προς την αξιολόγηση της διδακτικής ικανότητας και μεταδοτικότητας των διδασκόντων.

7.3. Αξιολόγηση Προγράμματος από ΜΟ.ΔΙ.Π. & ΕΘ.Α.Α.Ε.

Το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ. διαθέτει **πιστοποίηση ISO 9001:2015** και **αξιολογείται** από την «**Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας**» (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 48 του ν. 4485/2017, όπως αυτός ισχύει και για τα Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα.

Η εξωτερική **αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας** του παρόντος Προγράμματος, αλλά και των άλλων εκπαιδευτικών/επιμορφωτικών προγραμμάτων του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. – Π.Θ., όπως και των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών προγραμμάτων, πραγματοποιείται από την «**Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης**» (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερίπτωσης ββ, της περίπτωσης β, της περίπτωσης δ, της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4653/2020.

8. ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Το παρόν Πρόγραμμα αναγνωρίζεται και μοριοδοτείται σύμφωνα με σχετική νομοθεσία, εφόσον οι συμμετέχοντες, σύμφωνα με την ειδικότητά τους, ενδιαφέρονται για το χώρο της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, οι κάτοχοι πιστοποιητικού παρακολούθησης του Προγράμματος μοριοδοτούνται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Υποψήφιοι για διορισμό με το σύστημα του ΑΣΕΠ, (νόμος 4589/2019, σελ. 186, 188 και 189) ως ΜΟΝΙΜΟΙ εκπαιδευτικοί και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, μοριοδοτούνται με 2 μονάδες.
- Υποψήφιοι για διορισμό ως ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ εκπαιδευτικοί και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, με το σύστημα του ΑΣΕΠ, (νόμος 4589/2019) μοριοδοτούνται με 2 μονάδες.
- Υποψήφιοι για θέσεις στελεχών εκπαίδευσης (μόνιμοι εκπαιδευτικοί και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό που αξιολογούνται για θέση στελεχών εκπαίδευσης) μοριοδοτούνται με 1 μονάδα (νόμος 4823/2021, άρθρο 33).
- Προσλήψεις εκπαιδευτικών των κατηγοριών ΤΕ και ΔΕ της Γενικής Εκπαίδευσης και της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.), σύμφωνα με την υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1088/2-4-2019), μοριοδοτούνται με 10 μονάδες.
- Επιλογή “Συμβούλων Σχολικής Ζωής” σύμφωνα με την υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 4183/28-09-2020, Τεύχος Β', Άρθρο 4).
- Εκπαιδευτές ενηλίκων σε προκηρύξεις του ΙΝΕΔΙΒΙΜ (π.χ. ΦΕΚ 3393/τ. Β/13-08-2020).
- Επιλογή “Συμβούλων Ψυχολόγων” σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΦΕΚ 2491/2020) (μοριοδότηση με 2 μονάδες).

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΠΑΡΟΧΕΣ

Το κόστος λειτουργίας του Προγράμματος καλύπτεται αποκλειστικά από τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι εκπαιδευόμενοι. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι επιβαρύνονται με το κόστος της προσωπικής τους ψυχοθεραπείας, που μπορεί να γίνει:

- α) είτε με πιστοποιημένο ψυχοθεραπευτή της επιλογής τους, οπότε το Πρόγραμμα δεν εμπλέκεται στο ύψος της αμοιβής και στον τρόπο καταβολής της,
- β) είτε με πιστοποιημένο ψυχοθεραπευτή/συνεργάτη του Προγράμματος με χαμηλό ύψος αμοιβής, που καταβάλλεται απευθείας στον ίδιο.

Στα δίδακτρα περιλαμβάνονται:

- Μαθήματα,
- Εργαστήρια,
- Σεμινάρια,
- Κλινική Άσκηση,
- Ομαδική Εποπτεία Κλινικής Άσκησης (Προπαρασκευαστική και Πεδίου),
- Ατομική Εποπτεία για την Προπαρασκευαστική Κλινική Άσκηση (συνεδρίες προσομοίωσης 1ου, 2ου και 3ου έτους),
- Πρόσβαση στην έντυπη και ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (online),
- Πρόσβαση στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του "Αλυπίας-Τέχνη" με εξειδικευμένα βιβλία, ψυχομετρικά εργαλεία, εκπαιδευτικά βίντεο και βιντεοσκοπημένες ψυχοθεραπευτικές συνεδρίες,
- Εκπαιδευτικό Υλικό που δίνουν οι καθηγητές, εφόσον αυτό μπορεί να αναπαραχθεί ηλεκτρονικά ή έντυπα,
- Παροχή προσωπικού e-mail Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
- Παροχή Microsoft Office 365,
- Παροχή 100 Gigabyte στο OneDrive του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
- Πρόσβαση στο λογισμικό κειμενικής ομοιότητας (λογοκλοπής) "Turnitin",
- Πρόσβαση στην εκπαιδευτική πλατφόρμα "Moodle".

Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται στον τραπεζικό λογαριασμό του "Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας" (ΕΛΚΕ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας:

- Τράπεζα: **ALPHA BANK**,
- Τραπεζικός Λογαριασμός: **310-00-2002-020935**

- IBAN: **GR6401403100310002002020935**
- Δικαιούχος: Επιτροπή Ερευνών - Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Α.Φ.Μ.: **090071277**, Δ.Ο.Υ. Βόλου)
- Κωδικός Τράπεζας: **CRBAGRAA**

Στην αιτιολογία κατάθεσης πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικά:

- Το ονοματεπώνυμο του/της εκπαιδευόμενου/ης
- Ο κωδικός έργου του Προγράμματος: **4165.0117**

Ο/η εκπαιδευόμενος/η οφείλει να αποστείλει το αποδεικτικό κατάθεσης, έπειτα από κάθε συναλλαγή του, στο learning@uth.gr και στο alypias-tehni@uth.gr

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους από το Πρόγραμμα, με επιστροφή του ποσού που κατέβαλαν, μέχρι και μία (1) ημέρα πριν την έναρξη του Προγράμματος. Δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων μετά την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος.

9.1. Υποτροφίες – Απαλλαγή διδάκτρων

A. Το Πρόγραμμα χορηγεί υποτροφίες, με βάση οικονομικά κριτήρια, ως ακολούθως:

- Πολύτεκνοι/ες, τρίτεκνοι/ες και μονογονείς και τέκνα αυτών: Μέχρι **4** υποτροφίες των **400 €** (1 κατ' έτος),
- Άτομα με Ειδικές Ανάγκες/Αναπηρία και τέκνα αυτών, καθώς και γονείς ατόμων με αναπηρία: Μέχρι **8** υποτροφίες των **300 €** (2 κατ' έτος),
- Άτομα σε ανεργία: Μέχρι **8** υποτροφίες των **250 €** (2 κατ' έτος).

B. Άτομα με πιστοποιημένες γνώσεις σε ορισμένες θεματικές ενότητες του προγράμματος, από προηγούμενες σπουδές/εκπαιδεύσεις, μπορούν να αιτηθούν την αναγνώρισή τους, με ανάλογη απαλλαγή διδάκτρων.

10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Οι εκπαιδευόμενοι, που γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα, είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν τις διαλέξεις των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων και των σεμιναρίων,
- Να συμμετέχουν στην ατομική διαδικασία προσωπικής ανάπτυξης,
- Να συμμετέχουν στην προβλεπόμενη κλινική άσκηση,
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για το κάθε μάθημα,
- Να προσέρχονται στις εξετάσεις,
- Να καταβάλλουν τα δίδακτρα στις προβλεπόμενες ημερομηνίες,
- Να σέβονται τις αποφάσεις του Πανεπιστημίου που αφορούν το πρόγραμμα,
- Να τηρούν την ακαδημαϊκή δεοντολογία,
- Να συμπληρώνουν τα ανώνυμα ερωτηματολόγια αξιολόγησης, βάσει αντικειμενικής και ακαδημαϊκής κρίσης, μετά το πέρας και πριν την εξέταση του κάθε μαθήματος/σεμιναρίου με σκοπό την βελτίωση του Προγράμματος.

Η μη τήρηση των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο αποκλεισμού από το Πρόγραμμα.

11. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε:

- Στην ιστοσελίδα του Προγράμματος: **alypias-tehni.ll-learning.uth.gr**
- Στην γραμματεία του Προγράμματος:
 - E-mail: **alypias-tehni@uth.gr**
 - Κινητό τηλέφωνο: **6945330772** (12:00 – 17:00),
 - Διεύθυνση: Γραμματεία Προγράμματος «Αλυπίας Τέχνη», Γραφεία Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ακαδημίας 35, Αθήνα 10632
- Στην γραμματεία του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας:
 - E-mail: **learning@uth.gr**
 - Τηλέφωνα: **24210-06366** (9:00 – 15:00),
 - Διεύθυνση: Γ. Καρτάλη 72 & Ροζού, Βόλος 38334

12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

12.1. Παράρτημα Ι: Συνθετική Ψυχοθεραπεία

➤ Βασικές Έννοιες

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία είναι μια πολυδιάστατη προσέγγιση που ενσωματώνει γνώσεις και δεξιότητες από διαφορετικές ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, επιτρέποντας στην ψυχοθεραπεία να ανταποκρίνεται σε διαφορετικές ανάγκες πελατών, τύπο προσωπικότητας, ενδιαφέροντα και θεραπευτικές προτιμήσεις. Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία ξεπερνά τους περιορισμούς ενός μόνο μοντέλου και διευρύνει τη θεωρητική βάση των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στο συναισθηματικό, πνευματικό, συμπεριφορικό και σωματικό επίπεδο του ατόμου.

➤ Θεωρία Προσωπικότητας

Ο όρος «συνθετική» στη Συνθετική Ψυχοθεραπεία, αναφέρεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης/σύνθεσης των διαφόρων πλευρών της προσωπικότητας και κυρίως αυτών που το ίδιο το άτομο έχει απορρίψει, αγνοεί ή αποτελούν ανεπίλυτες πτυχές του εαυτού του. Στόχος είναι να τις καταστήσει μέρος μιας συνεκτικής προσωπικότητας, μειώνοντας τη χρήση αμυντικών μηχανισμών που αναστέλλουν τον αυθορμητισμό και περιορίζουν την ευελιξία στην επίλυση προβλημάτων και την δημιουργία σχέσεων, με ταυτόχρονη πλήρη επανασύνδεση με τον κόσμο. Πρόκειται για τη διαδικασία της ολοκλήρωσης και της αίσθησης εσωτερικής ενότητας και συνοχής. Μέσω της σύνθεσης, καθίσταται δυνατό για το άτομο να αντιμετωπίζει την κάθε στιγμή ανοικτά και με μια φρέσκια ματιά, χωρίς την προσφυγή στην προστασία μιας προσχηματισμένης γνώμης, θέσης, στάσης ή προσδοκίας.

Η προσέγγιση μιας τέτοιας ποιότητας σύνθεσης των διαφόρων πτυχών της ύπαρξης του ατόμου σε ενδοψυχικό, διαπροσωπικό και κοινωνικοπολιτικό επίπεδο, μεγιστοποιεί τη λειτουργικότητά του, εντός των προσωπικών ορίων και των εξωτερικών περιορισμών του. Σε αυτό το πλαίσιο είναι σημαντικό να αναγνωρισθεί ότι η «σύνθεση» είναι μια διαδικασία στην οποία θα πρέπει να δεσμευτούν και οι ίδιοι οι θεραπευτές σε προσωπικό επίπεδο, μέσω της προσωπικής τους ανάπτυξης. Ωστόσο, αναγνωρίζεται ότι ενώ η εστίαση στην προσωπική ανάπτυξη του θεραπευτή είναι απαραίτητη, πρέπει επίσης να υπάρχει μία συνεχής αναζήτηση γνώσης στον τομέα της ψυχοθεραπείας και των σχετικών τομέων της.

➤ **Θεωρία Ψυχοθεραπείας**

Ως εκ τούτου, ορίζεται ως «Συνθετική» κάθε μεθοδολογία και συνθετικός προσανατολισμός στην ψυχοθεραπεία που αναπτύσσεται προς έναν εννοιολογικά συνεκτικό, επί τη βάσει αρχών, θεωρητικό συνδυασμό δύο ή περισσότερων συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή που από μόνος του αποτελεί ένα συνθετικό μοντέλο. Από αυτήν την άποψη, υπάρχει μια ιδιαίτερη δεοντολογική υποχρέωση των συνθετικών ψυχοθεραπευτών να συνομιλούν με συναδέλφους διαφορετικών προσανατολισμών και να είναι ενήμεροι για τις εξελίξεις στον ευρύτερο χώρο της ψυχοθεραπείας.

Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία λαμβάνει υπόψη πολλές απόψεις της ανθρώπινης λειτουργίας. Οι Ψυχοδυναμικές, Πελατοκεντρικές, Υπαρξιακές, Συμπεριφορικές, Γνωστικές και Συστημικές/Οικογενειακές Θεραπείες, οι Θεωρίες Αντικειμενότροπων Σχέσεων, η Πολιτισμική Προσέγγιση, η Συνδιαλεκτική Ανάλυση κ.λπ. λαμβάνονται υπόψη σε μια δυναμική προοπτική συστημάτων. Καθένα παρέχει μια μερική εξήγηση της συμπεριφοράς και το καθένα ενισχύεται όταν γίνεται επιλεκτική σύνθεσή του με άλλες πτυχές της προσέγγισης του θεραπευτή. Η σύνθεση στον ίδιο τον ψυχοθεραπευτή έχει να κάνει με την ικανότητά του να αφομοιώσει και να εναρμονίσει όλες αυτές τις διάφορες έννοιες και προσεγγίσεις με τρόπο συμβατό με τη δική του προσωπικότητα καθώς εμπλέκεται στον διυποκειμενικό χώρο με κάθε πελάτη.

Κεντρική θέση της Συνθετικής Ψυχοθεραπείας είναι ότι καμία μεμονωμένη μορφή θεραπείας δεν είναι καλύτερη ή ακόμη και επαρκής σε όλες τις καταστάσεις. Συνεπώς, η Συνθετική Ψυχοθεραπεία προωθεί την ευελιξία στην προσέγγισή των ψυχολογικών προβλημάτων, ενώ προσυπογράφει ταυτόχρονα τη διατήρηση ενός επιπέδου αριστείας στις προσφερόμενες υπηρεσίες, στην εποπτεία και στην εκπαίδευση. Έτσι, όταν οι συνθετικοί θεραπευτές επιλέγουν διαφορετικές στρατηγικές, τεχνικές και εννοιολογικές κατασκευές στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων, αυτό δεν γίνεται τυχαία, αλλά μέσα από μια διαδικασία που στηρίζεται τόσο στην κλινική διαίσθηση όσο και σε μια καλή γνώση και κατανόηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται και των παρεμβάσεων που πρόκειται να εφαρμοστούν.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Τελικά, η Συνθετική Ψυχοθεραπεία, ενώ επιβεβαιώνει τη σημασία συγκεκριμένων προσεγγίσεων ή συνδυασμών προσεγγίσεων σε σχέση με συγκεκριμένα προβλήματα, δίνει ωστόσο, πολύ μεγάλη σημασία σε εκείνους τους παράγοντες που είναι κοινοί σε όλες τις ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις, με έμφαση στη θεραπευτική σχέση σε όλες της τις εκδοχές. Ειδικά, όσον αφορά τη θεραπευτική σχέση, ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη διατήρηση μιας στάσης σεβασμού, καλοσύνης, εντιμότητας και ισότητας ως προς την ίδια την υπαρξιακή οντότητα και την προσωπικότητα του πελάτη. Η Συνθετική Ψυχοθεραπεία εστιάζει στη σημαντικότητα της παροχής ενός ασφαλούς περιβάλλοντος, στο οποίο η ανάπτυξη και η θεραπεία μπορούν να πραγματοποιηθούν

σε έναν διυποκειμενικό χώρο, που έχει από κοινού διαμορφωθεί τόσο από τον πελάτη όσο και από τον θεραπευτή.

➤ **Η Συνθετική Προσέγγιση στο Παρόν Πρόγραμμα**

Στο παρόν Πρόγραμμα, η εκπαίδευση εστιάζεται στη σύνθεση της Συστημικής, της Υπαρξιακής και της Πολιτισμικής Προσέγγισης, με σημαντικά στοιχεία Ψυχοδυναμικών και Γνωστικο-συμπεριφορικών θεωριών, ενώ οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να κάνουν τη δική τους σύνθεση και να αναπτύξουν ο καθένας και η καθεμία το δικό του/της προσωπικό εξελισσόμενο μοντέλο Συνθετικής Ψυχοθεραπείας.

12.2. Παράρτημα II: Συστημική Προσέγγιση

➤ **Βασικές Έννοιες**

Η Συστημική Θεραπεία είναι η εφαρμογή της Συστημικής θεωρίας στον χώρο της ψυχικής υγείας, όπου ως σύστημα ορίζεται ένα σύνολο αλληλοεπηρεαζόμενων και αλληλεξαρτώμενων στοιχείων. Το σύστημα δεν είναι απλά το άθροισμα των μερών του, αλλά μια οργανική ενότητα που διαφέρει ποιοτικά από τα επιμέρους κομμάτια που την απαρτίζουν, ενώ κάθε αλλαγή σε κάποιο στοιχείο του συστήματος επιφέρει αλλαγές σε ολόκληρο το σύστημα.

Η Συστημική Προσέγγιση αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα ως ένα σύνολο και ως μια προνομιακή μέθοδο για την προσέγγιση πολύπλοκων φαινομένων. Στρέφει την ψυχολογική ματιά από το άτομο στο «όλον» και από τις προσωπικές ιδιότητες στις σχέσεις, ενώ κάθε φαινόμενο μελετάται ως ολότητα και με τη λογική της κυκλικής σχέσης και όχι της γραμμικής αιτιότητας, δίνοντας επίσης σημασία στις σχέσεις του κάθε συστήματος και με τα ευρύτερα συστήματα που το περιβάλλουν. Σύμφωνα με την Συστημική Προσέγγιση στην Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική γεννιόμαστε και εξελισσόμαστε μέσα σε συστήματα, δηλαδή, ομάδες ισχυρής επιρροής, με κυρίαρχη την οικογένεια. Σε κάθε σύστημα κάθε μέλος συνδέεται με όλα τα άλλα μέλη με ένα πλέγμα σχέσεων που υπερβαίνει τα μέλη και καθορίζει την πορεία και την εξέλιξη όλων.

➤ **Η οικογένεια ως Σύστημα**

Η οικογένεια αποτελεί μια σύνθετη ολότητα με δική της δομή, κανόνες και στόχους, στην οποία οι αλληλεπιδράσεις των μελών είναι εξίσου ή και πιο σημαντικές από τα δρώντα μέλη. Τα μέλη μιας οικογένειας αλληλοεπηρεάζονται και αλληλοπροσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνεται ανέφικτη η εξέταση και η κατανόηση της συμπεριφοράς του ενός ανεξάρτητα από την συμπεριφορά του άλλου.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα ενός συστήματος και συνεπώς και της οικογένειας είναι η προσπάθεια διατήρησης σταθερών των συνθηκών στο εσωτερικό της, αλλά και η

αντίσταση σε οποιαδήποτε αλλαγή απειλεί αυτήν την σταθερότητα. Σύμφωνα με τη συστημική θεώρηση, ακόμη και ένα ψυχολογικό πρόβλημα μπορεί να συντηρείται (όχι πάντα συνειδητά) από το σύστημα/οικογένεια προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία του, ενώ αλλαγές στο σύστημα μπορεί να το κλονίσουν συθέμελα και να οδηγήσουν σε ανακατατάξεις. Η ψυχική ασθένεια δεν γίνεται αντιληπτή αποκλειστικά και μόνο ως μια ατομική ενδοψυχική διεργασία, αλλά ως μια διαπροσωπική βιωματική εμπειρία μέσα στην οικογένεια, που μεταφέρει ένα νόημα, ένα μήνυμα, ένα αίτημα για την οικογένεια.

Με την εφαρμογή της Συστημικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική διευρύνεται πολύ το πλαίσιο αναφοράς του ατόμου, αλλά και το πεδίο δράσης του θεραπευτή. Το άτομο βγαίνει από τη θέση του προβληματικού που λόγω της δικής του και μόνο αδυναμίας δεν μπορεί να προχωρήσει στη ζωή του. Η προσωπική του πορεία συναρτάται με τις φάσεις εξέλιξης των άλλων συστημάτων, εντός των οποίων βρίσκεται, χωρίς ταυτόχρονα να θεωρείται ανεύθυνο και απλό υποχείριο της δυναμικής αυτών των συστημάτων.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Στο επίπεδο της θεραπευτικής σχέσης, το αίτημα για βοήθεια του ατόμου ή της οικογένειας, γίνεται κατανοητό σε σχέση με τους ρόλους και τη θέση του καθενός στο συγκεκριμένο σύστημα και στη συγκεκριμένη φάση της εξέλιξής τους. Στόχος είναι να περάσουμε από μία στατική κατανόηση της προσωπικής και οικογενειακής εμπειρίας, σε μία δυναμική κατανόηση, όπου η οικογένεια μπαίνει σε τροχιά επανεκκίνησης με πολλαπλές αναδυόμενες επιλογές ζωής, ενώ αποδεσμεύεται από τον φαύλο κύκλο των αδιεξόδων του παρελθόντος.

12.3. Παράρτημα III: Υπαρξιακή Προσέγγιση

➤ **Βασικές Έννοιες - Φιλοσοφία**

Η Υπαρξιακή Προσέγγιση αντιτίθεται στην ντετερμινιστική άποψη των Ψυχοδυναμικών και των Συμπεριφορικών θεωριών, οι οποίες, με διαφορετικό τρόπο μεταξύ τους, αντιλαμβάνονται τη ζωή και τον άνθρωπο ως το προβλέψιμο αποτέλεσμα του παρελθόντος. Η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία θεωρεί το παρελθόν σημαντικό παράγοντα στην διαμόρφωση του ανθρώπου, αλλά όχι καθοριστικό.

Σύμφωνα με την υπαρξιακή φιλοσοφία από την οποία προέρχεται η υπαρξιακή ψυχοθεραπεία, αυτό που κάνει τον άνθρωπο, άνθρωπο, είναι ακριβώς η δυνατότητα που έχει να επιλέγει και η ελευθερία να καθορίζει τη στάση του απέναντι στις δυνατότητες και τους περιορισμούς της ζωής. Ο άνθρωπος, μάλιστα, θεωρείται υπεύθυνος όχι μόνο για όσα επιλέγει να κάνει αλλά και για όσα δεν κάνει, καθώς επιλογή θεωρείται και η μη επιλογή, όπως θέση είναι και η αποφυγή θέσης. Ο

άνθρωπος δεν μπορεί να αποφύγει να παίρνει αποφάσεις και όσο πιο συνειδητά και υπεύθυνα αποφασίζει τόσο πιο πολύ εκπληρώνει την ανθρώπινη φύση του. Η συνειδητοποίηση της ελευθερίας επιλογής, αν και θετική, ενέχει ταυτόχρονα και το βάρος της ευθύνης για την έκβαση της όποιας επιλογής καθώς και για την απώλεια όσων δεν επελέγησαν.

➤ **Βασικές Αρχές**

Από υπαρξιακής άποψης, πολύ μεγάλη σημασία για την κατανόηση του ανθρώπινου ψυχισμού, σε ψυχοθεραπευτικό επίπεδο, είναι η συνειδητοποίηση και η διαχείριση της αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τη ζωή, καθώς και των τεσσάρων βασικών επώδυνων γεγονότων της ανθρώπινης ύπαρξης. Γεγονότα, με τα οποία ερχόμαστε συνεχώς σε επαφή, δεν μπορούμε να αποφύγουμε και θα πρέπει να αποδεχτούμε και να αντιμετωπίσουμε:

- Ο θάνατος, ως η μοναδική βεβαιότητα της ζωής και η συνεπακόλουθη συνειδητοποίηση του ουσιαστικού και του περιττού,
- Το εύθραυστο της ανθρώπινης λογικής, την οποία δεν μπορούμε να εμπιστευτούμε, καθώς ο «θαυμαστός» άνθρωπος νους είναι ικανός για το καλύτερο, αλλά αποδεδειγμένα και για το χειρότερο.
- Η αποξένωση και η υπαρξιακή μοναξιά, ως η βαθιά εσωτερική επίγνωση ότι είμαστε μόνοι ανεξάρτητα από το αν έχουμε ή όχι καλές σχέσεις, συνειδητοποιώντας ότι γεννηθήκαμε και θα πεθάνουμε μόνοι.
- Η έλλειψη νόηματος, η ανάγκη για νόημα και η συνειδητοποίηση ότι η ζωή δεν έχει εγγενές νόημα, με συνέπεια την ευθύνη του καθενός να ανακαλύψει το δικό του προσωπικό νόημα στη ζωή.

Όλοι οι άνθρωποι, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, έχουμε μια βαθύτερη διαισθητική γνώση αυτών των γεγονότων, αν και όχι πάντα ευκρινώς συνειδητοποιημένων, τα οποία τείνουν τελικά να καθορίζουν την στάση του καθενός μας απέναντι στην ζωή, τις σχέσεις μας με τους άλλους, αλλά και με τον εαυτό μας. Βρίσκονται συχνά στη βάση εσωτερικών συγκρούσεων και υπαρξιακού άγχους, παίρνοντας ποικίλες μορφές δυσλειτουργικών συμπεριφορών και ψυχολογικών προβλημάτων. Ο ψυχοθεραπευτής καλείται να έχει δουλέψει τα θέματα αυτά σε προσωπικό επίπεδο, ώστε να μπορέσει, με την κατάλληλη εκπαίδευση, να βοηθήσει τον θεραπευόμενο να τα διαχειριστεί και να κάνει νέες, πιο ελεύθερες και αυθεντικότερες επιλογές.

➤ **Ψυχοθεραπευτική Σχέση**

Στη διαδικασία αυτή, το κυριότερο εργαλείο του θεραπευτή είναι ο εαυτός του. Ένας υπαρξιακός ψυχοθεραπευτής προσπαθεί ενεργά να κατανοήσει τις εμπειρίες του και την αντίληψη που έχει για την ζωή, έχοντας πάντα κατά νου ότι συνεχώς αλλάζει και επηρεάζεται από τους άλλους ανθρώπους, ενώ πάντα είναι «εν-τω-γίγνεσθαι».

Απαραίτητη προϋπόθεση της επιτυχούς θεραπείας είναι η ανάγκη δημιουργίας μίας ιδιαίτερης θεραπευτικής σχέσης. Πρόκειται για μια σχέση γνήσια, ανθρώπινη, ουσιαστική, ανοιχτή που χαρακτηρίζεται από εμπιστοσύνη, αποδοχή και ασφάλεια, η δημιουργία της οποίας απαιτεί από τον θεραπευτή να είναι αληθινά και γνήσια παρών στη θεραπευτική διαδικασία. Σχέση με αναγνώριση των ορίων, που αν και προσωρινή, προσφέρει μια εμπειρία εγγύτητας που είναι μόνιμη και θεραπευτική. Η σημαντικότητα, μάλιστα, της θεραπευτικής σχέσης είναι τέτοια, ώστε έχει υποστηριχθεί από ορισμένους υπαρξιακούς θεραπευτές, ότι είναι η σχέση αυτή καθαυτή που θεραπεύει.

Τελειώνοντας, η Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεία αποσκοπεί στο να φέρει το άτομο σε επαφή με το βαθύτερο εαυτό του, να το βοηθήσει να αντιληφθεί το ουσιαστικό και το περιττό στη ζωή του και να συνειδητοποιήσει αυτό που αυθεντικά και πραγματικά θέλει και καλείται να εκπληρώσει. Ζώντας κάποιος αυθεντικά, ζει σκόπιμα, βάσει των πεποιθήσεων και των αξιών του και σε συμφωνία με τα πραγματικά συναισθήματα, τις προτεραιότητές και τις ανάγκες του, έχοντας συνείδηση του εαυτού του, της δύναμής του, αλλά και των περιορισμών του. Τότε και μόνο τότε κάνει ουσιαστικά ελεύθερες και αυθεντικές επιλογές, που οδηγούν στη αυτοπραγμάτωση και σε μια εσωτερική αίσθηση ηρεμίας και πληρότητας.

12.4. Παράρτημα IV: Πολιτισμική – Πολυπολιτισμική Προσέγγιση

➤ Βασικές Έννοιες

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία τοποθετεί την έννοια της κουλτούρας στο επίκεντρο της «εικόνας του προσώπου» και έχει ως αφετηρία της τη θέση ότι η συμμετοχή του ανθρώπου σε μία ή/και σε περισσότερες κουλτούρες (π.χ. φύλο, φυλή, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, θρησκεία, σεξουαλικό προσανατολισμό) αποτελεί μία από τις βασικές επιρροές για την ανάπτυξη της προσωπικής του ταυτότητας. Επιπλέον, η συγκεκριμένη ψυχοθεραπευτική προσέγγιση προσπαθεί να ανταποκριθεί στις πολιτικές, κοινωνικές και προσωπικές πιέσεις που πηγάζουν από το κίνημα υπέρ των ίσων ευκαιριών, αλλά και από τις διαμάχες για το ρατσισμό και την ισονομία.

Η Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Ψυχοθεραπεία θεωρείται από ορισμένους ως η τέταρτη δύναμη στη Ψυχοθεραπεία και τη Συμβουλευτική, ισότιμη με τις τρεις άλλες παραδοσιακές δυνάμεις στην ψυχοθεραπεία (Ψυχανάλυση, Συμπεριφορισμός, Ανθρωπισμός). Κεντρικό σημείο της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας είναι η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενημερότητας του ατόμου, που αναφέρεται σε μία διαδικασία μάθησης και εύρεσης κάποιας ισορροπίας μεταξύ προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης. Πρόκειται με άλλα λόγια, για τη συνειδητοποίηση ότι ο εαυτός

βρίσκεται σε συσχέτιση με τα κοινωνικοπολιτικά, περιβαλλοντικά και πολιτισμικά θέματα, γεγονός που οδηγεί και στην ανάλογη λήψη αποφάσεων και ενεργειών. Η αποτελεσματικότητα της Πολυπολιτισμικής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής συνδέεται με τη ικανότητα του ψυχοθεραπευτή να εστιαστεί και να παρέμβει σε θέματα ρατσισμού, σεξισμού, καθώς και προσωπικής, κοινωνικής, σεξουαλικής, οικονομικής και άλλων μορφών καταπίεσης.

Κάθε άτομο που έρχεται για ψυχοθεραπεία συχνά αποτελεί τη συνισταμένη ενός μίγματος διαφορετικών πολιτισμικών πλαισίων αναφοράς, που έχει αντιληφθεί και δομήσει τις έννοιες του εαυτού, του ατόμου ή της οικογένειας με τον δικό του τρόπο. Στόχος μας είναι αφενός να κατανοηθεί πώς τα άτομα πολιτισμικών ή εθνικών μειονοτήτων κατασκευάζουν, αντιλαμβάνονται και νοηματοδοτούν τον κόσμο και αφετέρου να μελετηθεί η φύση των συστημάτων ανάδειξης νοήματος που χρησιμοποιούν. Με αυτή την έννοια είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η προσωπική, οικογενειακή, πολιτισμική και κοινωνικοπολιτική εμπειρία ενός ατόμου, έτσι ώστε να κατανοηθεί πώς το ίδιο το άτομο κατασκευάζει και νοηματοδοτεί τον κόσμο.

➤ **Πολιτισμική Συνείδηση**

Η πολιτισμική συνείδηση και ενημερότητα του ψυχοθεραπευτή που ασχολείται με άτομα πολιτισμικών και εθνικών μειονοτήτων αποτελεί ένα θεμελιώδες ζήτημα αυτής της προσέγγισης. Στην εκπαίδευσή του, δίνεται έμφαση στην έννοια της διαφορετικότητας και στην ανάπτυξη στρατηγικών για την προαγωγή της ευαισθησίας σε ζητήματα κουλτούρας, ενώ δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη της επίγνωσης των προσωπικών αξιών, στάσεων και πεποιθήσεων σε σχέση με την ψυχοθεραπεία σε πολυ-πολιτισμικά πλαίσια.

Η εκπαίδευση αυτή απαιτεί από τον ψυχοθεραπευτή να αποδομήσει την κοινωνικά κατασκευασμένη έννοια της «φυσιολογικότητας» και κατ' επέκταση την έννοια της «διαταραχής» και της «παθολογίας». Ο αποτελεσματικός ψυχοθεραπευτής θα πρέπει: α) να έχει αναπτύξει την πολιτισμική του ταυτότητα σε σχέση με τα πολιτισμικά θέματα που αφορούν τον πελάτη του (αρνητικές στάσεις, στερεότυπα, κοινωνικές διακρίσεις κ.λπ.) και β) να έχει συνείδηση, ότι, όπως συχνά συμβαίνει, ο ίδιος ανήκει στην κυρίαρχη κουλτούρα, τι ακριβώς αυτό σημαίνει κοινωνικά και ποια τα κοινωνικά οφέλη και προνόμια που απολαμβάνει λόγω αυτής της θέσης.

➤ **Θεωρία Ψυχοθεραπείας**

Κατά ανάλογο τρόπο, κύριος στόχος της Πολυπολιτισμικής Προσέγγισης στην Ψυχοθεραπεία είναι να βοηθηθεί και το άτομο, που ανήκει σε πολιτισμικές ή εθνικές μειονότητες, να αναπτύξει την πολιτισμική του ταυτότητα ή με άλλα λόγια να ευαισθητοποιηθεί και να αποκτήσει πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι ανήκει σε μια μειονοτική κουλτούρα, σε σχέση με την κυρίαρχη, με όλα τα θετικά και αρνητικά (κοινωνική καταπίεση, ρατσισμός, διακρίσεις κ.λπ.) που αυτό εμπεριέχει. Στόχος είναι ο

πελάτης να συνειδητοποιήσει τα δικά του στερεότυπα, καθώς και τις κοινωνικά κατασκευασμένες αντιλήψεις τόσο της δικής του όσο και της κυρίαρχης κουλτούρας και να κατανοήσει πως το ψυχολογικό του πρόβλημα μπορεί τελικά να έχει τις ρίζες του στην κοινωνική/πολιτική καταπίεση που έχει δεχτεί. Μέσα από αυτή τη διαδικασία το άτομο μπορεί να εκτιμήσει την κουλτούρα από την οποία προέρχεται και να αποκτήσει μια δυνατή μειονοτική ταυτότητα, ενώ ταυτόχρονα είναι σε θέση να αναγνωρίσει και να δεχτεί τις θετικές πλευρές της κυρίαρχης κουλτούρας, προσπαθώντας να αλλάξει τις αρνητικές, μέσα από συγκεκριμένες κοινωνικές ή/και πολιτικές δράσεις.

Στην ψυχοθεραπεία ατόμων που ανήκουν σε διαφορετική κουλτούρα ή σε εθνικές μειονότητες είναι επιβεβλημένο οι ψυχοθεραπευτές να αποκτήσουν την αρτιότερη δυνατή γνώση όσον αφορά την κουλτούρα των συγκεκριμένων ομάδων, που αποτελεί προϋπόθεση για την επίδειξη πολιτισμικής ενσυναίσθησης εκ μέρους τους. Διαφορετικές κουλτούρες προσεγγίζουν τις δυσλειτουργικές συμπεριφορές και τα ψυχολογικά προβλήματα με διαφορετικό τρόπο, ενώ οι ενδείξεις και τα συμπτώματα των διαφόρων ψυχολογικών διαταραχών και κυρίως η έκφραση και η εκδήλωσή τους μπορεί να είναι πολιτισμικά καθορισμένα και να διαφέρουν από τη μια εθνική ή μειονοτική ομάδα στην άλλη.

Κάθε άτομο είναι μοναδικό και ιδιαίτερο και είναι πολύ σημαντικό για τον ψυχοθεραπευτή να μην αντιλαμβάνεται τους πελάτες στερεοτυπικά, να αξιολογεί το επίπεδο ενημερότητας ή πολιτισμικής ταυτότητας ενός πελάτη, έτσι ώστε να προσαρμόζει τις παρεμβάσεις του στο επίπεδο πολιτισμικής ενημερότητας του πελάτη και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του. Ο όρος «πολιτισμική ταυτότητα» αναφέρεται στην πολιτισμική συνείδηση και ενημερότητα ενός ατόμου και μπορεί να ιδωθεί ως μέρος της αυτοαντίληψής του, που προέρχεται από τη γνώση ότι ανήκει σε μια κοινωνική ομάδα καθώς και από την αξία ή το συναισθηματικό νόημα που αποδίδει στο ότι αποτελεί μέλος αυτής της ομάδας

➤ **Βασική Παραδοχή**

Βασική παραδοχή είναι ότι το «προσωπικό» είναι και «πολιτικό». Η πολιτισμική και πολυπολιτισμική θεραπεία, ενώ λαμβάνει υπόψη το άτομο και την οικογένεια, απευθύνεται επίσης και στην κοινότητα και το περιβάλλον (κοινωνικό και πολιτικό) δίνοντας έμφαση στη σημασία της αλληλεξάρτησης και του «εαυτού σε δράση». Πολλαπλές και πολυεπίπεδες παρεμβάσεις είναι απαραίτητες προκειμένου να στηριχτεί η όποια ατομική αλλαγή.

Ένας από τους μακροπρόθεσμους στόχους της Πολιτισμικής Προσέγγισης είναι να αποτελέσει ο ίδιος ο ψυχοθεραπευτής φορέα αλλαγής πρακτικών, ιδεών και συμπεριφορών που δημιουργούν περιβάλλοντα καταπίεσης για πολλές και διαφορετικές ομάδες πολιτών-πελατών. Υπό αυτό το πρίσμα κάθε ατομικό πρόβλημα

αντιμετωπίζεται ταυτοχρόνως και ως ένα πολύπλοκο κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα. Αυτό προϋποθέτει ότι ο σύμβουλος έχει εκπαιδευτεί, ώστε να μπορεί να εντοπίσει σχέσεις και πρακτικές δύναμης και εξουσίας, ακόμη και όταν αυτές συντελούνται στο πλαίσιο της δυαδικής ψυχοθεραπευτικής σχέσης.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Κέντρο Επιμόρφωσης & Διά Βίου Μάθησης

Προγράμματα Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης

Γ. Καρτάλη 72 & Ροζού, Βόλος 38333

Τηλ. 24210 06366, Φαξ. 24210 06487

www.learning.uth.gr

learning@uth.gr